

Handelingen

6-7-8

VLAAMSE RAAD

ZITTING
1983-1984

Vergaderingen van januari 1984

DRINGENDE EN MONDELINGE VRAGEN
VREEMDELINGENBELEID
VOORLOPIGE KREDIETEN 1984
EINDREGELING BEGROTING CULTURELE ZAKEN 1979
INTERPELLATIES
SAMENSTELLING COMMISSIES
BURGEMEESTER VOEREN
ROUWHULDE
GRONDWATERBEHEER

Inhoud

Nr. 6 12 januari 1984
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 137

Begrotingen

Indiening en verwijzing, blz. 137

Begrotingsstuk

Indiening en verwijzing, blz. 137

Ontwerp van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 137

Voorstellen van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 137

Intrekking, blz. 138

Voorstel van resolutie

Indiening en verwijzing, blz. 138

Verslagen

Indiening, blz. 138

Beleidsnota

Indiening en verwijzing, blz. 138

Advies van de Raad van State

Indiening en verwijzing, blz. 138

Adviezen van het Overlegcomité Regering-Executieven

Indiening en verwijzing, blz. 139

Jaarverslag

Indiening, blz. 139

Beraadslaging van de Vlaamse Executieve

Indiening, blz. 139

Interpellatie (R.v.O. art. 67)

Indiening, blz. 139

Schriftelijke vragen (R.v.O. art. 65)

Indiening, blz. 139

Dringende vraag (R.v.O. art. 66,5)

Dringende vraag van de heer D. Vervaeke tot de heer M. Galle, Gemeenschapsminister van binnenlandse aangelegenheden, over de uitvoering van de resolutie van 16 november 1982 betreffende de benoeming van de burgemeester van de gemeente Voeren en van de andere burgemeesters in Vlaamse gemeenten met faciliteiten, blz. 139

Vragen (R.v.O. art. 66)

Vraag van de heer F. Geyselings tot de heer P. Akkermans, Gemeenschapsminister van ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud, over de verhoging van het aankoopbudget voor natuur- en groengebieden, blz. 140

Vraag van de heer F. Geyselings tot de heer P. Akkermans, Gemeenschapsminister van ruimtelijke ordening, over het proefakkoord inzake weekendhuisjes, blz. 141

Vraag van de heer J. Belmans tot de heer H. Schiltz, Gemeenschapsminister van financiën en begroting, over de gewestwaar-

borg inzake het investeringsdossier Daf-Oevel, blz. 142

Vraag van de heer F. Geyselings tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs, over de vuilverwerkingsproblematiek in de streek van Lier, blz. 144

Motie van orde

Voorstel tot spoedbehandeling, blz. 145
Spreker : de heer L. Dierickx

Ontwerp van decreet waarbij voorlopige kredieten worden geopend die in mindering komen van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

- 12-A (1983-1984) - Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking, blz. 145

Sprekers : de heren J. Van Elewycck, H. Schiltz, Gemeenschapsminister van financiën en begroting, de heer P. Van Grembergen

Artikelsgewijze bespreking, blz. 148

Sprekers : de heren J. Van Elewycck, H. Schiltz, Gemeenschapsminister van financiën en begroting

Ontwerp van decreet houdende eindregeling van de begroting van de culturele zaken van de Nederlandse Cultuurgemeenschap voor het begrotingsjaar 1979

- 16-A (1983-1984) - Nrs. 1 en 2

- 18-A (1982-1983) - Nr. 1 (Rapport van het Rekenhof)

Algemene bespreking, blz. 150

Artikelsgewijze bespreking, blz. 150

Interpellaties (R.v.O. art. 67)

Interpellatie van de heer O. Meyntjens tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van economie en werkgelegenheid, over de gevolgde procedure in verband met het koninklijk besluit van 19 augustus 1983 tot regeling van de organisatie en de werking van het in de Nationale Kas voor Beroepskrediet opgericht Participatiefonds, blz. 153

Regeling van de werkzaamheden, blz. 157

Interpellaties (R.v.O. art. 67) (Voortzetting)

Interpellatie van de heer J. Van Elewycck tot de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, over de houding van de Minister in het conflict tussen de administrateur-generaal en de journalisten van de BRT, blz. 157

Sprekers : de heren J. Van Elewycck, G. Verhaegen, A. De Beul, K. Poma, Vice-voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur

Samenstelling van commissies

Wijzigingen onder de vaste en plaatsvervangende leden, blz. 168.

Regeling van de werkzaamheden, blz. 168

Bijlage

Begrotingstabellen, blz. 171

Nr. 7 12 januari 1984
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 181

Voorstel van resolutie

Indiening, blz. 181

Motie van orde

Voorstel tot spoedbehandeling, blz. 181
Sprekers : de heren P. Van Grembergen, G. Verhaegen

Interpellaties (R.v.O. art. 67) (Voortzetting)

Interpellatie van de heer P. Peeters tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs, over de stortplaatsproblemen in de Rupelstreek en de gevolgen ervan voor grotere gemeenten uit de provincie Antwerpen en grotere bedrijven uit de provincies Antwerpen en Brabant

Interpellatie van de heer F. Vanderborght tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs, over de situaties die voortspruiten uit de besluiten getroffen naar aanleiding van de weigering voor het storten van afval of het exploiteren van stortplaatsen in het Vlaamse Gewest, met de weerslag daarvan in de provincie Antwerpen, inzonderheid in de Rupelstreek

Interpellatie van mevrouw L. Detiège tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs, over de recente beslissing tot sluiting van de storten in de Rupelstreek, blz. 182
Spreker : de heer F. Vanderborght

Regeling van de werkzaamheden, blz. 185

Voorstel van resolutie van de heer L. Dierickx c.s. betreffende het vreemdelingenbeleid

- 229 (1983-1984) - Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling, blz. 185
Spreker : de heer L. Dierickx

Voorstel tot het verlenen van voorrang in commissie, blz. 185

Sprekers : de heren L. Dierickx, G. Verhaegen

Voorstel van resolutie van de heer P. Van Grembergen c.s. betreffende de onwaardig-

ge houding van de burgemeester van Voeren ten opzichte van Vlaamse kinderen met als logisch gevolg de ontzetting van de burgemeester uit zijn ambt
- 233 (1983-1984) - Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling, blz. 186
Sprekers : de heren J. Van Elewycq, P. Van Grembergen, G. Verhaegen, L. De Grève, V. Anciaux, mevrouw M. Van Puymbroeck

Voorstel tot het verlenen van voorrang in commissie, blz. 189
Sprekers : de heren P. Van Grembergen, P. Tant

Ontwerp van decreet waarbij voorlopige kredieten worden geopend die in mindering komen van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
- 12-A (1983-1984) - Nrs. 1 en 2

Aangehouden stemming, blz. 189
Spreker : de heer J. Van Elewycq

Hoofdelijke stemming, blz. 190
Sprekers : de heren J. Van Elewycq, P. Van Grembergen

Ontwerp van decreet houdende eindregeling van de begroting van de culturele zaken van de Nederlandse Cultuurgemeenschap voor het begrotingsjaar 1979
- 16-A (1983-1984) - Nrs. 1 en 2
- 18-A (1982-1983) - Nr. 1 (Rapport van het Rekenhof)

Hoofdelijke stemming, blz. 192

Interpellaties (R.v.O. art. 67) (Voortzetting)

Interpellatie van de heer P. Peeters tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs, over de stortplaatsproblemen in de Rupelstreek en de gevolgen ervan voor grotere gemeenten uit de provincie Antwerpen en grotere bedrijven uit de provincies Antwerpen en Brabant

Interpellatie van de heer F. Vanderborcht tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs, over de situaties die voortspruiten uit de besluiten getroffen naar aanleiding van de weigering voor het storten van afval of het exploiteren van stortplaatsen in het Vlaamse Gewest, met de weerslag daarvan in de provincie Antwerpen, inzonderheid in de Rupelstreek

Interpellatie van mevrouw L. Detiège tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs, over de recente beslissing tot sluiting van de storten in de Rupelstreek
(Voortzetting), blz. 193

Sprekers : de heer P. Peeters, mevrouw L. Detiège, de heren, E. De Groot, F. Geyselings, J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs, F. Vanderborcht

Interpellatie van de heer L. Vanvelthoven

tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs, over de voortdurende stankoverlast te Lommel en de werking van de plaatselijke waterzuiveringsinstallatie, blz. 206
Sprekers : de heren L. Vanvelthoven, J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs

Interpellatie van de heer J. De Mol tot de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, over de beleidsopties en de beleidsuitwerking ten aanzien van de bescherming van landschappen, blz. 212

Sprekers : de heren J. De Mol, F. Geyselings, K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur

Regeling van de werkzaamheden, blz. 218

Nr. 8

24 januari 1984

Berichten van verhindering, blz. 219

Ontwerp van decreet
Indiening en verwijzing, blz. 219

Verslag
Indiening, blz. 219

Advies van de Raad van State
Indiening en verwijzing, blz. 219

Opmerking van het Rekenhof
Indiening, blz. 219

Interpellatie (R.v.O. art. 67)
Indiening, blz. 219

Schriftelijkevragen (R.v.O. art. 65)
Indiening, blz. 219

Rouwhulde, blz. 220

Dringende vraag (R.v.O. art. 66,5)

Dringende vraag van de heer D. Vervaeke tot de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, over de oprichting van Franstalige kleuterklassen in Overijse, blz. 220

Vragen (R.v.O. art. 66)

Vraag van de heer P. Van Grembergen tot de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, over de wijze waarop het buitenland wordt geïnformeerd omtrent de toestand in ons land en meer bepaald de Voerproblematiek, blz. 221

Vraag van de heer W. Kuijpers tot de heer P. Akkermans, Gemeenschapsminister van ruimtelijke ordening, landinrichting

en natuurbehoud, over de natuurschending op de Haksberg te Tielt-Winge, blz. 222

Vraag van de heer G. Temmerman tot de heer M. Galle, Gemeenschapsminister van binnenlandse aangelegenheden, over het doorfactureren van de forfaitaire vergoeding voor auteursrecht naar de abonnees van de teledistributiemaatschappijen toe, blz. 222

Ontwerp van decreet houdende maatregelen inzake het grondwaterbeheer
- 224 (1983-1984) - Nrs. 1 tot 4

Algemene bespreking, blz. 223
Sprekers : de heren A. Van Nevel, verslaggever, P. Matthyss, E. Desutter, F. Geyselings, R. Peeters, J. Somers, J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs

Artikelsgewijze bespreking, blz. 234
Sprekers : de heren P. Matthyss, J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs, H. Suykerbuyk

Hoofdelijke stemming, blz. 241
Spreker : de heer J. De Mol

Interpellaties (R.v.O. art. 67)

Interpellatie van de heer F. Geyselings tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs, over de alarmerende loodneerslag te Hoboken

Interpellatie van mevrouw L. Detiège tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs, over de loodneerslag te Hoboken, blz. 242

Sprekers : de heer F. Geyselings, mevrouw L. Detiège, de heren O. Meynstjens, J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs

Interpellatie van de heer O. Van Ooteghem tot de heer P. Akkermans, Gemeenschapsminister van ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud, over het besluit van 13 juli 1983 van de Vlaamse Executieve tot wijziging van het koninklijk besluit van 16 december 1971 tot bepaling van de werken en handelingen die vrijgesteld zijn ofwel van de bemoeiing van de architecten, ofwel van de bouwvergunning, ofwel van het eensluidend advies van de gemachtigde ambtenaar, blz. 252

Sprekers : de heren O. Van Ooteghem, J. De Mol, P. Akkermans, Gemeenschapsminister van ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud

Indiening van moties, blz. 257

Regeling van de werkzaamheden, blz. 257

7e vergadering

Donderdag 12 januari 1984
Middagvergadering

VOORZITTER : de heer J. Pede

- De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

- De vergadering wordt geopend om 14 uur 35.

De Voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

C. Boeraeve-Derycke, J. Gabriels, J. Verniers ; gezondheidsredenen.

R. De Backer-Van Ocken ; bui lenslands.

K. Blanckaert, M. Olivier ; ambtsverplichtingen.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Indiening

De Voorzitter : Het volgend voorstel van resolutie werd ingediend :

- Voorstel van resolutie van P. Van Grembergen c.s. betreffende de onwaardige houding van de burgemeester van Voeren ten opzichte van Vlaamse kinderen met als logisch gevolg de ontzetting van de burgemeester uit zijn ambt - 233 (1983-1984) - Nr. 1.

Het werd op de banken rondgedeeld. Ziehier de tekst van dit voorstel van resolutie :

„De Vlaamse Raad,

- vaststellende dat de tot burgemeester van Voeren benoemde Happart op een onduidelijke wijze kinderen als politiek gijzelmiddel gebruikt ;

- vaststellende dat deze burgemeester zelf oorzaak is van en aanleiding tot verstoring van de openbare orde ;

- vaststellende dat het ambt van burgemeester geschandvlekt wordt ;

- vaststellende dat de gehele Vlaamse Gemeenschap Happart onaanvaardbaar vindt als burgemeester van een gemeente gelegen binnen ons grondgebied ;

- vaststellende dat de unanieme Vlaamse Raad reeds in een resolutie van 16 november 1982 betreffende de benoeming van de burgemeester van de gemeente Voeren en van de andere burgemeesters in Vlaamse gemeenten met faciliteiten, de mogelijke benoeming van Happart niet wenselijk achtte ;

- is van oordeel dat Happart uit zijn ambt van burgemeester moet worden ontzet.”

Deze motie werd ondertekend door de heren Van Grembergen, Vervaeke, Valkeniers, Van Elewyck en Anciaux.

MOTIE VAN ORDE

Voorstel tot spoedbehandeling

De Voorzitter : Dames en heren, met toepassing van artikel 34 van het reglement heeft de heer Van Grember-

gen bij motie van orde het woord gevraagd.

De heer Van Grembergen heeft het woord.

De heer P. Van Grembergen (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, waarde collega's, onze fractie heeft, samen met de SP-fractie, een resolutie ingediend, waarbij wij vragen dat deze met spoed zou worden behandeld.

Ik zal niet ingaan op de grond van de zaak, omdat dit bij de eigenlijke bespreking moet gebeuren. Ik wens wel de redenen te geven waarom wij een spoedbehandeling vragen.

Waarde collega's, sommige dingen kan een gemeenschap of een volk niet over zich laten gaan. Ik herinner mij nog een bepaald ogenblik van een vergadering in de Kamer - en ik haal dit als voorbeeld aan - waarbij het amnestiedebat ter sprake kwam en een woordvoerder van de Waalse Gemeenschap meende de ganse Vlaamse Gemeenschap te moeten beledigen. Ik herinner mij dat op dat ogenblik een eminent lid van de Kamer, de heer d'Alcantara, het woord heeft genomen om die belediging niet te aanvaarden en om zijn verontwaardiging uit te drukken.

Welnu, waarde collega's, wij menen dat de gebeurtenissen in de Voerestreek een antwoord vereisen van het hoogste Vlaamse parlementair orgaan, van de hoogste Vlaamse Assemblée, een moreel antwoord en wij vinden dat dit dringend is, omdat in gans Vlaanderen de publieke opinie aan ons, hun verkozenen, vraagt wat wij

Enkele SP-leden tijdens een stemming bij zitten en opstaan

doen ten opzichte van diegenen die in de Voerstreek op brutale wijze behandeld worden en waar kinderen gebruikt worden als chantagemiddel in een politiek van terreur.

De Vlaamse publieke opinie vraagt een spoedig antwoord vanwege de politieke instanties en dus ook vanwege deze Vlaamse Raad. Dit antwoord kan niet uitblijven omdat men ons anders terecht van laksheid en gebrek aan zelfrespect mag beschuldigen. Men zou het beschouwen als het in de steek laten van onze Vlaamse Voerenaars.

Dat is de reden, mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, waarom wij de spoedbehandeling van deze resolutie vragen. **(Applaus bij de VU en de SP)**

De Voorzitter : De heer Verhaegen heeft het woord.

De heer G. Verhaegen : Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, ik begrijp uiteraard de inhoud van dit voorstel van resolutie.

Persoonlijk zou ik echter vanuit onze

fractie volgende beschouwingen naar voren willen brengen.

Er zijn op dit ogenblik twee elementen die mijns inziens moeten overwogen worden en die belangrijk kunnen zijn in het geheel van de evolutie die zich op dit ogenblik in Voeren afspeelt.

Een eerste element is het optreden van Minister Coens, die een poging heeft gedaan om de terecht te laken houding van de burgemeester van Voeren om te buigen. Ik onderschrijf volledig de eerste zin die in de resolutie is geformuleerd. Het is inderdaad onwaardig voor een burgemeester om dergelijke middelen te gebruiken. Wij staan dus volkomen achter de actie van de Minister van Nederlandstalig onderwijs om de nodige maatregelen te treffen opdat dergelijke feiten zich niet meer zouden kunnen voordoen.

Ten tweede, is er de klacht die bij de bestendige deputatie van Limburg is ingediend. Wij zouden in verband met deze resolutie niet graag, vanuit onze fractie, een Vlaamse bestendige

deputatie over het hoofd zien. Wij zouden willen afwachten wat de normale rechtsprocedure van dit tuchtcollege zal opleveren vooraleer wij deze resolutie met spoed zouden behandelen.

De Voorzitter : Mijnheer Verhaegen, uiteindelijk gaat het hier om een procedureaangelegenheid en u spreekt over de grond van de zaak. Ik ben van zins straks, vlak vóór de stemmingen, de Raad te raadplegen en te vragen of hij akkoord is met een spoedbehandeling. Ik zou daar nu dus liefst zo weinig mogelijk over handelen.

De heer G. Verhaegen : Mijnheer de Voorzitter, ik heb er geen bezwaar tegen dat deze resolutie in de Commissie behandeld wordt. Ik wens alleen te stellen dat wij vandaag niet zouden stemmen, noch over de inhoud van het voorstel van resolutie, noch over de procedure.

De Voorzitter : Laat ons goed begrijpen dat het gaat om de spoedbehandeling hier in de Raad en niet in de Commissie.

Indien niemand meer het woord vraagt, stel ik voor de Raad onmiddellijk vóór de stemmingen over de spoedbehandeling van deze resolutie te raadplegen. **(Instemming)**

INTERPELLATIES (R.v.O. art. 67) (Voortzetting)

Interpellatie van de heer P. Peeters tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs, over de stortplaatsproblemen in de Rupelstreek en de gevolgen ervan voor grotere gemeenten uit de provincie Antwerpen en grotere bedrijven uit de provincies Antwerpen en Brabant

Interpellatie van de heer F. Vanderborght tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs, over de situaties die voortspruiten uit de besluiten getroffen naar aanleiding van de weigering voor het storten van afval of het exploiteren van stortplaatsen in het Vlaamse Gewest, met de weerslag daarvan in de provincie Antwerpen, inzon-

derheid in de Rupelstreek

Interpellatie van mevrouw L. Detiege tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs, over de recente beslissing tot sluiting van de stortten in de Rupelstreek

De Voorzitter : Aan de orde zijn de samengevoegde interpellaties van de heer Paul Peeters tot de heer Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs, over de stortplaatsproblemen in de Rupelstreek en de gevolgen ervan voor grotere gemeenten uit de provincie Antwerpen en grotere bedrijven uit de provincies Antwerpen en Brabant, van de heer Vanderborght tot Minister Lenssens over de situaties die voortspruiten uit de besluiten getroffen naar aanleiding van de weigering voor het storten van afval of het exploiteren van stortplaatsen in het Vlaamse Gewest, met de weerslag daarvan in de provincie Antwerpen, inzonderheid in de Rupelstreek en van mevrouw Detiege tot Minister Lenssens over de recente beslissing tot sluiting van de stortten in de Rupelstreek.

Dames en heren, alvorens aan de heer Vanderborght het woord te geven wens ik eraan te herinneren dat de interpellanten slechts over vijftien minuten spreektijd beschikken, de anderen die tussenkomen over minder.

De heer Vanderborght heeft het woord.

De heer F. Vanderborght (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, het decreet van 2 juli 1981 regelt het beheer van de afvalstoffen en ter uitvoering van dit decreet werd bij koninklijk besluit van 14 september 1981 met ingang van 1 oktober 1981 de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij opgericht.

Overeenkomstig dat afvaldecreet vielen alle vergunningen op 15 mei 1983, want eenieder die zich bezighoudt met de verwijdering van afvalstoffen moet daar een vergunning voor hebben.

Meestal werden de vergunningsaanvragen door de bestendige deputatie

geweigerd en werd tegen de beslissingen beroep aangetekend bij de Vlaamse regering.

Het lag in de bedoeling van de overheid orde te scheppen in de wildgroei van de afvalstoffenverwijdering, een gecontroleerde verwijdering in het leven te roepen, alle mogelijke hinder te beperken en een nuttige en milieuvriendelijke nabestemming van de stortplaatsen te waarborgen.

Momenteel is het onmogelijk voor Vlaanderen een evaluatie te maken van de gevolgen die voortvloeien uit de toestand dat alle stortexploitanten vóór 15 mei 1983 een nieuwe vergunning dienden aan te vragen. Deze evaluatie wordt best gemaakt per provincie en dan, uitgaande van de bedoeling van de Minister, in elke provincie een super-polyvalent stort op te richten.

Wat de provincie Antwerpen betreft, werd de Rupelstreek aangewezen voor dergelijk superpolyvalent stort, dat geëxploiteerd zal worden door de OVAM.

Graag zouden wij van de geachte Minister willen vernemen in welke gemeenten er in de provincie Antwerpen vergunningen werden verstrekt en tot welke klasse zij behoren ?

De Rupelcommissie aanvaardt dat voor bedrijven van de eigen streek ook oplossingen binnen de streek worden gevonden. Wel is zij ten zeerste bezorgd over en heeft zij ernstige bezwaren tegen de beslissing van de Vlaamse Executieve om in de Rupelstreek te starten met een nieuw polyvalent stort, uitgebaat door OVAM. Zij knoopt hier de volgende vaststellingen aan vast.

1. Vermits de beslissing van de Vlaamse Executieve inhoudt dat op korte termijn nog voor een aantal industriële afvalstoffen een ruime stortcapaciteit in de Rupelstreek wordt voorzien, zullen in de praktijk de ondernemingen die dergelijke afval produceren, weinig geneigd zijn om recyclagemogelijkheden en alternatieve aanwendingsmogelijkheden voor die producten te gaan onderzoeken. Dat is tegenstrijdig met één van de belangrijke doelstellingen van

OVAM en van het beleid.

2. De andere stortplaatsen in de Rupelstreek zullen niet op korte termijn worden afgewerkt bij gebrek aan de nodige fondsen. Zij zullen dus in hun huidige staat nog een hele tijd blijven liggen. Het visueel uitzicht van de streek zal er dus niet op verbeteren, integendeel.

Daarenboven is het gevaar dreigend dat na enkele weken onaangeroerd blijven van de bestaande stortplaatsen, ten gevolge van het niet voldoende afdekken de afvalstoffen tot zelfontbranding zullen komen met alle narigheden van dien. Het niet afwerken van de bestaande putten brengt ook mee dat het regenwater niet op een natuurlijke wijze afvloeit. De alzo gevormde vijvers, waar zich onder invloed van het percolatiewater H₂S gaat vormen, zullen een geweldige stank veroorzaken waaraan het menselijk wezen zich niet kan wennen.

3. Het gevaar is zeker reëel dat, ná opvulling van de 35 ha, de site nog verder zal worden gebruikt. Deze uitbreiding ligt duidelijk in de bedoeling van OVAM.

De Rupelcommissie besluit dat door het bestendigen van het imago van de Rupelstreek als stortgebied bij uitstek en door het bestendigen van de feitelijke problemen die met het storten gepaard gaan, de reconversie van de Rupelstreek sterk bemoeilijkt zoniet onmogelijk wordt gemaakt.

Volgens haar is het duidelijk dat de beslissing genomen is in functie van de stortproblematiek en niet in functie van de reconversie van de Rupelstreek.

De aankoop van een nieuwe uitgebaggerde kleiput en het operationeel maken van een super-polyvalent stort, geëxploiteerd door OVAM, doet een reeks vragen rijzen die de ongerustheid bij de plaatselijke bevolking levendig houden en hun hoop op een leefbare streek waar het goed is om wonen, leven en werken in twijfel trekken.

Een super-polyvalent stort met een oppervlakte van 35 ha en een potentiële uitbreiding tot 150 ha of een tota-

Vanderborght

le stortcapaciteit van 45 miljoen m³ betekent een inplanting die de levensjaren van één mens ver overschrijdt, te meer als men weet dat het in de bedoeling ligt het stortbedrijf zo in te richten dat de recyclage mogelijk wordt.

Naast de verloedering van onze streek hebben wij nog af te rekenen met de hinder door overlast op onze wegen. Zo betekent in de eerste fase het jaarlijks storten van vijfhonderd ton afval het komen en gaan van honderd vrachtwagens en in de tweede fase, bij de recyclage, nogmaals twee keer vijftig vrachtwagens. Zo komen nog minstens een driehonderd zware vrachtwagens die, op minder dan vijf km volgens de bestaande reisroutes om de polyvalente stortplaats te bereiken, drie dorpskernen doorkruisen.

Als men nu enkele jaren teruggaat in de geschiedenis en denkt aan de reactie van de bevolking toen men in onze streek een superstort wilde inrichten, het zogenaamde Provia-project, een stortplaats die gelegen was buiten de bewoonde kom, waar men geen woonstraten moest aandoen om ze te bereiken, moet men niet veel verbeeldingskracht bezitten om te weten wat er leeft in de gemoederen van de bevolking.

Daarenboven was het Provia-project ook bedoeld als aantrekkingskracht voor de industrie en waar de provincie en de GOM zich sterk maakten. Als bijkomende waarborg gaf men ons de zekerheid dat de elf arbeiders die op de stortplaats zouden benut worden, in de streek zouden gerecruteerd worden. Indien zij iets zouden verwaarlozen bij de exploitatie, zouden zij dezelfde hinder ondergaan als wij allen in de regio.

Nu OVAM de exploitatie waarneemt zullen er acht personen tewerkgesteld worden van buiten de streek en alle narigheden ontlopen en alle hinder aan ons laten.

Mijnheer de Minister, nu kunnen wij dit alles nog sereen zeggen, er is bij de bevolking nog een luisterbereidheid omdat men nog geloof hecht aan de

verantwoordelijkheid van de beleidsmensen en men hoopt dat de huidige opvattingen die heersen bij de Vlaamse Executieve, zullen omgebogen worden naar een meer streekgebonden oplossing in het kader van de reconversie. Daarenboven kan geen beslissing getroffen worden inzake de aankoop en inrichting van een polyvalente stortplaats zolang het dossier niet volledig is en blijft het plan onuitvoerbaar als de reisroutes via de dorpskernen gaan.

De afwikkeling van het dossier „stortproblematiek” doet vragen rijzen inzake de verhouding van OVAM tegenover het beleid. Wij menen dat de politieke opties en beslissingen van het beleid nog steeds gelegen zijn bij de Minister en de Vlaamse Executieve en dat slechts de uitvoering door OVAM gebeurt. De Minister kan zich laten bijstaan, informeren en een technisch dossier laten samenstellen. Waarom heeft men de brief uitgaande van OVAM aan de bestendige deputatie de dato 6 januari 1982 niet ernstig genomen, waarin duidelijk staat dat de Rupelstreek gesatureerd is aan stortplaatsen en men zou overgaan tot de aankoop van een nieuwe kleiput bestemd tot inrichting van een stortplaats ?

Uitgaande van het principe „de vervuiler betaalt” zal de stortplaats uitgebaat door OVAM zichzelf moeten bedruipen. Zal OVAM, die in bepaalde gewesten een monopolie gaat verwerven, dan prijsregulend kunnen optreden en een maximale benutting nastreven van alternatieven en aandacht schenken en inspanningen doen voor de recyclage ? Zal OVAM ons kunnen garanderen dat zij zich zal inzetten om met beperkte investeringen een verwerking tot stand te brengen die aanleiding geeft tot gevoelige besparingen ?

Haar huidige filosofie en optreden is daarvoor geen waarborg. Lezen wij niet dat de huidige capaciteit van de verbrandingsovens, in het wilde opgericht door gemeenten en intercommunales, 85 procent van het huisvuil kan bereiken. Worden de burgers van andere gemeenten nu niet verplicht bij te dragen in de kosten van onverantwoorde beslissingen die getroffen

zijn door mensen die buiten hun politiek bereik liggen ?

Als de afwerking van de bestaande stortplaatsen, waarvoor wij de prioriteit vragen, kan gebeuren met huishoudelijke afvalstoffen, zand en teelaarde, kan hiervoor dan geen plan opgesteld worden door OVAM ?

En aangezien in de oprichtingsakte van OVAM vermeld staat dat zij als opdracht krijgt te zorgen voor een gecoördineerd afvalstoffenbeleid en haar functie is planifiërend, controlerend als exploiterend, verwachten we dat zij bijgevolg de bestaande putten verwerft en afwerkt. Dat zij bewijst wat ze waard is en wat ze kan. Wij kennen de huidige prijzen voor het storten van 400 fr/ton en zijn benieuwd wat de nieuwe prijs zal bedragen.

De huidige prijzen voor het composteren zijn heel wat goedkoper dan het verbranden waar de prijs schommelt rond de 1.500 fr/ton.

Wij vernemen dat de bestaande verbrandingsovens bijkomende kosten moeten gaan doen met gesofistikeerd duur materiaal van electrofilters en materiaal om de vergassing te realiseren om zodoende de pollutie te voorkomen. Hierdoor zouden verbrandingsovens van kleine capaciteit niet meer renderend zijn zoals de ovens van Willebroek en Kontich. Gaat dan het huishoudelijk afval van eigen regio bij voorrang dienen voor afwerking van de bestaande putten ?

Het komt echter vreemd over wanneer we vernemen dat een lid van de Vlaamse Executieve schrijft dat het afval van de stad Mechelen voorlopig moet verwerkt worden door Inter-Leuven en dat er zal gestort worden in de put van OVAM van zodra deze operationeel zal zijn. Zal de Rupelstreek dan ook in die put moeten storten en aan welke prijs ? Met welke specie gaat de afwerking van de bestaande stortputten gebeuren ? Met industrievuil ? Al bij al blijft men in de mist met de afwerking.

Zal OVAM ons kunnen garanderen dat zij zich zal inzetten om met beperkte investeringen een verwerking tot stand te brengen die aanleiding geeft tot gevoelige besparingen ? Hoe-

Vanderborght

ver staan we met de milieueffingen en vooral met de uitvoeringsbesluiten ?

Zou het niet billijk zijn dat een gedeelte van deze heffingen terugvloeit naar de regio's die de last te verwerken krijgen van de stortplaatsen op hun grondgebied ?

Het enig aanvaardbare alternatief voor de Rupelstreek was en is een spoedige afwerking van de bestaande stortputten, ten einde er een nuttige bestemming aan te geven die milieuvriendelijk is. Was de afwerking geen hulpmiddel om de bestaande stortproblemen van eigen streek binnen een beperkte tijd op te vangen zonder ijlings zijn toevlucht te moeten nemen tot een nieuwe zagezegd dringende aankoop ?

Mijnheer de Minister, de Rupelstreek is eensgezind om te verklaren dat enkel oplossingen kunnen aanvaard worden die hand in hand samengaan met de reconversieplannen. Het maanlandschap van de Rupelstreek heeft men aangegrepen om er de vuilbak van Europa van te maken. Hieraan hebt u een einde gesteld. Zorg er nu voor dat deze streek niet de onderbuik wordt van Vlaanderen. De bevolking van de Rupelstreek wenst niet te wonen op een berg van vuilnis, maar wel in een streek waar het aantrekkelijk is en waar er toekomst is. Enkel dan zal onze demografische toestand verbeteren en de veroudering van de bevolking een halte toeroepen, waardoor onze streek attractief zal worden gemaakt voor nieuwe investeerders. Dat is wat wij willen en waarvoor wij de medewerking wensen van de Vlaamse Executieve. **(Applaus op verschillende banken)**

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De Voorzitter : Ik stel voor hier de interpellaties te onderbreken, om de voorstellen tot spoedbehandeling van de voorstellen van resolutie en de

stemmingen aan te vatten. **(Instemming)**

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heer L. Dierickx c.s. betreffende het vreemdelingenbeleid - 229 (1983-1984) - Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De Voorzitter : Vanmorgen heeft de heer Dierickx bij motie van orde een voorstel tot spoedbehandeling gedaan omtrent zijn voorstel van resolutie betreffende het vreemdelingenbeleid.

Vraagt nog iemand daarover het woord ?

De heer Dierickx heeft het woord.

De heer L. Dierickx (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, dames en heren, deze morgen had ik reeds de gelegenheid kort uiteen te zetten waarom de spoedbehandeling van deze resolutie in openbare vergadering wenselijk is.

Wij spreken heel vaak en graag over ontwikkelingssamenwerking. Wij moeten er echter van overtuigd zijn dat vandaag de dag ontwikkelingssamenwerking in ons eigen land begint. Ontwikkelingssamenwerking begint daar waar misdeelden uit de derde wereld een beroep doen op onze solidariteit en onze gastvrijheid.

Als wij de wetteksten goed bekijken dan stellen wij vast dat aan de Gemeenschappen van dit land de mogelijkheid en de opdracht wordt gegeven dit soort ontwikkelingssamenwerking in de praktijk om te zetten, en dit zowel in het Vlaamse als in het Franstalige landsgedeelte.

Het is dan ook onaanvaardbaar dat het constructief vreemdelingenbeleid van de Vlaamse Gemeenschap wordt tegengewerkt en wordt ongedaan gemaakt door de nationale regering en het nationale parlement. Wij vragen dus met klem dat het wetsontwerp van de Minister van Justitie even in de koelkast wordt gestopt tot een doel-

treffende concertatie tussen de verschillende gezagsorganen, verantwoordelijk voor het vreemdelingenbeleid, plaats heeft gehad, ten einde te komen tot een coherente politiek.

De Voorzitter : Aangezien niemand meer het woord vraagt zullen wij bijzitten en opstaan stemmen over het voorstel tot spoedbehandeling.

De leden die het voorstel tot spoedbehandeling wensen aan te nemen, worden verzocht op te staan.

De tegenproef.

Het voorstel tot spoedbehandeling is niet aangenomen. Bijgevolg blijft het voorstel van resolutie verwezen naar de Commissie voor bijstand aan personen.

De heer V. Anciaux : Hoeveel was het verschil, mijnheer de Voorzitter ?

De Voorzitter : Ik kan nog wel tellen, mijnheer Anciaux. Het incident is gesloten.

Voorstel tot het verlenen van voorrang in commissie

De Voorzitter : De heer Dierickx heeft het woord.

De heer L. Dierickx : Aangezien het vorige voorstel tot spoedbehandeling werd verworpen, vraag ik dat de resolutie bij voorrang in de Commissie zou worden behandeld.

De Voorzitter : Het voorstel werd dus verwezen naar de Commissie voor bijstand aan personen. Wij zullen nu stemmen over de voorrangbehandeling in de Commissie.

De heer Verhaegen heeft het woord.

De heer G. Verhaegen : Mijnheer de Voorzitter, mag ik er deze Raad op wijzen dat het reglement bepaalt dat de commissie zelf haar werkzaamheden regelt. Wanneer de Commissie het eens is om het voorstel bij voorrang te behandelen, dan is er geen enkel bezwaar. Deze vergadering hoeft zich daarover dus niet uit te spreken. **(Applaus bij de CVP)**

De Voorzitter : Mijnheer Verhaegen, er zijn nog precedenten geweest waarvoor wij hier hebben beslist dat in de Commissie prioriteit zou worden ge-

Voorzitter

geven. U weet zeer goed waarover ik spreek, mijnheer Van Elewyck.

Ik meen dat wij ons hier kunnen uitspreken over de voorrang in de Commissie aangezien wij dit reeds vroeger hebben gedaan.

Dan stemmen wij bij zitten en opstaan over het voorstel tot het verlenen van voorrang in de Commissie.

De leden die het voorstel tot het verlenen van voorrang wensen aan te nemen, worden verzocht op te staan.

De tegenproof.

Het voorstel tot het verlenen van voorrang is niet aangenomen. Bijgevolg geldt de normale behandelingsprocedure in commissie voor het voorstel van resolutie van de heer Dierickx.

Het incident is gesloten.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heer P. Van Grembergen c.s. betreffende de onwaardige houding van de burgemeester van Voeren ten opzichte van Vlaamse kinderen met als logisch gevolg de ontzetting van de burgemeester uit zijn ambt — 233 (1983-1984) — Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De Voorzitter : De heer Van Grembergen heeft daareven bij motie van orde een voorstel tot spoedbehandeling gedaan omtrent zijn voorstel van resolutie betreffende de onwaardige houding van de burgemeester van Voeren ten opzichte van Vlaamse kinderen met als logisch gevolg de ontzetting van de burgemeester uit zijn ambt, dat hij samen met de heren Van Elewyck, Anciaux, Valkeniers en Vervaeke heeft ingediend.

Vraagt nog iemand het woord ?

De heer Van Elewyck heeft het woord.

De heer J. Van Elewyck : Mijnheer de

Voorzitter, de SP-fractie zal het verzoek tot spoedbehandeling van dit voorstel van resolutie steunen.

Inderdaad, als wij op dit ogenblik geconfronteerd worden met het probleem dat iedereen kent, dan is dat rechtstreeks het gevolg van de houding die sommige collega's, met name van de CVP in de Kamer en in de Senaat hebben aangenomen. **(Onderbrekingen bij de CVP)**

Indien men in de Kamer tijdig had ingestemd met de behandeling van de ingediende wetsvoorstellen dan had men de heer Happart niet kunnen benoemen tot burgemeester, **(Applaus bij de SP en de VU)** dan had hij de eed niet kunnen afleggen en zouden wij nu niet geconfronteerd worden met de ergerlijke problemen die wij allemaal kennen.

Wij zijn dus vóór de spoedbehandeling. Wij menen dat het tijd is dat ook via deze stemming iedereen duidelijk laat blijken welke zijn houding is in deze problematiek **(Applaus bij de SP)**

De Voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? De heer Van Grembergen heeft het woord.

De heer P. Van Grembergen : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, mevrouw de Minister, geachte collega's, bij het begin van de openbare vergadering heb ik reeds gezegd dat voor onze fractie de grens was overschreden door hetgeen in de Voerstreek is gebeurd aan intimidatie, aan provocatie en aan rechtsverkrachting.

Wij menen dat een gemeenschap die zelfrespect opbrengt en die tot volwassenheid is gekomen op een bepaald ogenblik de morele plicht heeft een houding aan te nemen tegenover deze feiten en hun oorzaken.

Uitstellen om die houding aan te nemen komt in de publieke opinie in Vlaanderen over als laksheid, als gebrek aan kracht en durf om op te treden. In feite handelen wij dan als een verlengstuk van de nationale of de centrale politieke bekommernissen, die weigeren op te treden om de ons welbekende redenen.

Welnu, het is onze mening dat wij als Vlaams parlement, gekozen voor de Vlaamse Gemeenschap en voor de be-

langen van die Vlaamse Gemeenschap, dringend een morele uitspraak moeten doen over de gedragingen van Happart en zijn burgemeestersambt. Wij kunnen niet tussenkomen in de praktische besluitvorming van wat er met het burgemeestersambt te Voeren moet gebeuren maar wij kunnen wel moreel onze stem laten horen. Wij vinden dat dit dringend is ten opzichte van de weerbare maar kleine en moedige Vlaamse Gemeenschap in de Voerstreek, dringend ten opzichte van wat daar gebeurt, maar ook ten opzichte van het zelfrespect dat gans de Vlaamse Gemeenschap van ons op dit ogenblik verwacht. De collega's zullen mij gelijk geven en het zelf ervaren. Er zijn in onze Gemeenschap belangrijke problemen of in elk geval wezenlijk belangrijke problemen op andere terreinen, maar in de publieke opinie heeft gans het probleem van de Voerstreek, gans het probleem van de machtsuitoefening en de wijze waarop ze daar gebeurt een symbolische waarde gekregen, waaraan wij op dit ogenblik niet meer kunnen of mogen voorbijgaan, tenzij we werkelijk willen doorgaan als diegenen die ruggegraatloos en zonder enige weerbaarheid, zonder schaamte ons laten beleiden.

Geachte collega's, het is zoals met chantage. Eénmaal aan de chantage toegegeven, is er geen grens meer. Voor ons is die grens bereikt. Het moet nu maar eens ophouden. De Vlaamse Raad moet zich daarom naar onze mening vandaag onmiddellijk uitspreken over de resolutie die wij hebben neergelegd. **(Applaus bij de SP, VU en Agalev)**

De Voorzitter : De heer Verhaegen heeft het woord.

De heer G. Verhaegen : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, dames en heren, ik ben even emotioneel geraakt als mijn collega van de Volksunie in verband met deze problematiek. Deze collega heeft gelijk de problematiek vanuit zijn fractie op deze wijze te stellen.

Bij de aanvang van deze vergadering hebben wij reeds gezegd dat wij deze motie vandaag niet wensten te behandelen en dit om twee redenen.

Verhaegen

Ten eerste, omwille van het optreden van Minister Coens, die een poging heeft gedaan en er ook in gelukt is in verband met het gemeentelijk onderwys van Voeren de zaken recht te zetten. (**Applaus bij de CVP en de PVV**)

De heer H. Boel : Het zou er nog moeten aan ontbreken.

De heer F. Willockx : U hebt hem benoemd.

De heer G. Verhaegen : Ten tweede, er werd een klacht ingediend bij de bestendige deputatie van Limburg.

De heer J. Van Elewyck : Bij de gouverneur.

De heer G. Verhaegen : Inderdaad, maar wij wensen de verantwoordelijkheid te leggen daar waar ze hoort, namelijk bij de bestendige deputatie van Limburg.

De heer J. Van Elewyck : Bij de gouverneur.

De heer G. Verhaegen : Wij hebben voldoende vertrouwen in deze belangrijke deputatie, want er zijn leden van onze partij die deel uitmaken van deze deputatie. Ik geef dit grif toe. Wij wensen vandaag niet over hun hoofd te beslissen, integendeel, wij wensen de nu in Limburg aan gang gestelde tuchtprocedure af te wachten en wij hopen dat ze een gunstig gevolg zal krijgen. (**Applaus bij de CVP en de PVV**)

De Voorzitter : De heer De Grève heeft het woord.

De heer L. De Grève : Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, ik ontken niet dat de gevoeligheden over de partijen heen op dat stuk scherp liggen. Ik betreur echter dat wij tijdens een openbare vergadering van deze Raad deze voormiddag werden geconfronteerd met een voorstel uitgaande van een bepaalde groep, die zich misschien in zijn fractie reeds over de tekst heeft beraden. Dit is bij ons tot nog toe niet het geval geweest wat deze tekst betreft.

De heer J. Van Elewyck : Schorsing !

De heer L. De Grève : Deze tekst werd om 11.30 uur rondgedeeld. Ik wil er

naar verwijzen dat wij in de maand november 1982 reeds een unaniem standpunt hebben ingenomen, zodat de urgentie zich niet opdringt.

Wat de conclusie van het voorstel betreft, moet toch verwezen worden naar de verantwoordelijkheden die elders liggen en niet hier.

De heer F. Willockx : Elders bent u verantwoordelijk. U hebt hem benoemd.

De heer O. Van Ooteghem : Vraag de schorsing !

De Voorzitter : De heer Anciaux heeft het woord.

De heer V. Anciaux (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mevrouw en heren Ministers, dames en heren collega's, ik ben blij dat de heer Verhaegen en ook de heer De Grève namens hun fractie zich eigenlijk inhoudelijk in de grootste mate volledig hebben aangesloten bij datgene wat in dit voorstel van resolutie wordt verwoord.

De heer De Grève zowel als de heer Verhaegen hebben beklemtoond dat ook in hun midden hetzelfde gevoel leeft als datgene wat in het midden van onze twee partijen bestaat en dat wij allemaal ervaren als zijnde een zeer gevoelige, emotionele ingreep in de hele Vlaamse Gemeenschap. Dit is een eerste punt.

Ik kan mij dan ook niet voorstellen, collega's, dat over het inhoudelijke aspect van de zaak nog in diverse fracties dient gepraat te worden. Wanneer de fractieleiders verzekeren dat ons gevoelen inhoudelijk ook bij hen leeft, geloof ik niet dat de fracties daarover nog moeten praten. Desgevallend echter kunnen wij met deze vergadering aan de fracties die het wensen de kans geven daarover te praten. De voorzitter van de CVP-fractie heeft dit argument zelfs niet naar voren gebracht.

In de tweede plaats, geachte collega's, zou ik deze aangelegenheid niet willen behandeld zien vanuit de klassieke optiek meerderheid/oppositie.

De heer J. Van Elewyck : Natuurlijk niet.

De heer V. Anciaux : Ik wil niet de ar-

gumenten aanhalen zoals wij op een Polemische en politieke wijze kunnen doen wanneer wij in andere omstandigheden verkeren, met name in het Belgisch parlement, waar ook de verantwoordelijk kheid moet worden gelegd. In de Vlaamse Raad wil ik deze argumenten niet aanhalen.

Ik geloof dat wij ten overstaan van deze feiten, die wij erkennen onaanvaardbaar te zijn en een kaakslag voor ons volk, niet moeten handelen vanuit de optiek meerderheid/oppositie, maar dat wij onder Vlamingen eensgezind dienaangaande een standpunt moeten innemen.

Ik wil even ingaan op de argumenten van de voorzitter van de CVP-fractie, die hij heeft aangehaald om te besluiten dat er geen hoogdringendheid zou zijn. Wat betreft het optreden van Minister Coens, sluiten wij ons aan bij zijn optreden in verband met de beslissing van het schepencollege en zelfs van de gemeenteraad van Voeren, waarbij hij het uitwijzen van de Vlaamse kinderen uit het klaslokaal heeft veroordeeld.

Wij betreuren dat het de eigenlijke actie van de burgemeester van Voeren is die ertoe geleid heeft dat Minister Coens heeft moeten toegeven om het dossier van deze gemeentelijke school van Voeren vlugger te openen en te behandelen dan hij blijkbaar zinnens was te doen.

Ik vrees dat de Vlaamse Gemeenschap voor deze school die voor tweederden door Franstalige kinderen wordt bezocht, een nieuwe school zal moeten betalen, terwijl de Vlaamse school in Komen – dat weet u allen zeer goed – door de Franse Gemeenschap geweigerd wordt, terwijl wij met stickers en bedelbussen moeten rondgaan om het geld hiervoor bijeen te halen en terwijl Minister Coens wellicht ergens in zijn budget een vergeten post heeft gevonden, om er ook wat voor te betalen. Wij zullen ook verplicht worden om de Franstalige school in Voeren grotendeels te betalen en sneller dan voordien door de actie die de heer Happart heeft ontwikkeld.

Dit lijkt mij hoegenaamd geen argument te zijn – wij sluiten ons aan bij

Anciaux

het optreden van Minister Coens — om hier niet te zeggen dat wij als Vlaamse Raad ten overstaan van de onduldbare feiten en acties van de heer Happart zouden moeten optreden. Ik zie hoegenaamd het verband niet. De bestendige deputatie zal waarschijnlijk rond 19 januari of kort nadien een beslissing moeten treffen. Ik kan mij niet voorstellen dat zij een beslissing zou treffen anders dan de vernietiging van de benoeming van de heer Happart als burgemeester. Dit heeft evenwel niets te maken met een beslissing van de Vlaamse Raad die unaniem haar mening zou moeten laten kennen.

U zegt trouwens dat u vanuit uw eigen fractie zal optreden en ten overstaan van de gouverneur van Limburg en van de bestendige deputatie zal optreden, adviezen zal geven en hen in een bepaalde richting zal stimuleren. Laten wij dit met heel de Vlaamse Raad doen. In ieder geval is de beslissing die door de bestendige deputatie dient getroffen juridisch niet rechtstreeks afhankelijk van de beslissing die wij hier in de Vlaamse Raad dienen te nemen. Overigens wordt hier niet beslist over het hoofd van wie ook, mijnheer Verhaegen. Er wordt hier een eis gesteld en een oordeel geveld. Meer kunnen wij dienaangaande niet. Deze Raad heeft geen beslissingsmacht inzake benoemen, voorstellen van benoemen of vernietigen van een benoeming. Deze Raad is een belangwekkend moreel-psychologisch orgaan ten overstaan van de Vlaamse Gemeenschap dat wel een oordeel kan uitspreken. Als vertegenwoordigers van het volk kunnen wij een oordeel uitspreken en dat is van groot psychologisch belang.

Wij weten dat het hier formeel alleen gaat over de dringendheid of over de niet-dringendheid. Het oneensgezind stemmen over de hoogdringendheid al dan niet, zal bij de Vlaamse Gemeenschap als een oneensgezindheid ten overstaan van het fundamenteel probleem overkomen. Ik wens hiervoor te waarschuwen. Dit is niet goed en niet gewenst. Voor heel ons volk dat psychologisch en emotioneel wat in opstand is, is het uitdrukkelijk ge-

wenst dat zij zouden vernemen dat hun vertegenwoordigers dit eensgezind zouden afwijzen en een oordeel tot conclusie zouden treffen dat niet anders kan zijn dan dat de heer Happart uit zijn ambt van burgemeester wordt ontzet.

De heer A. Bourgeois : De Commissie kan de beslissing nemen om het zo spoedig mogelijk te bespreken. Hierover zijn wij allen eensgezind. Indien u de hoogdringendheid niet had gevraagd, dan waren wij allen eensgezind. U veroorzaakt zeer bewust de oneensgezindheid door de hoogdringendheid te vragen. Dit weet u zeer goed. Het is laattijdig dat u nu gebaren van toenadering probeert te doen op de tribune. (**Applaus bij de CVP**)

De heer J. Van Elewyck : Neem uw verantwoordelijkheid.

De heer V. Anciaux : Mijnheer Bourgeois en ook de collega's die applaudiseren voor wat u komt zeggen, is het dan echt niet mogelijk dat u op enig ogenblik in onze goodwill en goede trouw gelooft ? Is het echt niet mogelijk dat u zich van allerhande complexen zou verlost zien en, hiervan bevrijd, samen zou oordelen ? Is dit nu echt niet mogelijk ? (**Applaus bij de VU**) U ziet altijd spoken en schaduwien !

Mijnheer de Voorzitter, mag ik vragen wanneer de volgende openbare vergadering van de Vlaamse Raad plaats heeft ?

De Voorzitter : Op 24 januari.

De heer V. Anciaux : Dit is dus over 12 dagen. Op deze volgende vergadering zullen wij tot de stemming overgaan. Welnu, in de loop van deze 12 dagen kan de bestendige deputatie een beslissing getroffen hebben. In dit geval moet er niets meer ondernomen worden. Doch, in de loop van die 12 dagen kan er veel gebeuren en is de emotionele spanning bij de Vlaamse Gemeenschap dreigend aanwezig. Indien u nu eensgezind een beslissing zou nemen, zou u in die tijdsperiode een ondersteuning geven. Vandaar dus deze vraag tot hoogdringendheid. Het is nu dat het moet gebeuren en niet over 14 dagen ! Bij dit alles is er geen spook of schaduwzijde !

Mijn vraag om eensgezindheid die beslissing te nemen is goed bedoeld. Men kan hier niet uitgaan van de optiek meerderheid-oppositie. (**Applaus bij de VU en de SP**)

De Voorzitter : Mevrouw Van Puymbroeck heeft het woord.

Mevrouw M. Van Puymbroeck (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, namens de Agalev-fractie zou ik willen zeggen dat wij zullen stemmen voor de spoedbehandeling. Wij keuren Happart af in deze zaak. Wij gaan niet akkoord met chantage, van waar die ook komt.

Nochtans, indien het tot een stemming komt, zullen wij ons onthouden en wel om de reden dat wij in de aller-eerste plaats naar een geweldloze oplossing in het belang van de Vlaamse bevolking streven. Indien Minister Coens een beslissing zou moeten nemen om ter plaatse gedeeltelijk voor een Franse school te zorgen, menen wij intussen hetzelfde recht te hebben om dat ook in Komen te eisen. Wij moeten er als leden van de Vlaamse Raad in onze respectievelijke Kamers voor zorgen dat er degelijke wetsvoorstellen komen, zodat er een gelijke behandeling is op de twee vlakken. Daarom kunnen we deze zaak niet overhaast behandelen.

Dit is een praktische oefening om tot vrede te komen, in de eerste plaats een kleinschalige vrede in ons land, maar wel met een grote overtuiging dat het belang van onze eigen volksgemeenschap moet gediend worden. Dit is de reden van onze onthouding en geen enkele andere. We moeten trouw zijn aan de eigen volksraad.

Wij hebben in deze streek tientallen gezinnen, zowel Nederlandstalige als Franstalige, bezocht. Samen met andere leden van Agalev en Ecolo hebben wij met deze personen gesproken. Daaruit kunnen wij opmaken dat er kunstmatig wordt gewerkt om haat te kweken en dat moeten wij zeker voorkomen. Ik vraag dan ook dat al de leden van de Vlaamse Raad samenwerken aan een geweldloze oplossing. (**Applaus bij Agalev, de SP, de W en sommige leden van de PW en de CVP**)

De Voorzitter : Daar niemand nog het

Voorzitter

woord vraagt, wil ik de Raad raadplegen over het voorstel tot spoedbehandeling.

Wij stemmen bij zitten en opstaan.

De leden die akkoord gaan met het voorstel tot spoedbehandeling, worden verzocht op te staan.

De tegenproef.

Het voorstel tot spoedbehandeling is niet aangenomen. Bijgevolg wordt het verwezen naar de Commissie voor binnenlandse aangelegenheden.

Het incident is gesloten.

Voorstel tot het verlenen van voorrang in commissie

De Voorzitter : De heer Van Grembergen heeft het woord.

De heer P. Van Grembergen : Mijnheer de Voorzitter, ik vraag de stemming over het voorstel van voorrangbehandeling in de Commissie.

De Voorzitter : Vraagt u daarover het woord ?

De heer P. Van Grembergen : Neen, mijnheer de Voorzitter.

De Voorzitter : Bij herhaling hebben wij deze werkwijze toegepast, zie artikel 34. Ik kan dit nu niet meer weigeren.

De heer Tant heeft het woord.

De heer P. Tant : Mijnheer de Voorzitter, daarnet hebben wij in de Commissie voor binnenlandse aangelegenheden onze dagorde voor de volgende vergadering vastgesteld. Dit was aanleiding tot een uitvoerige bespreking. Ik vraag mij werkelijk af waarvoor een dergelijke bespreking nog dient in de schoot van de Commissie, wanneer men dan bij een andere gelegenheid alles opnieuw overhoop gooit.

Mijnheer de Voorzitter, ik meen dat één precedent niet moet worden aangegrepen om uiteindelijk het systeem van werken in de war te sturen.

De heer J. Van Elewyck : U hoeft

slechts te zeggen dat deze resolutie niet met hoogdringendheid moet worden behandeld. Dat zou u goed doen.

De Voorzitter : Ik leg de prioriteit in de Commissie ter stemming. De leden die de prioriteit wensen aan te nemen, worden verzocht op te staan.

De tegenproef.

Het voorstel tot het verlenen van voorrang in commissie is niet aangenomen.

Het incident is gesloten.

ONTWERP VAN DECREET waarbij voorlopige kredieten worden geopend die in mindering komen van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984 — 12-A (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

Aangehouden stemming

De Voorzitter : Aan de orde zijn de aangehouden stemmen over artikel 19 en het amendement op dit artikel van het ontwerp van decreet waarbij voorlopige kredieten worden geopend die in mindering komen van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984.

Artikel 19

Op artikel 19 is er een amendement voorgesteld door de heer Van Elewyck.

Wordt het amendement gesteund ?
(Ja)

De heer Van Elewyck heeft het woord.

De heer J. Van Elewyck : Wij vragen de hoofdelijk ke stemming.

De Voorzitter : De hoofdelijke stemming wordt gevraagd.

Wij gaan over tot de hoofdelijke stemming over het amendement van de heer Van Elewyck.

Begin van de stemming.

Heeft iedereen gestemd ? (Ja)

Einde van de stemverrichtingen.

Ziehier het resultaat :

139 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;
30 leden hebben ja geantwoord ;
109 leden hebben neen geantwoord.

Ik kondig hiermede de uitslag van de stemming aan.

JA hebben geantwoord :

Baldewijns E.
Boel H.
Bogaerts A.
Bossuyt G.
Bourry M.
Coppens E.
De Baere A.
De Batselier N.
De Bremaeker J.
De Loor H.
Detiège L. (Mevr.)
Dierickx L.
Geyselings F.
Hancké L.
Hostekint R.
Knuts H.
Laridon A.
Lefebvre O. (Mevr.)
Marmenout G.
Matthys P.
Sleeckx J.
Temmerman G.
Van den Bossche L.
Vandenhove M.
Vanderheyden V.
Van Der Niepen P.
Van Elewyck J.
Van Puymbroeck M. (Mevr.)
Vanvelthoven L.
Willockx F.

NEEN hebben geantwoord :

Akkermans P.
Anciaux V.
Ansoms J.
Anthuenis G.
Baert F.
Bascour J.
Belmans J.
Beysen E.
Bockstal E.
Bosmans J.
Bourgeois A.
Breyne P.
Buchmann J.

Voorzitter

Capoen M.
Cardoen G.
Caudron J.
Claes A.
Coens D.
Cooreman E.
Coppieters A.
Daems J.
d'Alcantara A.
De Beul A.
de Bruyne H.
Debusseré F.
De Clercq C.
Declercq R.
Decoster M.
De Cooman C.
De Grève L.
De Groot E.
De Loore-Raeymaekers J.
Demeester-De Meyer W.
De Mol J.
Deneir A.
Denys A.
Deprez P.
Desaeyere W.
De Seranno J.
Desseyn J.
Desutter E.
Devos G. (Mevr.)
De Winter A.
De Wulf R.
Dhoore L.
Diegenant A.
Dillen K.
Draulans H.
Dupré J.
Flamant E.
Galle M.
Geens G.
Grootjans F.
Heughebaert M.
Kelchtermans L.
Kelchtermans T.
Kuijpers W.
Lenssens J.
Maes R.
Marchand C.
Meyntjens O.
Moors C.
Neyts-Uyttbroeck A.M.
Panneels-Van Baelen M.
Pans L.
Pede J.
Peeters P.
Peeters R.
Peeters W.
Piot F.
Poma K.
Reynders G.

Rutten M.
Schiltz H.
Smet M. (Mevr.)
Smitt C. (Mevr.)
Somers J.
Sprockeels G.
Steverlynck A.
Steyaert R. (Mevr.)
Suykerbuyk H.
Taelman W.
Tant P.
Tyberghien-Vandenbussche M.
Van Belle I.
Van Biervliet L.
Van Daele M.
Van den Brande L.
Van den Broeck O.
Van den Poel-Welkenhuysen M.
Vanderborgh T.
Vanderborgh J.
Vandermarliere J.
Van Grembergen P.
Van Herreweghe M.
Vankeirsbilck E.
Van Nevel A.
Vannieuwenhuyze R.
Van Ooteghem O.
Van Rompaey H.
Van Rompaey R.
Vansteenkiste F.
Van Wambeke H.
Verberckmoes F.
Verhaegen G.
Vermeiren F.
Vervaeke D.
Weckx H.
Willems G.
Windels R.

Het amendement is niet aangenomen.

Geen verdere opmerkingen meer ?
(Nee)

Dan is artikel 19 aangenomen.

Hoofdelijke stemming

De Voorzitter : Aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet waarbij voorlopige kredieten worden geopend die in mindering komen van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984.

De heer Van Elewyck heeft het woord voor een verklaring vóór de stemming.

De heer J. Van Elewyck : Het ligt voor de hand dat de twee leden van onze fractie die tot de Vlaamse Executieve

behoren, dit ontwerp zullen goedkeuren omdat het door de Executieve gesteund wordt.

De Voorzitter : De heer Van Grembergen heeft het woord voor een verklaring vóór de stemming.

De heer P. Van Grembergen : Mijnheer de Voorzitter, onze fractie zal zich onthouden, om de redenen uiteengezet tijdens de ochtendvergadering.

De Voorzitter : Wij gaan over tot de hoofdelijke stemming.

Begin van de stemming.

Heeft iedereen gestemd ? **(Ja)**

Einde van de stemverrichtingen.

Ziehier de uitslag van de stemming voor de aangelegenheden bedoeld in Grondwet-artikel 59bis :

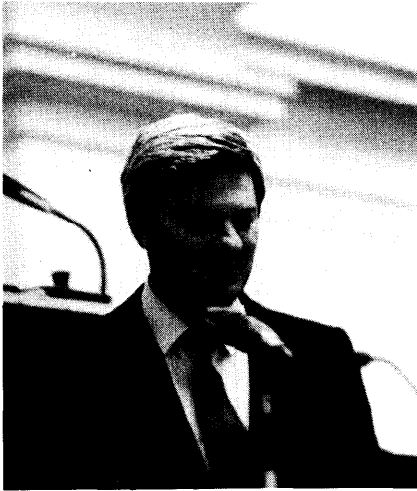
141 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;
86 leden hebben ja geantwoord ;
55 leden hebben zich onthouden.

Ik kondig hiermede de uitslag van de stemming aan.

JA hebben geantwoord :

Akkermans P.
Ansoms J.
Anthuenis G.
Bascour J.
Beerden G.
Beysen E.
Bockstal E.
Bosmans J.
Bourgeois A.
Breyne P.
Buchmann J.
Cardoen G.
Claes A.
Coens D.
Cooreman E.
Coppieters A.
Daems J.
d'Alcantara A.
De Clercq C.
De Cooman C.
Decoster M.
De Grève L.
De Groot E.
De Loore-Raeymaekers J.
Demeester-De Meyer W.
Deneir A.

Voorzitter

De heer P. Peeters (VU), hoofdinterpellant, bij zijn betoog aan het adres van Minister J. Lenssens (CVP) in verband met de stortproblematiek in de Rupelstreek

Denys A.
Deprez P.
De Seranno J.
Desutter E.
Devos G. (Mevr.)
De Winter A.
De Wulf R.
Dhoore L.
Diegenant A.
Dupré J.
Flamant E.
Galle M.
Geens G.
Grootjans F.
Heughebaert M.
Kelchtermans L.
Kelchtermans T.
Lenssens J.
Marchand C.
Moors C.
Neyts-Uyttebroeck A.M.
Panneels-Van Baelen M.
Pans L.
Pede J.
Peeters R.
Piot F.
Poma K.
Reynders G.
Rutten M.
Schiltz H.

Smet M. (Mevr.)
Smitt C. (Mevr.)
Sprockeels G.
Steverlynck A.
Steyaert R. (Mevr.)
Suykerbuyk H.
Swaelen F.
Taelman W.
Tant P.
Tyberghien-Vandenbussche M.
Van Belle I.
Van Daele M.
Van den Brande L.
Van den Broeck O.
Van den Poel-Welkenhuysen M.
Vanderborgh T.
Vandermarliere J.
Van Herreweghe M.
Vankeirsbilck E.
Van Nevel A.
Vannieuwenhuyze R.
Van Rompaey H.
Van Rompaey R.
Van Wambeke H.
Verberckmoes F.
Verhaegen G.
Vermeiren F.
Weckx H.
Willems G.
Windels R.

Zich ONTHOUDEN hebben :

Anciaux V.
Baert F.
Baldewijns E.
Belmans J.
Boel H.
Bogaerts A.
Bossuyt G.
Bourry M.
Capoen M.
Caudron J.
Coppens E.
De Baere A.
De Batselier N.
De Beul A.
De Bremaeker J.
de Bruyne H.
Debusseré F.
Declercq R.
De Loor H.
De Mol J.
Desaeyere W.
Desseyn J.
Detiège L. (Mevr.)
Dierickx L.
Dillen K.
Draulans H.
Geyselings F.

Hancké L.
Hostekint R.
Knuts H.
Kuijpers W.
Laridon A.
Lefebvre O. (Mevr.)
Maes R.
Marmenout G.
Matthys P.
Meyntjens O.
Peeters P.
Peeters W.
Sleeckx J.
Somers J.
Temmerman G.
Van Biervliet L.
Van den Bossche L.
Vandenhove M.
Vanderheyden V.
Van Der Niepen P.
Van Elewyck J.
Van Grembergen P.
Van Ooteghem O.
Van Puymbroeck M. (Mevr.)
Vansteenkiste F.
Vanvelthoven L.
Vervaeke D.
Willockx F.

Ziehier de uitslag van de stemming voor de aangelegenheden bedoeld in Grondwet-artikel 107quater :

136 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;
82 leden hebben ja geantwoord ;
54 leden hebben zich onthouden.

Ik kondig hiermede de uitslag van de stemming aan.

JA hebben geantwoord :

Akkermans P.
Ansoms J.
Anthuenis G.
Bascour J.
Beerden G.
Beysen E.
Bockstal E.
Bosmans J.
Bourgeois A.
Breyne P.
Buchmann J.
Cardoen G.
Claes A.
Coens D.
Cooreman E.
Coppieters A.
Daems J.
d'Alcantara A.
De Clercq C.

Voorzitter

De Cooman C.
Decoster M.
De Grève L.
De Groot E.
De Loore-Raeymaekers J.
Demeester-De Meyer W.
Deneir A.
Denys A.
Deprez P.
De Seranno J.
Desutter E.
Devos G. (Mevr.)
De Wulf R.
Dhoore L.
Diegenant A.
Dupré J.
Flamant E.
Galle M.
Geens G.
Grootjans F.
Heughebaert M.
Kelchtermans L.
Kelchtermans T.
Lenssens J.
Marchand C.
Moors C.
Panneels-Van Baelen M.
Pans L.
Pede J.
Peeters R.
Piot F.
Poma K.
Reynders G.
Rutten M.
Schiltz H.
Smet M. (Mevr.)
Smitt C. (Mevr.)
Sprockeels G.
Steverlynck A.
Suykerbuyk H.
Swaelen F.
Taelman W.
Tant P.
Tyberghien-Vandenbussche M.
Van Belle I.
Van Daele M.
Van den Brande L.
Van den Broeck O.
Van den Poel-Welkenhuysen M.
Vanderborgh F.
Vandermarliere J.
Van Herreweghe M.
Vankeirsbilck E.
Van Nevel A.
Vannieuwenhuyze R.
Van Rompaey H.
Van Rompaey R.
Van Wambeke H.
Verberckmoes F.

Verhaegen G.
Vermeiren F.
Willems G.
Windels R.

Zich ONTHOUDEN hebben :

Baert F.
Baldewijns E.
Belmans J.
Boel H.
Bogaerts A.
Bossuyt G.
Bourry M.
Capoen M.
Caudron J.
Coppens E.
De Baere A.
De Batselier N.
De Beul A.
De Bremaeker J.
de Bruyne H.
Debusseré F.
Declercq R.
De Loor H.
De Mol J.
Desaeyere W.
Desseyn J.
Detiège L. (Mevr.)
Dierickx L.
Dillen K.
Draulans H.
Geyselings F.
Hancké L.
Hostekint R.
Knuts H.
Kuijpers W.
Laridon A.
Lefebvre O. (Mevr.)
Maes R.
Marmenout G.
Matthys P.
Meyntjens O.
Peeters P.
Peeters W.
Sleeckx J.
Somers J.
Temmerman G.
Van Biervliet L.
Van den Bossche L.
Vandenhove M.
Vanderheyden V.
Van Der Niepen P.
Van Elewyck J.
Van Grembergen P.
Van Ooteghem O.
Van Puymbroeck M. (Mevr.)
Vansteenkiste F.
Vanvelthoven L.
Vervaet D.

Willockx F.

Dientengevolge neemt de Raad het ontwerp van decreet aan ; het zal aan de Vlaamse Executieve ter bekrachtiging worden overgezonden.

ONTWERP VAN DECREET houdende eindregeling van de begroting van de culturele zaken van de Nederlandse Cultuurgemeenschap voor het begrotingsjaar 1979
— 16-A (1983-1984) — Nrs. 1 en 2
— 18-A (1982-1983) — Nr. 1 (Rapport van het Rekenhof)

Hoofdelijke stemming

De Voorzitter : Aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houdende eindregeling van de begroting van de culturele zaken van de Nederlandse Cultuurgemeenschap voor het begrotingsjaar 1979.

Begin van de stemming.

Heeft iedereen gestemd ? (**Ja**)

Einde van de stemverrichtingen.

Ziehier het resultaat :

138 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;
107 leden hebben ja geantwoord ;
30 leden hebben neen geantwoord ;
1 lid heeft zich onthouden.

Ik kondig hiermede de uitslag van de stemming aan.

JA hebben geantwoord :

A k k e r m a n s P .
Anthuenis G.
Baldewijns E.
Bascour J.
Beerden G.
Beysen E.
Bockstal E.
Bogaerts A.
Bosmans J.
Bossuyt G.
Bourgeois A.
Breyne P.

Voorzitter

Buchmann J.
Cardoen G.
Claes A.
Coens D.
Cooreman E.
Coppens E.
Coppieters A.
Daems J.
d'Alcantara A.
De Baere A.
De Batselier N.
De Bremaeker J.
De Clercq C.
De Cooman C.
Decoster M.
De Grève L.
De Groot E.
De Loor H.
De Loore-Raeymaekers J.
Demeester-De Meyer W.
Deneir A.
Denys A.
Deprez P.
De Seranno J.
Desutter E.
Detiège L. (Mevr.)
Devos G. (Mevr.)
De Winter A.
De Wulf R.
Dhoore L.
Diegenant A.
Dupré J.
Flamant E.
Galle M.
Geens G.
Grootjans F.
Hancké L.
Heughebaert M.
Hostekint R.
Kelchtermans L.
Kelchtermans T.
Knuts H.
Laridon A.
Lefeber O. (Mevr.)
Lenssens J.
Marchand C.
Marmenout G.
Matthys P.
Moors C.
Neyts-Uyttebroeck A.M.
Panneels-Van Baelen M.
Pans L.
Pede J.
Peeters R.
Piot F.
Poma K.
Reynders G.
Sleeckx J.
Smet M. (Mevr.)

Smitt C. (Mevr.)
Sprockeels G.
Steverlynck A.
Steyaert R. (Mevr.)
Suykerbuyk H.
Swaelen F.
Taelman W.
Tant P.
Temmerman G.
Tyberghien-Vandenbussche M.
Van Belle I.
Van Daele M.
Van den Brande L.
Van den Broeck O.
Vandenhove M.
Van den Poel-Welkenhuysen M.
Vanderborght F.
Vanderheyden V.
Vandermarliere J.
Van Der Niepen P.
Van Elewyck J.
Van Herreweghe M.
Vankeirsbilck E.
Van Nevel A.
Vannieuwenhuyze R.
Van Rompaey H.
Van Rompaey R.
Vanvelthoven L.
Van Wambeke H.
Verberckmoes F.
Verhaegen G.
Vermeiren F.
Weckx H.
Willems G.
Willockx F.
Windels R.

NEEN hebben geantwoord :

Anciaux V.
Baert F.
Belmans J.
Bourry M.
Capoen M.
Caudron J.
De Beul A.
de Bruyne H.
Debussere F.
Declercq R.
De Mol J.
Desaeyere W.
Desseyn J.
Dierickx L.
Dillen K.
Draulans H.
Geyselings F.
Kuijpers W.
Maes R.
Meyntjens O.
Peeters P.

Peeters W.
Somers J.
Van Biervliet L.
Van den Bossche L.
Van Grembergen P.
Van Ooteghem O.
Van Puymbroeck M. (Mevr.)
Vansteenkiste F.
Vervaet D.

Zich ONTHOUDEN heeft :

Schiltz H.

Dientengevolge neemt de Raad het ontwerp van decreet aan ; het zal aan de Vlaamse Executieve ter bekrachtiging worden overgezonden.

Het lid dat zich heeft onthouden, wordt verzocht de reden voor zijn onthouding kenbaar te maken.

Minister H. Schiltz : Ik heb mij onthouden om de welbekende politieke redenen.

INTERPELLATIES (R.v.O. art. 67)

(Voortzetting)

Interpellatie van de heer P. Peeters tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs, over de stortplaatsproblemen in de Rupelstreek en de gevolgen ervan voor grotere gemeenten uit de provincie Antwerpen en grotere bedrijven uit de provincies Antwerpen en Brabant

Interpellatie van de heer F. Vanderborght tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs, over de situaties die voortspruiten uit de besluiten getroffen naar aanleiding van de weigering voor het storten van afval of het exploiteren van stortplaatsen in het Vlaamse Gewest, met de weerslag daarvan in de provincie Antwerpen, inzonderheid in de Rupelstreek

Interpellatie van mevrouw L. Detiège tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs, over de recente

Voorzitter

beslissing tot sluiting van de stortten in de Rupelstreek (Voortzetting)

De Voorzitter : Aan de orde is de voortzetting van de samengevoegde interpellaties van de heer Paul Peeters tot de heer Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs, over de stortplaatsproblemen in de Rupelstreek en de gevolgen ervan voor grotere gemeenten uit de provincie Antwerpen en grotere bedrijven uit de provincies Antwerpen en Brabant, van de heer Vanderborght tot Minister Lenssens over de situaties die voortspruiten uit de besluiten getroffen naar aanleiding van de weigering voor het storten van afval of het exploiteren van stortplaatsen in het Vlaamse Gewest, met de weerslag daarvan in de provincie Antwerpen, inzonderheid in de Rupelstreek en van mevrouw Detiège tot Minister Lenssens over de recente beslissing tot sluiting van de stortten in de Rupelstreek.

De heer Paul Peeters heeft het woord.

De heer P. Peeters (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, geachte collega's, bij verschillende gemeenten en bedrijven in de provincies Antwerpen en Brabant heerst momenteel heel wat deining rond de beslissingen genomen door de bestendige deputatie van de provincie Antwerpen, bekrachtigd door de Gemeenschapsminister en ook medege-deeld tijdens de zittingen van de provincieraad over de sluiting van de stortplaatsen in de Rupelstreek.

Zonder afbreuk te willen doen aan de noodzaak van een oplossing voor dit milieuprobleem wil ik de geachte Gemeenschapsminister enkele vragen stellen.

Eerst wil ik echter even ingaan op de problematiek van de stortplaatsen in de Rupelstreek.

Mijn voorgangers op deze tribune hebben er reeds op gewezen dat er hieromtrent heel wat te doen is. Er gaan ook heel wat stemmen op, om het maanlandschap dat in de Rupelstreek op sommige plaatsen te vinden is, te veranderen.

Zou het niet interessant zijn een plan uit te werken waarbij een bepaalde afvalstorting mogelijk zou zijn bijvoorbeeld met recyclage. Dit plan zou ook het dempen van de putten en het bedekken met een laag teeltaarde inhouden, zodat dit treurige landschap terug een mooi uitzicht zou krijgen.

Wat mij echter het meest van het hart moet is dat OVAM, de Openbare Afvalstoffenmaatschappij voor het Vlaamse Gewest, desbetreffend de jongste maanden en jaren niets heeft gedaan.

Ik ben, mijnheer de Minister, zelf een industrieel. Ik kan u niet zeggen hoeveel tijd wij reeds in onze firma hebben besteed aan het invullen van ellenlange vragenlijsten over het storten van afval en onze plannen daaromtrent.

Ik heb de indruk dat deze afvalstoffenmaatschappij zeer hard werkt aan het opstellen van alle mogelijke inventarissen en alle mogelijke statistieken maar geen enkele bepaalde oplossing heeft uitgewerkt.

Gezien de moeilijkheden die zich voordoen, ook in mijn gemeente, waar de Eternitfabrieken door het sluiten van deze stortplaatsen in hun werkgelegenheid ernstig zijn bedreigd, wil ik u vier zeer concrete vragen stellen.

Ten eerste, is het juist dat er verschillende stortplaatsen in de Rupelstreek worden gesloten en zullen gesloten blijven ?

Ten tweede, is het juist dat dit gebeurt zonder dat de OVAM, de Openbare Afvalstoffenmaatschappij voor het Vlaamse Gewest gezorgd heeft voor enig alternatief ?

Ten derde, is de Gemeenschapsminister zich bewust van het feit dat het sluiten van deze stortplaatsen ernstige moeilijkheden met zich brengt voor grotere bedrijven ? Weet hij dat het verbod van storten voor deze bedrijven waarschijnlijk leidt tot werkloosheid voor heel wat personeelsleden ?

Ten vierde, kan de Gemeenschapsminister mededelen welke zijn plannen zijn om de tewerkstelling in de be-

dreigde bedrijven te waarborgen ?

De Voorzitter : Mevrouw Detiège heeft het woord.

Mevrouw L. Detiège (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, vorige interpellanten wezen ondermeer op het tot stand komen van het decreet van 2 juli 1981 dat het beheer van de afvalstoffen regelt en het uitvoeringsbesluit ervan tot oprichting van de OVAM.

Het lag inderdaad in uw bedoeling om orde te scheppen in het totaal ontbreken van een afvalbeleid.

De heer Gemeenschapsminister heeft terzake nu een aantal beslissingen genomen die gunstig worden onthaald. Inderdaad door op één na, het monostort voor vliegass te Schelle, alle weigeringsbesluiten van de bestendige deputatie der provincie Antwerpen te bekrachtigen, verlost u de Rupelstreek van een zware hypotheek.

Reconversie van de Rupelstreek was vanaf het ontstaan van de Rupelcommissie het hoofddoel ; Rupelstreek die belangrijke troeven heeft voor reconversie maar die een hypotheek op zich had door de aanzienlijke hoeveelheden afvalstoffen van allerlei aard waarmee de verlaten kleiputten worden opgevuld.

Het intrekken van alle stortvergunningen op één na zou dus in principe de start kunnen betekenen van de herwaardering van deze zo zwaar getroffen streek, ware het niet, mijnheer de Minister, dat uw beslissingen nieuwe weerstand oproepen omdat :

1. de uitbating van een polyvalent stort door OVAM in de Rupelstreek door u wordt aangekondigd ;

2. de beperktheid in de tijd van de overgangsmaatregelen zonder degelijke begeleidingsmaatregelen aan de kaak worden gesteld.

Uw voorstel aan de Vlaamse Executieve om OVAM opdracht te geven zelf één polyvalente stortplaats van 35 ha in te richten en uit te baten creëerde nieuwe bezorgdheid bij de bevolking en bij de Rupelcommissie, die van oordeel is dat geen gemakkelijks oplossingen zonder meer mogen

Detiège

worden toegepast. Zij is inderdaad van oordeel dat het uitbouwen van een nieuw polyvalent stort in de Rupelstreek tegenstrijdig is met een beleid inzake recyclage en met de noodzakelijke afwerking van de bestaande stortplaatsen.

De vrees bestaat dat bij gebrek aan de nodige fondsen en omwille van het privé-karakter de stortten, in hun huidige toestand zullen blijven liggen.

Iedereen, is er zich van bewust dat de realisatie van een afwerkingsplan aanzienlijke middelen vereist.

Naar verluidt zouden de twee dossiers die aan de Vlaamse regering werden voorgelegd ongeveer 70 miljoen frank bedragen, enkel en alleen voor de verwerving van de grond van de nieuwe putten.

De andere investeringsuitgaven zijn hierin niet begrepen. Ik meen dan ook dat dit bedrag op dit ogenblik beter kan aangewend worden voor de eerste afwerking.

De benodigde hoeveelheden afwerkingsmateriaal zijn nochtans voorhanden, namelijk de gronden die vrijkomen aan het Zeekanaal, gemeenten Puurs en Bornem, en bij de constructie van een waterspaarbekken door de Antwerpse Waterwerken, gemeente Rumst, de verschuivingen binnen de putten zelf, de kleivoorraad op het GOM-industrieterrein Boom-Niel, de gronden gelegen ten zuiden van de Rupeltunnel, het terrein tussen het Zeekanaal, de RW 177 en de nieuwe omleidingsweg. De Rupelcommissie dringt sterk aan opdat deze onverwijld en prioritair zouden toegewezen worden ten behoeve van de afwerking van de putten. Ik kom dan ook tot een eerste reeks vragen.

1. Is het de bedoeling van de heer Minister om een polyvalente stortplaats door OVAM te laten exploiteren of betreft het hier veeleer een bufferstort met een zeer onregelmatige aanvoer.

Indien de laatste keuze deze van de heer Minister is dan vind ik de uitgave buitensporig en onverantwoord in het kader van de afwerkingsbehoeften in de Regio.

2. Kan een tussenafdek, eventueel zelfs eindafdek met grasbegroeiing met de in de Rupelstreek reeds gestorte vliegassen overwogen worden ?

3. Kan de heer Minister mij inlichten over de juridische aspecten van de afwerking. Meer in het bijzonder denk ik aan het private karakter van private sites die gesloten werden en aan de verantwoordelijkheid in het kader van een juridische procedure.

Ik meen gelezen te hebben dat het in de bedoeling van de Minister ligt om het ambachtelijk en industrieel afval gedurende een welomschreven periode en in samenspraak met de stedelijke autoriteiten naar de Hoge Maey af te leiden.

Ik meen niet dat dit een onverantwoorde beslissing is op voorwaarde dat ook hier een planmatige saneringsaanpak wordt uitgewerkt, al dan niet gekoppeld aan de verwerkingsinstallatie voor probleemafval die door u toch ook in de Antwerpse regio wordt gepland.

Voor wat de verbrandingsinstallatie van de ISVAG te Wilrijk betreft zijn er naar gegevens die mij verstrekt werden ook nog problemen, meer bepaald met betrekking tot de verbrandingsassen.

Ik kom voor het tweede luik van mijn interpellatie dan ook tot volgende vragen.

1. Wordt in het kader van de installatie voor probleemafval een sanering geheel of gedeeltelijk van de Hoge Maey voorzien ?

Gaat het hier om een installatie uitsluitend voor giftige en gevaarlijke stoffen, of ook voor industriële afvalstoffen, een project waar reeds zovele jaren vraag naar is in het Antwerpse industriegebied.

2. Is een stortsite voor de verbrandingsassen van de ISVAG aangevuld ?

3. Heeft de heer Minister een stortalternatief op lange termijn voor de industriële afval geproduceerd via de provincie Oost-Vlaanderen op zicht ? Indien dit niet het geval is lijkt hij mij een zware hypotheek te leggen op de

planmatige aanpak, in de Rupelstreek.

Tot slot nog dit, mijnheer de Minister, gelet op het in de tijd beperken van de alternatieven kan ik -mij niet van de mening ontdoen dat binnen een aantal maanden de stortactiviteit in de Rupelstreek terug welig zal tieren, weliswaar niet meer verspreid maar geconcentreerd in het Polyvalent OVAM-stort. Ik geloof niet dat we de reeds zo erg beproefde bevolking in de Rupelstreek dit kunnen aandoen.

De SP-vertegenwoordigers wensen dit in elk geval niet. (**Algemeen applaus**)

De Voorzitter : De heer De Groot heeft het woord.

De heer E. De Groot (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, geachte collega's, sinds vele jaren reeds wordt de Rupelstreek door tal van plagen getroffen. De eens zo bloeiende nijverheidsstreek werd een ruïne doordat talloze bedrijven er verdwenen of in falen gingen. Het gevolg daarvan is het uitwijken van de jongeren die er geen toekomst meer zien. Verder maakt de huidige gewestplanning het onmogelijk de nodige gronden te ontsluiten als woongebied.

Naast de gesel van de werkloosheid die deze streek treft, is er ook nog een ernstig milieuprobleem ontstaan. De vroegere steenbakkerijen hebben immers enorme kraters geslagen in het Rupellandschap en dan zijn een aantal mensen gaan veronderstellen dat men deze putten maar best met allerlei afval moest opvullen. Resultaat : er werden hoe langer hoe meer stortten geopend in deze toch kleine regio.

Door reukhinder, door de enorme toename van allerlei ongedierte, door het niet-naleven van de exploitatievoorwaarden zoals onder andere het afdekken van huisvuil, en door het slordige vervoer van gips waardoor talrijke straten wit-bestrijkt werden, werd de toestand onhoudbaar voor de inwoners van de Rupelstreek.

De Rupelcommissie heeft dan ook hard gestreden om aan deze toestand een einde te maken.

Uw beslissing, mijnheer de Minister,

De Groot

om de streek stortvrij te maken, op één uitzondering na, is in goede aarde gevallen, maar wij maken ons wel bezorgd over het feit dat OVAM over enkele maanden een provinciaal stort in een nieuwe site zou gaan uitbaten. Dit stort zou dan ook nog polyvalent zijn. Wij vrezen dat hier dan ook een superstort zal ontstaan en dat de woonkernen van onze gemeenten zullen getroffen worden door eindeloze aanvoer van afval uit de provincie Antwerpen. U zult begrijpen dat onze bevolking zo'n superstort niet kan aanvaarden.

Anderzijds zullen de nu verlaten stortten moeten worden afgewerkt. Opdat dit op korte termijn zou kunnen gebeuren moeten er door de Vlaamse Executieve fondsen worden voorzien. Het zou trouwens ook onaanvaardbaar zijn dat een afwerkingsplan zou worden opgesteld zonder inspraak van de Rupelcommissie.

Wij beseffen echter ook dat er steeds afval, zowel industrieel als afkomstig van de gezinnen, zal zijn en dat dit afval moet verwerkt worden. Maar wij vinden dat iedere streek hier zoveel mogelijk zelf oplossingen moet zien te vinden. Wij aanvaardden dat voor bedrijven binnen onze streek ook oplossingen binnen de streek worden gezocht en dienen gevonden.

Men mag echter niet alleen gemakkelijk kheidsoplossingen zoeken zoals gewoon storten. Men moet volgens ons ook de recyclagemogelijkheden nagaan en tevens de mogelijkheid tot opvoeren van de benuttinggraad van de verbrandingsovens.

Mijnheer de Minister, het doel van al degenen die tegen het imago van „Rupelstreek, stortstreek” strijden, is niet alleen het wegwerken van de milieuhinder in het heden, maar ook het mogelijk maken van de noodzakelijke reconversie. Wij hopen dan ook dat u zult rekening houden met de wensen van de plaatselijke bevolking om hen toch een beetje hoop op een betere toekomst te geven. **(Applaus)**

De Voorzitter : De heer Geyselings heeft het woord.

De heer F. Geyselings (op de tribune) :

Mevrouw de Voorzitter, mijnheer de Minister, dames en heren, reeds enkele malen heb ik vanop deze tribune mijn grote bezorgdheid uitgesproken over de massale afvaldumping in de Rupelstreek en de nefaste gevolgen hiervan op de mens en zijn leefmilieu.

De talrijke kleiputten die in deze regio voorkomen vormen volgens verschillende beleidsmensen en afvalproducenten ideale stortterreinen. Onder het mom van het Rupelmaantlandschap om te vormen tot natuurvriendelijke zones hebben belangengroepen vergunningen kunnen afdwingen en het grootste deel van de plaatselijke bevolking een tijd zoet kunnen houden, echter niet zo lang er gehoopt werd want de vele duizenden tonnen huishoudelijke en industriële afval, die dagelijks met zware vrachtwagens vanuit binnen- en buitenland werden aangevoerd, begonnen op de duur op de heupen van de buurtbewoners te werken.

Aanvankelijk deerde de nog individuele en sporadische klachten de afvalbaronnen niet en in een minimum van tijd bevonden zich in de Rupelstreek, naast de vijftien legale, ook nog verschillende illegale stortplaatsen. Praktisch in alle kleiputten van die streek werd in min of meerdere mate allerlei afval gestort. Hierdoor begon de ganse Rupelstreek stilaan te gelijken op één reusachtig stortterrein, de afvalbak voor Belgisch en Hollands afval.

Deze reusachtige afvaltoevoer, die uiteraard gepaard ging met verkeershinder, lawaai, stof en stank, werd zo onrustwekkend dat hieruit hoe langer hoe meer georganiseerd verzet groeide.

Buurtvergaderingen werden op het getouw gezet, klachten werden geformuleerd en aan de lokale overheid overgemaakt.

De toenemende hinder enerzijds en het uitblijven van plaatselijke maatregelen anderzijds lokte steeds meer misnoegdheid en protest uit bij de buurtbewoners die zich gedupeerd voelden.

Wegens het uitblijven van concrete maatregelen vanwege burgemeester en college, niettegenstaande de talrij-

ke overtredingen van de exploitant van het OTL-stort – welke vastgelegd werden in PV's – groeide de argwaan bij de buurtbewoners wat het verzet en de inzet van deze mensengroepen nog deed toenemen.

De exploitatievergunning van een legale stortplaats werd opgevraagd en grondig bestudeerd. Uit de bevindingen bleek duidelijk dat de kwestieuze uitbatingsvergunning op verschillende punten niet werd nageleefd.

Het toezicht op de aanvoer van afval en het onderhoud van het stort zelf werd door de buurtbewoners verscherpt. Iedereen kreeg een opdracht en regelmatig werden de verkregen informatie in een nabijgelegen buurthuis geëvalueerd.

Tijdens een bezoek ter plaatse heb ik zelf vastgesteld dat de uitbatingsvergunning ernstig met voeten werd getreden. Grote oppervlakten ongemalen en zelfs niet toegelaten afvalspecie lag er onbedekt en verspreidde een stank die me misselijk maakte.

Mijnheer de Minister, u hebt later deze toestand zelf kunnen vaststellen en stante pede maatregelen getroffen.

Ter gelegenheid van enkele buurtvergaderingen heb ik persoonlijk de klachten van omwonenden kunnen aanhoren. De feiten die daar naar voren werden gebracht, waren een regelrechte kaakslag en hielden een afkeuring in voor alle verantwoordelijke beleidsmensen.

Ingrijpende acties van omwonenden zoals de hongerstaking, het ludiek ophouden van een gipsafvalkolom, de massaal meebeleefde protestbetoging, kregen op de duur respons op het hoogste niveau. Wat voorheen niet direct mogelijk bleek, kon nu plots wel ! De buitenlandse afvalroute werd bij decreet afgesneden, illegale stortten gesloten en gesaneerd. Bovendien werden nog andere maatregelen in het vooruitzicht gesteld.

Inderdaad, in het kader van het afvalstoffenplan werden de nodige middelen voorzien om de Rupelstreek te saneren.

Maar intussen dreigde nieuw gevaar. Immers, verschillende kleiputten van

Geyselings

failliete steenbakkerijen werden verkocht en de bevolking die geen beleidsfiguren meer kunnen vertrouwen zagen hierin een nieuwe bedreiging.

Ludieke acties in de Rupelstreek, het opstellen van resoluties en de ongerustheid van sommige politici hebben uiteindelijk nieuwe stortsites kunnen voorkomen.

Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, dank zij de druk die uitging van de Rupelstreek werden de stortplaatsen met Nieuwjaar gesloten. Deze maatregel werd in de Rupelstreek met grote vreugde begroet. Doch er is een keerzijde aan deze beslissing, namelijk er zal in dezelfde regio een nieuw superstort gecreëerd worden dat naar men zegt aan strenge normen zal worden onderworpen.

De exploitatievoorwaarden van het OTL-stort en andere waren ook vrij streng, maar in de praktijk liep er grondig wat mis en dat wist ook de overheid die liever niet ingreep of deed alsof. De bevolking gelooft niet meer in strenge uitbatingsvergunningen en nog minder in het beleid, vandaar hun wantrouwen en blijvend verzet. Rekening houdend met wat hen is overkomen, kan en mag men deze mensen dit niet ten kwade duiden.

Te lang hebben ze geïsoleerd moeten strijden tegen macht en onrechtvaardigheid, te lang heeft men hun rechtmatig leefmilieu ontnomen en onheil in de plaats gebracht, te lang werden ze geconfronteerd met verkeershinder, stof en de niet te beschrijven stankoverlast waarvan verschillende omwonenden geestelijk en lichamelijk last ondervonden. Niemand, mijnheer de Minister, kan en mag na deze lange lijdensweg, en de vele jaren verzet hun voorzichtige politiek en zelfs stijfkoppigheid in vraag stellen. Als deze mensen zich op bepaalde punten onverzettelijk gedragen, is dit de exclusieve fout van de overheid en het schandalig gedrag van de afvalproducenten en/of afvalverwerkingsbedrijven.

Mijnheer de Minister, alhoewel er in de Rupelstreek voorzichtige vreugde

heerst, groeit toch de angst en nieuw verzet tegen het gepland superstort aldaar. De plannen om de afvalgips te transporteren via pijpleidingen is voor hen een nepoplossing. De vrees voor het bestendig karakter van de gipstoevoer is zeker niet ongegrond.

Ik weet niet, mijnheer de Minister, uw positie in deze stortproblematiek is weinig benijdenswaardig. Enerzijds wenst u thans de Rupelstreek totaal en blijvend stortvrij te maken en anderzijds wordt u die lust ontnomen door de druk van fabrieksdirecties, die met hun afvalberg geen blijf weten. Ik denk hier aan de twee grootste afvalproducenten, namelijk Prayon-Rupel Chemie en Eternit.

Van een actiegroep gipsprobleemafval ontving ik een brief waarin de basisactiviteit van Prayon-Rupel werd aangehaald alsmede de financiële omzet en het aantal personeelsleden dat werkloos zou worden bij een eventuele weigering van een uitbatingsvergunning.

Dit schrijven was bedoeld als eerste stap ter verdediging en vrijwaring van de belangen van alle werknemers. In ditzelfde schrijven werd de overtuiging uitgedrukt dat een economisch verantwoord en milieuvriendelijke oplossing kan uitgewerkt worden; perspectieven die volgens hen niet zonder politieke wil haalbaar zijn.

Mijnheer de Minister, collega's, in deze tijd van tewerkstellingsproblemen is iedereen geneigd de bestaande arbeidsplaatsen te vrijwaren. Gezien vanuit deze hoek is de brief van de actiegroep voor oningewijden begrijpbaar. Zij die gans de fosfogipsproblematiek al jaren volgen en daarmee dagelijks geconfronteerd worden, verzetten zich 100 procent tegen de huidige manier van produceren en afvalverwerking. Zij motiveren zich als volgt.

Het gipsprobleem dateert reeds van 1970. Al die tijd hebben ze bij de directie van Prayon-Rupel aangedrongen om andere gipsverwerkingsprocedures uit te werken. Er werd dan ook telkens gewezen op het radio-actief gips dat Prayon-Rupel vanuit Marokko invoert.

Het is evident, mijnheer de Minister, dat fabrieksdirecties hun afval bij voorkeur in verloren liggende putten storten, wat ten slotte voor hen de meest kostenbesparende methode is maar kostenbelastend voor de gemeenschap.

Door gebrek aan een efficiënt milieubeleid heeft deze voorbijgestreefde stortmethode op enkele jaren tijd een enorme uitbreiding genomen, wat nu tot ingrijpende maatregelen noopt.

Dat Prayons methoden sedert jaren ernstig milieubelastend zijn voor vele bewoners wordt blijkbaar als evident geacht. Dat zijn nu eenmaal de consequenties van de vooruitgang. Andere productieprocedures en verwerking van radio-actief vrije grondstoffen, ter ontlasting van het leefmilieu, is blijkbaar te veel gevraagd. Naast de catastrofe van de zure regen moeten er eerst nog andere dilemma's komen. Helaas, ook hier is de regel: de winst voor het bedrijf, de afval voor de gemeenschap.

Wat het afval inhoudt en welke de gevolgen hiervan zijn voor de leefgemeenschap – nu en later – is voor vele bedrijfsleiders hun minste zorg. Ze hebben nu immers een bijzonder wapen: de tewerkstelling.

Mijnheer de Minister, ik ben er mij van bewust dat de massa's afvalgips die Prayon-Rupel jaarlijks produceert een serieus probleem vormen maar daarom moet het niet, zoals in 't verleden, ontweken worden. Een verstandige aanpak in een geest van samenwerking kan tot bevredigende oplossingen leiden.

Het weze nogmaals onderstreept dat Prayon-Rupel jaarlijks circa 450.000 m³ gipsafval produceert en dat deze hoeveelheid 1/3 uitmaakt van al wat in de Rupelstreek aan afval wordt gedeponeerd.

Dat de aard en de kwantiteit van dit afvalproduct heel wat gevaarlijk is inhouden voor de volksgezondheid en het leefmilieu blijkt uit een Nederlands rapport.

In dit lijvig dossier wordt duidelijk gesteld dat de lozing van afvalgips, afkomstig van fosforzuurfabricages, het

Geyselings

water bezoedelt. Zowel de aard van de verschillende verontreinigingen die in afvalgips voorkomen – waarvan cadmium, fosfaat, arsenicum en fluoride de meest schadelijke zijn – als de omvangrijke dosis waarin deze stoffen in het milieu terecht komen, baart grote zorgen. Er wordt in dit rapport vermeld dat de schade ten gevolge van afvalgips in zijn totaliteit wel eens groter kan zijn dan die van de afzonderlijke toxische componenten van het gips.

Omdat de schadelijkheid van fosfogips onomstotelijk bewezen is, zou zowel de fabrikant als de Vlaamse Executieve ertoe moeten besluiten over te gaan tot hergebruik van het gips. Desnoods moet Prayon-Rupel hiertoe verplicht worden, desnoods door aanpassingen van de exploitatievergunning, wat weliswaar aanleiding kan geven tot meer kosten in het bedrijf, maar ook minder belastend zal zijn voor het leefmilieu.

De hergebruiksmogelijkheden van afvalgips dienen dringend overwogen en getoetst te worden aan volgende criteria.

Ten eerste, moet het systeem technisch en economisch haalbaar zijn. Ten tweede, moet het wezenlijk bijdragen tot een vermindering van de lozingshoeveelheden. Ten derde, moet het gunstig zijn voor het milieu en onschadelijk voor de volksgezondheid bij een mogelijk hergebruik.

Hier wens ik aan toe te voegen dat afvalgips, eventueel na een aantal bewerkingen, opnieuw als grondstof in dezelfde produktieketen ingevoerd moet worden, waarmee de kringloop gesloten wordt.

Mijnheer de Minister, de hiernavolgende bedenkingen kunnen positief bijdragen tot een meer verantwoorde produktie waarmee ons leefmilieu gediend zal zijn.

Ten eerste, Prayon-Rupel Chemie produceert fosfaten die als kunstmest in land- en tuinbouw veelvuldig worden aangewend om fosfaatverliezen zoveel mogelijk tegen te gaan.

Als alternatief kan worden gesteld

drijfmest en slachtafval, dat nu verloren gaat, voor bemesting te gebruiken. Zulke aanpak levert het milieu tweemaal voordeel. Ten tweede, afvalgips kan dienen als vervanger van vele grondstoffen, die tot op heden gewonnen worden door middel van ontgronding en afgravingen. Een belangrijke factor hierbij is wel dat de hergebruikte fosfogips praktisch vrij moet zijn van radioactiviteit.

Het rapport stipt aan dat het Russisch vulkanisch erts veel minder radioactief is dan dat van Marokko en andere delen van Afrika.

Door middel van versnijding van fosfogips met nitrogips of natuurgips is een aanvaardbare radiumequivalentie te verkrijgen. Verder zijn er innovaties in het fosforzuurproces mogelijk die een laag radioactief fosfogips opleveren.

Verkleining van de in gips aanwezige hoeveelheid radium door zuivering is technisch ook mogelijk.

3. In principe is het mogelijk afvalgips kwantitatief te verwerken als grondstof voor de produktie van bouwmaterialen.

Als bindtijdvertraging in cement, bij de produktie van gesulfateerd cement, van gipsstenen en van bouwgips kan afvalgips onder bepaalde voorwaarden worden hergebruikt.

Mevrouw de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, dat waren enkele hergebruiksmogelijkheden van afvalgips die de tewerkstellingskansen geenszins zullen bedreigen, integendeel. Ter afronding van mijn interpellatie wens ik nog de volgende vragen te stellen.

1. Waar precies zal in de Rupelstreek het overheidsstort gepland worden? Zo mogelijk kadastraal omschrijven of plan, maar dat kan eventueel later volgen.

2. Bestaan er plannen om het afvalgips te transporteren via een pijpleiding? Wordt deze afvalverwerking als een voorlopige of definitieve oplossing beschouwd?

3. Is Prayon-Rupel bereid haar afvalgips als nieuwe grondstof te herge-

bruiken in andere toepassingen en hiervoor de nodige produktieprocedures in te bouwen? In ontkennend geval, welke maatregelen overweegt u dan?

4. Wat zal er gebeuren met de asbestafval van Eternit? Zal dit zoals voorheen met open vrachtwagens vervoerd worden naar het nieuw stort of zal zulks nu gebeuren met gesloten vervoer?

5. Wie gaat de controle uitvoeren van dit stort en welke middelen zullen ter beschikking staan om dit efficiënt te doen? Zullen er eventueel plaatselijke milieufagevaardigden op dit stort toegelaten worden?

6. Wanneer wordt de exploitatie van dit overheidsstort voorzien?

Mijnheer de Minister, tot besluit wil ik u feliciteren voor de politieke moed die u heeft opgebracht om in de Rupelstreek en elders werk te maken van het afvalprobleem. In het verleden heeft men dat niet gedaan. U hebt dat zeer goed aangepakt. Ik hoop dat u ook aan het probleem van de Rupelstreek uw beste krachten zult spenderen.

De Voorzitter : De heer Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs, heeft het woord.

Minister J. Lenssens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, vooraf wens ik de interpellanten te danken omdat zij mij door hun interpellatie de kans geven dit schrijnend probleem van stortellende in de Rupelstreek en de oplossing die ik getracht heb daaraan te geven, voor u nader toe te lichten.

Ik zou willen beginnen met de stellen dat de achtergrond van de aanpak van de Rupelproblematiek inzake storten, niet anders is dan degene die ik hanteer bij andere stortplaatsen in andere subgewesten van ons land. Dat is met name de uitvoering van het decreet van 2 juli 1981 dat u bekend is en dat zoals u weet als één van de voornaamste objectieven het voorkomingsbeleid vooropstelt. Dit beleid bestaat erin te voorkomen dat afvalstoffen ontstaan of, wanneer ze onvermijdelijk zijn, te voorkomen dat ze op

Lenssens

een niet-milieu-hygiënische manier verwijderd worden.

Het decreet stelt ook de planmatige aanpak voorop. Ook dat trachten wij uit te voeren. Er is overigens een ganse vergunningsprocedure voorzien.

Het is trouwens in toepassing van dit decreet dat de openbare Vlaamse afvalstoffenmaatschappij einde 1981 werd opgericht en die nu twee jaar operationeel is.

In uitvoering van het decreet heb ik op 21 april 1982 een hele reeks besluiten aan de Executieve voorgelegd onder meer betreffende de uitvoering van de artikelen die betrekking hadden op de vergunningsprocedure. Het is in toepassing van deze besluiten dat vóór 15 mei 1983 alle oude stortvergunningen dienden te worden vernieuwd bij wijze van aanvraag te richten tot de bestendige deputatie van de provinciale raden.

Laten wij nu even terugkeren tot de Rupelstreek zelf. De verschillende sprekers hebben duidelijk geschetst welk sociaal-economisch probleemgebied de Rupelstreek is. U kent de tragiek van dat gebied, waarvan de bevolking gedurende eeuwen een broodwinning vond in de steenbakkerijen die de jongste jaren meestal zijn verdwenen en een gebied hebben achtergelaten dat, op het vlak van de landschappelijke esthetiek, een maanlandschap, een desolaat beeld vertoont. Ik beaam dan ook wat de collega's ter zake hebben gezegd.

In de loop van de jongste jaren is er de ellende van het storten op alle mogelijke manieren van allerhande afvalstoffen op een vaak legale maar ook op een even vaak illegale wijze bijgekomen. Ik aarzel niet te stellen dat de Rupelstreek één van die gebieden is in Vlaanderen die het meest te lijden heeft gehad van wat ik vaak noem het „milieuterrorisme”.

Als verantwoordelijke voor het milieu in Vlaanderen binnen de Executieve, wens ik orde op zaken te stellen. Dit is ook één van de drijfveren van de beslissingen die ik de jongste maanden heb genomen.

Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, ik acht het belangrijk even de omvang van het probleem te onderstrepen. Bijna 1 miljoen ton afvalstoffen van ver buiten de Rupelstreek afkomstig, vonden tot 31 december 1983 zijn weg naar de Rupelstreek.

Tot 5 april van vorig jaar, datum van de toepassing van ons decreet waarbij het buitenlands-afval-storten werd verboden, moet daarbij nog 350.000 ton Nederlandse vliegassen afkomstig van kolencentrales worden bijgeteld.

Tot vóór veertien dagen waren er ongeveer 200 middelgrote en kleine ondernemingen, instellingen en ziekenhuizen, die via een tiental ophaalfirma's hun afvalstoffen kwijtraakten in de Rupelstreek. Zevenendertig gemeenten uit de provincie Antwerpen, evenals gemeenten uit Brabant en Oost-Vlaanderen vonden daar een oplossing voor hun huis- en grof vuil.

Welke waren nu de uitgangspunten die hebben geleid tot de beslissing ?

Ten eerste, na herhaalde contacten met de Rupelcommissie zijnde het exponent van de streekbevolking – alle sociale en politieke geleidingen en mandatarissen zijn daarin vertegenwoordigd – dacht ik dat de bevolking recht had op een tegemoetkoming. Ik wenste maximaal tegemoet te komen aan de rechtmatige vraag van de bevolking om aan die ellende een einde te stellen.

Ten tweede, het economisch aspect. Of wij dat nu graag horen of niet, men kan niet ontkennen dat inzake de milieusaneringsbeslissingen men vaak stuit op economische problemen. Voornamelijk springen dan in het oog de grote bedrijven uit de streek, zoals Eternit, Prayon-Rupel, Inter-Escout en andere, die een alternatief moesten vinden of moest aangeboden worden, een alternatief dat ook aan economische criteria gebonden is, omdat het op een haalbare afstand afstand moet gelegen zijn voor het betrokken bedrijf en omdat het ook ecologisch verantwoord moet zijn.

Ten derde, de bestaande alternatieven buiten de Rupelstreek maximaal gebruiken.

Ten vierde, sluitstortingen bij het sluiten van stortzones trachten te voorkomen.

Mijnheer de Voorzitter, waarde collega's, u kent de beslissing. Ik heb, trouw aan wat ik maanden te voren in de Rupelstreek herhaaldelijk heb verklaard ook aan de verantwoordelijke gemeentelijke mandatarissen, gesteld dat het in mijn bedoeling lag minstens een stortpauze, een moratorium van voldoende lange tijd in te voeren, maar dat alvast naar mijn oordeel omwille van het algemeen belang van de Rupelse bevolking, dertien van de veertien stortplaatsen in uitbating, moesten worden gesloten. Ik heb dit kunnen tot stand brengen. Alle aanvragen om hernieuwing van de vergunningen werden op één na afgewezen en te definitieven titel geweigerd. Wat wel werd toegestaan is een vergunning aan het bedrijf Inter-Escout van Schelle, waar men geen alternatief kon vinden, ook OVAM niet, en waar een stortsite enkel en alleen een mono-stort voor de vliegassen van dit electriciteitsbedrijf, werd opengesteld, overigens met de instemming van de bevolking en van de Rupelcommissie.

Mijnheer Peeters, u hebt allusie gemaakt op het feit dat niets zou zijn gedaan om alternatieven te zoeken. Wij, OVAM en mijn medewerkers, hebben wekenlang gezocht naar alternatieven voor al deze problemen en ook gevonden. Ik heb daareven de omvang geschetst van de problemen die zich stelden. Wij hebben deze alternatieven gevonden : oplossingen van tijdelijke aard voor Prayon-Rupel, een terrein kort bij de fabriek gelegen, op het grondgebied Puurs, waar ongeveer een stortcapaciteit voor twee jaar aanwezig is. Uiteindelijk hebben wij ook een oplossing gevonden voor Eternit, omdat wij het akkoord kregen van het stadsbestuur van Antwerpen om Eternit samen met heel wat andere industrieën via ophalers toe te laten om ongeveer zes maanden gebruik te maken van de industriële stortplaats van „De Hoge Maey”.

Wij hebben een aantal definitieve oplossingen voor gemeentebesturen moeten zoeken, definitief in de mate dat wij daarvoor bevoegd zijn.

De heer P. Peeters : Mijnheer de Minister, als ik u goed begrijp, zegt u nu dat u voor de Eternitfabrieken een oplossing had gevonden. Ik geloof dit niet, anders zou waarschijnlijk een dergelijke deining in de voorbije maanden in onze gemeente niet zijn ontstaan. Als ik u goed begrijp hebt u een oplossing voor zes maanden gevonden.

Minister J. Lenssens : Mijn betoog is niet ten einde, mijnheer Peeters. U moet luisteren naar het geheel van de oplossingen en dan zult u weten dat u zich ten onrechte ongerust maakt. Op het ogenblik dat de bevolking en het personeel van Eternit zijn onrust tot uiting bracht, waren wij reeds weken doende om te zoeken naar alternatieven. Ik heb de leiding van Eternit verweten dat zij onvoldoende zorgvuldig en met onvoldoende intensiteit naar een alternatief heeft gezocht. Ik kan u echter zeggen dat daarin kring is gekomen. Intussen zoeken zij naar een definitief alternatief.

Tal van gemeentebesturen hebben wij ook suggesties moeten doen : de stad Mechelen, Puurs, Sint-Amands en Lier. Zij waren natuurlijk vrij – de gemeentelijke autonomie speelt volkomen – het alternatief dat wij hadden aangeboden en waarvoor wij een schriftelijk akkoord hadden van de intercommunales in kwestie, al dan niet aan te nemen. Zo brengt de stad Mechelen nu reeds haar huisvuil voor verwerking naar Inter-Leuven. Ik kan u zeggen dat dit aan de stad Mechelen budgettair geen enkele frank meer zal kosten. De prijs die zij betalen aan Inter-Leuven is ongeveer 200 frank per ton goedkoper dan het storten bij OTL in Rumst. Mijnheer Vanderborght, dit is dus strijdig met datgene wat u hebt verklaard, met name dat storten maar 400 frank zou hebben gekost. Ik stel voor dat u dit vlug vergeet : het was meer dan 800 frank per ton.

De heer F. Vanderborght : Composteren kost 400 frank ; het kraken of breken kost 800 frank. Wanneer wij spreken over composteren wordt het afval niet gebroken en dan komt het bedrag slechts op 400 frank.

Minister J. Lenssens : Hoeveel compostinstallaties zijn er in Vlaanderen ?

Er zijn er drie : Bilzen-Hoeselt, Denendermonde en de stedelijke regie van de stad Gent.

Elk van de drie, de ene meer dan de andere, hebben problemen gehad met het op punt stellen van hun technologie, ten einde een compost te verkrijgen die verkoopbaar is. Compost produceren die men nadien voor 90 procent opnieuw moet storten, zoals dit gedurende jaren het geval was in Hoeselt, is geen oplossing.

Definitief en op termijn, en tegen de achtergrond van deze beslissingen dient gesteld dat ik zeer recent een principiële akkoord heb gegeven aan de intercommunale MIWA van Sint-Niklaas om een derde verbrandingsoven en een grof vuilbreker te bouwen. Ook de breekwerf met stortplaats van Igemo in Lier, waarover de heer Geyselings deze voormiddag nog een vraag heeft gesteld, zal over een kleine twee jaar operationeel zijn.

Buiten de beslissingen inzake de vergunningen zelf, staat de beslissing van de Executieve van 21 december 1983 tot aankoop van een polyvalent stortterrein dat rond 1 juli operationeel zou moeten zijn, omdat voor een deel van de afvalstoffen waarvoor wij een alternatief moesten vinden, wij er maar een hebben van 6 maanden, vooral de Hoge Maey-oplossing zoals zojuist reeds gesteld werd.

Hier zou ik even willen ingaan op wat onder meer door de heer Vanderborght werd geciteerd. Ook de heer Geyselings heeft dit lelijk, onterecht, misplaatst en zelfs demagogisch begrip – het was misschien niet zo bedoeld – van superpolyvalent stort gebruikt.

Het is een algemene beleids optie om binnen het Vlaamse Gewest door de OVAM één stortplaats klasse 1 voor industriële afvalstoffen in elke provincie te laten verwerven en uitbaten. Trouwens, op 21 december heeft de Executieve niet alleen tot aankoop van het stort „Toback en Heylen” in Rumst beslist, maar ook tot aankoop van een terrein in de gemeente Bilzen om het probleem in Limburg op te lossen. Wat is de bedoeling van het beleid van OVAM ? Men wil in de eerste plaats voorkomen dat in som-

mige provincies of subgewesten monopolies van particuliere zijde ontstaan omdat dit ongezond is, ook voor de economie. Men zal dus prijsregulerend optreden. Bovendien wil men aantonen dat een industriële stortplaats waaraan in Vlaanderen nog voor vele decennia behoefte is, ook kan uitgebaat worden binnen de strengste en de beste milieuhygiënische voorwaarden. Dit is het algemeen kader, maar dit geldt ook voor het stort dat OVAM over een zestal maanden in de Rupelstreek zal uitbaten. Het is veel meer een bufferstortplaats dan een superstort. Dit zal het geenszins worden. Op deze stortplaats van OVAM in de Rupelstreek zullen afvalstoffen uit de Rupelstreek zelf worden toegelaten, wanneer daarvoor geen andere verwijderingsmogelijkheden voorhanden zijn, alsmede afvalstoffen van buiten de Rupelstreek die om economische redenen best daarheen gebracht worden op voorwaarde dat er geen haalbare alternatieven zijn voor die bedrijven. Collega Geyselings, op dit ogenblik is er helaas geen alternatief voor het storten van het fosfogips van Prayon-Rupel. Dit gaat gedurende twee jaar kunnen gebeuren op de stortplaats nabij het bedrijf in Puurs. Na twee jaar zal dit volgestort zijn en moet er een alternatief bestaan, met name de aanbreng via pijpleiding naar de stortsite van OVAM in Rumst, wat aan het bedrijf een paar honderd miljoen zal kosten.

Dit neemt niet weg dat de OVAM samen met deze bedrijven, ook met PCUK in de kanaalzone in Gent die ook fosfogips als afvalstof produceren, alles in het werk moeten stellen om het onderzoek inzake recyclagemogelijkheden, vooral wat de wegebouw betreft, dat momenteel aan de gang is te versnellen. Ik hoop samen met u dat men binnen twee jaar op massale wijze fosfogips kan recycleren en gebruiken als nieuwe grondstof. Ik heb redenen om aan te nemen dat de kans niet zo groot is. PCUK, UCB, BASF en Prayon-Rupel hebben bijna anderhalf miljoen ton fosfogips per jaar. Het volume is dus zo groot dat zelfs indien men er een deel van zou kunnen recycleren, wellicht omwille van het massaal karakter ervan onvoldoende zal kunnen worden benut, zelfs in een recyclerende vorm, omdat

Lenssens

de behoefte aan dit materiaal niet aanwezig zou zijn binnen het Vlaamse Gewest en zelfs daarbuiten.

Ook aan de andere interpellanten kan ik de verzekering geven dat de OVAM zeer selectief zal tewerkgaan en dat bij het ontvangen van afvalstoffen rekening zal gehouden worden met, ten eerste, de beschikbaarheid van andere stortterreinen buiten de Rupelstreek ; ten tweede, de beschikbaarheid van alternatieve verwerkingsinstallaties, denk maar aan verbrandingsovens voor huishoudelijk afval ; ten derde zal ook rekening gehouden worden met de recyclage en de recuperatiemogelijkheden. Het wordt zeker geen gemakkelijk kheidsoplossing.

Een ander aspect van de bufferfunctie van dat stort, is gewoon dat wij een reservecapaciteit nodig hebben. In de Antwerpse regio zijn er vijf à zes verbrandingsinstallaties voor huishoudelijk afval. Bij langdurig uitvallen is er behoefte aan een alternatief van tijdelijke aard. In dat gebied is er dus een reservecapaciteit nodig. Wij hebben dit niet lichtzinnig opgenomen. Het ware veel sympathieker geweest ten overstaan van de Rupelbevolking om al de storten te sluiten en er geen nieuwe meer te openen maar dat was economisch onmogelijk en een onterechte beslissing. Wij hebben grondig de situatie voor de provincie Antwerpen met alle aspecten en factoren geanalyseerd en zijn tot het besluit gekomen dat naast de Hoge Maey en het probleem van de afvalstoffenfabriek, ook in het zuiden van de provincie Antwerpen een grote industriële stortsite noodzakelijk was.

De collega's van de Rupelstreek mogen niet overdrijven, maar u moet toch erkennen dat, los van de tragiek van de mensen van hun streek die het hebben meegemaakt, geohydrologisch als het ware voorbestemd zijn om, mits het storten op een ordentelijke wijze gebeurt, afvalstoffen definitief te verwijderen. Dit geldt echter niet voor alle afvalstoffen. Indien u ooit de illusie wil koesteren om landschappelijk in de streek iets te doen, kan u dit niet met teelaarde doen, want dan vrees ik dat u decennia nodig zal hebben.

Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, alvorens enkele specifieke vragen van de collega's te overlopen, wil ik nog iets zeggen over de nazorg. U mag niet denken dat wij beslist hebben dat die zomaar vanzelf komt. Aan de heer Peeters en de andere collega's die hierop allusie hebben gemaakt wil ik zeggen dat wij voor alle problemen in de Rupelstreek in een tijdsperiode van enkele weken oplossingen hebben moeten zoeken en suggereren en dat wij die ook gevonden hebben. Ook de nazorg van die beslissingen was belangrijk.

Ten eerste, een beslissing in Brussel nemen is goed, maar ze moet ook worden uitgevoerd. Een vergunning weigeren wil zeggen dat de dag na de betekening van het weigeringsbesluit aan de vergunninghouder moet worden medegedeeld dat hij zijn stortsite moet sluiten. Wij hebben de provinciegouverneur van Antwerpen verzocht samen met OVAM en de burgemeesters de nodige maatregelen voor te bereiden tot coördinatie van controle en toezicht. Wij hebben ook de nodige maatregelen voorzien ingeval door het plotse sluiten van één van de sites milieu-hygiënische problemen ontstaan. Mevrouw Detiège heeft in verband met deze milieu-hygiënische problematiek vragen gesteld. Deze zaak is juridisch niet eenvoudig.

Inzake sites die eigendom zijn van een gemeente, zoals het stort van Schelle, is er geen probleem. Ik kan op mijn begroting 60 procent toelage toekennen aan de gemeentebesturen en intercommunales voor stortsites die ze willen saneren maar die hun eigendom zijn.

Private eigendommen kan ik echter niet betoelagen. Daar steunen wij ons op het algemeen politieel recht, dus het toezicht van de burgemeester, meer bepaald op het decreet van 16 en 24 augustus 1790 dat de burgemeester de machtiging geeft, de taak geeft, op te treden telkens de volksgezondheid dit vereist.

Derde zorg voor de sanering die wij hadden inzake de nazorg van de beslissing : wij hebben herhaaldelijk contact genomen met de Rupelcommissie en de Structuur-Planninggroep.

Ik dacht, collega's dat die beide commissies herhaaldelijk publiek hebben verklaard dat zij wel zouden instaan voor de planning die zou dienen gemaakt te worden voor de herschikking, de herbestemming op landschappelijk vlak van deze site.

Wat ons betreft zullen wij binnen de perken van onze bevoegdheden en mogelijkheden, graag onze medewerking verlenen.

Ook OVAM, maar ik dacht dat het hier wel aangewezen zou zijn dat ook andere contact worden gezocht, onder meer bij mijn collega Akkermans, die ter zake ruimtelijke bevoegdheid heeft.

In ieder geval gaat mijn aandacht nu uit naar de voorstellen die uit de Rupelstreek zelf zouden kunnen komen.

Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, aansluitend op deze algemene toelichting, had ik graag nog enkele specifieke vragen van sommige collega's beantwoord.

Op de vragen van de heer Vanderborght heb ik grosso modo geantwoord. Wat betreft het OVAM-stort zou ik graag horen dat de naam „superstort” niet meer zou worden gebruikt, want dit is heel onterecht.

Mijnheer de Voorzitter, ik meen zodoende op de meeste vragen van collega Vanderborght te hebben geantwoord. Indien dit niet het geval is, krijgt hij van mij de kans om daarop terug te komen.

Mevrouw Detiège heeft een aantal vragen gesteld, onder meer over de prijs. Zij meent dat deze 70 miljoen bedraagt voor de aankoop van de site Tobback-Heylen. Dat is onjuist. De prijs wordt vooralsnog geraamd op 50 miljoen. Daarin zijn begrepen de overname van een erfdienstbaarheid voor de toegangsweg tot het terrein, wat 2 miljoen kost, en de 6 miljoen voor de aanpassingwerken. Op deze site is de kleiwinning nog in uitbating. Een aantal installaties moeten worden verplaatst voor men de site operationeel kan maken. De site zelf kost 42 miljoen, dus geen 70 miljoen.

Vanzelfsprekend zullen bij komende uitgaven moeten worden gedaan om

Lenssens

de stortsite operationeel te maken. OVAM kan bezwaarlijk een stortsite uitbaten die niet voldoet aan alle voorwaarden die door de Executieve werden opgelegd in de desbetreffende besluiten.

U vraagt of ze een bufferfunctie heeft. Ik meen te hebben geantwoord op deze vraag. U vindt het voor louter een bufferfunctie een dure prijs. U heeft gelijk. Het is een polyvalent stort en het heeft ook een bufferfunctie.

Wat de ontlasting van de Hoge Maey betreft, vermoed ik dat door de sluitingen in de Rupelstreek dit bedrijf vaker zal worden gebruikt door ophalers van afvalstoffen. Waarschijnlijk gebeurt dit tegen betaling aan de stad Antwerpen. Zeer terecht overigens. Dit brengt trouwens nog zaad in het bakje.

Mevrouw L. Detiège : Het deficit zal er niet mee opgelost zijn.

Minister J. Lenssens : Ik weet niet of 50 miljoen meer-inkomsten van een stortterrein, dat toch al wordt ge-

bruikt, niet een gedeeltelijke, zij het bescheiden, aanbreng betekenen voor de Antwerpse budgettaire problemen. Daar hebben wij het niet over.

De ontlasting kan volgen bij het openen van het OVAM-stort. Wellicht zullen in het midden van dit jaar een aantal bedrijven opnieuw hun aanvraag indienen. Volgens de selectieve regels die ik daarna heb aangehaald zullen zij al dan niet worden toegelaten.

Er is ook een stortplaats in het noordoosten van de provincie Antwerpen die een vergunning heeft bekommen.

Wij pogen via OVAM de recyclage en recuperatie te bevorderen en te stimuleren.

U heeft ook een vraag gesteld over het studievernootschap Indaver. Het heeft tot doel om tegen midden 1984 aan de Executieve voorstellen te formuleren omtrent de conceptie en de mogelijke participatie van de privé-sector. Ik denk onder meer aan de probleemafvalstoffenfabriek waarvoor de Executieve in juli 1983 een principiële beslissing heeft genomen.

Wij wachten het verslag van dit studievernootschap af. U weet dat het een naamloze vennootschap is die bestaat uit twee participanten, OVAM en de GIMV. Het vervult met een beperkt kapitaal en voor een beperkte duur deze studieopdracht.

Collega Peeters, ik meen dat uw vragen werden beantwoord. U heeft zich nogal smalend uitgelaten over de administratie van OVAM die volgens u te veel formulieren opstuurt naar de bedrijven. Ik vermoed dat u allusie maakt op de uitvoering van het meldingsbesluit dat elk bedrijf in Vlaanderen verplicht vóór 10 februari – en dit moet jaarlijks gebeuren – melding te maken van de aard, de samenstelling en het volume van de afvalstoffen die voor het lopend jaar worden geraamd.

Dat besluit is zeer slecht opgevolgd door het bedrijfsleven in de aanvangsperiode. Wellicht heeft OVAM een aantal herinneringsbrieven moeten versturen. De inlichtingen zijn nodig om de industriële afvalstromen te kennen. Op die wijze is men bij machte een afvalstoffenplan voor industrieel afval op te stellen. Dit is trouwens één van de hoofdtaken van OVAM op grond van het decreet van 2 juli 1981.

De heer P. Peeters : Mijnheer de Minister, ik merk op dat ik voor mijn bedrijf in januari de gegevens aangekend had verstrekt en dat ik nadien nog tweemaal werd aangemaand om mij te melden.

Minister J. Lenssens : Dat is dan een administratieve vergissing die u wel niet onmenselijk kan noemen.

Het was mijn bedoeling vooral aan te duiden waarvoor die gegevens moeten dienen.

De heer De Groot maakt zich terecht bezorgd over de bevolking van de Rupelstreek in verband met het OVAM-stort. Een van de problemen is de wijze van aanvoer van die afvalstoffen. Wat het vervoer over de baan betreft, zoeken OVAM samen met mijn medewerkers naar de best mogelijke alternatieve weg voor vrachtwagens om het OVAM-stort te bereiken en daarbij de bewoonde straten en de dorps-

Mevrouw L. Detiège (SP), mede-interpellant omtrent de stortproblemen in de Rupelstreek, in gesprek met Minister M. Gulle (SP). Achter hen : SP-leden A. De Baere (links) en A. Bogaerts (rechts)

Lenssens

kommen zoveel mogelijk te vermijden. Wij hebben nog geen pasklare oplossing maar er wordt intens aan gewerkt.

Het spreekt vanzelf dat de Rupelcommissie, op haar vraag trouwens, betrokken zal worden bij de follow-up van de problematiek in de Rupelstreek.

De heer Geyselings heeft een reeks vragen gesteld.

Hij vroeg de precieze ligging op te geven met vermelding van de kadastrale nummers maar dan zou ik wel tien pagina's moeten lezen omdat er zoveel nummers van percelen of gedeelten van percelen mee gemoeid zijn. Dit vraagt hij zeker niet; de gegevens liggen ter beschikking.

Het betreft de stortsite gekend onder de naam Tobback-Heylen en niet de twee kleiputten die aangekocht werden in december 1982 door Prayon-Rupel en die daar in de buurt liggen.

Die zijn niet aangekocht en worden niet aangekocht.

U vraagt of de pijpleiding van Prayon-Rupel een definitieve of een voorlopige oplossing is. Collega Geyselings, ik hoop een voorlopige. Trouwens, wat is een definitieve oplossing? Alles geldt maar tot het stort gevuld zal zijn. De capaciteit laat veronderstellen dat men toch ten minste zeven à negen jaar in dit stort van de OVAM enerzijds gipsafval zal kunnen ontvangen en anderzijds een streng geselecteerd ander aanbod van afvalstoffen.

Als men een recyclagetechnologie kan ontwikkelen om fosfogips op voldoende grote schaal te verwerken, zal die pijpleiding vanzelfsprekend van tijdelijke aard worden.

Ik vermeld nogmaals dat de OVAM inzake recyclage contacten onderhoudt met het bedrijf PCUK uit het Gentse, nu Rhône-Poulenc geworden meen ik, en ook met Prayon-Rupel, UCB en BASF. Er loopt een studie, waarvan de OVAM 20 procent van de financiële lasten draagt, om na te gaan hoe recyclage mogelijk is.

Collega Geyselings vraagt of Prayon-

Rupel bereid is het fosfogips te recycleren. Ik bevestig dat zij daartoe bereid is. Ik heb zelfs een brief in mijn dossier, maar voorlezing zou ons te ver leiden, waarin zij uitdrukkelijk bevestigt dat zij alle mogelijke samenwerking en medewerking wil bieden en ook zelf al initiatieven heeft genomen om recyclagetechnologieën uit te werken om zo het probleem zelf op een economische manier trachten op te lossen.

Het vervoer van eternit-asbestafval zal per vrachtwagen moeten gebeuren. De NV Eternit zoekt op dit ogenblik zelf intens naar een alternatief. Voorlopig wordt gestort op de Hoge Maey, maar zij zoekt een voor hen economisch haalbaar alternatief. Slechts als zij dat niet vinden, zal vanaf het midden van dit jaar een aanvraag worden gedaan om hun afvalstoffen te deponeren op het OVAM-terrein.

Het transport zal met vrachtwagens gebeuren, en ik noteer uw suggestie om dat met gesloten wagens te laten doen. Ik heb dat ook opgelegd aan Prayon-Rupel, een paar weken geleden, voor het gips. U kunt zeggen dat ik dat vroeger had moeten doen. Ik noteer dat dit een voorwaarde moet worden voor het transport van Eternit.

Ik heb al geantwoord over de controle op het OVAM-stort. Dit is een delicate vraag, want OVAM is hier tegelijk rechter en partij. Het decreet laat toe dat OVAM zelf initiatieven neemt in deze sector, maar het bepaalt ook dat de toezichhoudende diensten binnen de OVAM worden georganiseerd. Dat is een waarborg voor de stipte naleving van de voorwaarden: de burgemeester heeft trouwens op basis van het reeds geciteerde decreet tot taak het milieu op zijn grondgebied te bewaren of te herstellen.

Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, ik zal besluiten.

Deze problematiek is niet gemakkelijk. Wij hebben er naar gestreefd de bevolking van de Rupelstreek een adempauze te geven opdat die streek een kans zou krijgen — ik hoop dat die kans wordt gegrepen — om een serieuze planning te maken tot basis van een mogelijke heropbloei en reconversie.

Er staat veel werk op de plank. Alle collega's uit de Rupelstreek weten het. De storten moeten worden afgewerkt en gesaneerd. Wij zullen zoveel mogelijk medewerking verlenen bij de oplossing van de problemen van huisvesting, industriële vestiging, groenvoorzieningen, verkeersplanning enzovoort. Er is werk genoeg. Ik vind dat de streek nu gebruik moet maken van deze kans die, laat ons eerlijk zijn, onverhoopt is. Individueel zijn velen onder u, en ook privé-persoon uit de Rupelstreek mij komen zeggen: bravo als u alles kunt beperken tot één stort. Zij weten en voelen aan dat men billijkerwijze op die korte tijd geen voldoende alternatief van definitieve aard voor alle problemen die rijzen, kon vinden.

Een tweede algemene bemerking is dat het gips één van de grote exponenten is geweest van de ellende van de bevolking door al de last die het storten ervan met zich bracht. Open camions, stof, lawaai, vuiligheid en de vrees van de bewoners voor de radioactiviteit die fel overdreven wordt. Het zou ons té ver leiden daar verder op in te gaan. Ik beschik echter over een nota, mijnheer Geyselings, van de dienst voor de ioniserende stralen. Daar wordt het gevaar gerelativeerd wanneer er onder bepaalde voorwaarden kan worden gestort. Ik begrijp dat de mensen door onvoldoende juiste of onvoldoende genuanceerde informatie bang zijn.

Ik herhaal: het gipstransport per vrachtwagen is definitief uit de Rupelstreek verdwenen. Men mag niet zeggen dat geen inspanning is gedaan.

Ik hoop, dat de beslissingen die niet gemakkelijk waren, zullen leiden tot een mentaliteitswijziging in het bedrijfsleven maar ook bij de bevolking van de Rupelstreek. Ik ben er van overtuigd dat ik dit reeds bereikt heb in de industrie.

De grootste fout die men in de Rupelstreek zou kunnen begaan is voortgaan met kankeren en met het tentoonspreiden van een defaitisme in plaats van de geboden kans om de heropbloei van de streek mee voor te benutten, te benutten.

Lenssens

De beslissing die ik heb genomen was voor mij derhalve een sociale beslissing ten voordele van de bewoners van de Rupelstreek.

De Voorzitter : Mevrouw Detiège heeft het woord.

Mevrouw L. Detiège (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, ik wil kort enkele bij komende opmerkingen maken.

Ik meen, mijnheer de Minister, dat met het antwoord dat u gegeven hebt, een aantal van de punten waarvoor geveesd wordt, blijven bestaan.

U zegt dat er één stort komt in de plaats van de vele storten. Het probleem blijft dat het een nieuw stort zal zijn waaraan u financiële middelen zal moeten besteden. U zegt dat het geen 70 miljoen betreft maar ongeveer 50 miljoen. Men blijft in de streek beweren dat het vijfmaal duurder is dan wat anderen hebben betaald voor de putten. In hoeverre dat waar is of niet weet ik niet. Ik meen dat dit van nabij moet worden bekeken en dat de verkoper niet van de situatie moet profiteren.

Minister J. Lenssens : Het is de minst dure oplossing die mogelijk is en de meest psychologisch verantwoorde voor de streek.

De schatting van de voorzitter van het aankoopcomité van OTL bedraagt 76 miljoen frank voor OTL terwijl het hier om 42 miljoen frank gaat. Daarbij bedraagt de oppervlakte van OTL 22 hectare terwijl het hier om 35 hectare gaat.

Ik kan moeilijk aanvaarden dat men zegt dat men niets oplost omdat alle stortplaatsen dichtgaan maar één superstort wordt gemaakt. Dat is misplaatst en onjuist. Ik sluit 250 hectare stort en over 6 maanden zal, in orde-ntelijk ke voorwaarden door OVAM uitgebaat, 35 hectare stort worden geopend.

Mevrouw L. Detiège : De Rupelcommissie beweert dat er afwerkingsmateriaal in de buurt aanwezig is en dat er gronden ter beschikking zijn. De

hogere overheid moet dan wel contact nemen met de instellingen en organisaties om dat materiaal ter beschikking te stellen en om financieel de middelen voorhanden te brengen om het te gebruiken. Die 6 maanden zijn een beperking. Nu wordt een gedeelte van het vuil naar de Hoge Maey gebracht. Wat zal er over 6 maanden gebeuren ? Indien al dat vuil terug naar de Rupelstreek zal worden gevoerd dan zijn er vele problemen die blijven bestaan. De Hoge Maey heeft momenteel bijkomende inkomsten. Ik twijfel er aan of dat inderdaad de problemen van de stad Antwerpen zal oplossen, maar dat is een andere zaak.

U zegt dat er op een stuk van de Hoge Maey een installatie zal komen.

Minister J. Lenssens : U weet dat de stad Antwerpen graag zou hebben dat de fabriek op de Hoge Maey komt.

Mevrouw L. Detiège : Ik heb gevraagd of dat hetzelfde is.

Minister J. Lenssens : Neen, dat is niet hetzelfde. De keuze van het terrein van die probleemafvalstoffenfabriek zal gedaan worden door de raad van beheer van de vennootschap die daartoe zal worden opgericht.

Mevrouw L. Detiège : Die keuze is nog niet gemaakt ?

Minister J. Lenssens : Wij opteren wel, dat is een beslissing van de Executieve, principieel voor een vestiging binnen of in de omgeving van het Antwerps industrie- en havengebied.

Ik had begrepen dat een gedeelte van de gronden van de Hoge Maey zouden afgestaan worden om het probleem op te lossen.

Minister J. Lenssens : Dat is onjuist.

Mevrouw L. Detiège : Ik zou tevens willen vragen of er middelen zijn uitgetrokken om het industriële stort, dat de Hoge Maey is, aan te passen en uit te rusten. Ook daar meen ik dat het nodig is een aantal maatregelen te treffen. Inderdaad, het is één van de grote problemen waarmede de provincie Antwerpen te kampen heeft, met name de produktie van vuil waar men ergens terecht mee moet. Indien ter zake geen oplossing komt, zal er

wel een stort komen, maar al het vuil zal terug naar de Rupelstreek komen.

Minister J. Lenssens : Ik zou u willen vragen uw verzoek tevens te richten tot het college van burgemeester en schepenen van de stad Antwerpen.

Mevrouw L. Detiège : Dit college heeft mij inlichtingen in die zin gegeven.

Wanneer u spreekt over probleemafval, bedoelt u dan giftige afval of volledig industriële afval ?

Minister J. Lenssens : Het gaat om scheikundige industriële afval of om industriële chemische afval.

De Voorzitter : De heer Paul Peeters heeft het woord.

De heer P. Peeters (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, ik heb aandachtig naar het betoog van de Minister geluisterd. Ik wil mij graag verontschuldigen indien ik in verband met OVAM ietwat scherpe taal heb gesproken. Uit zijn betoog heb ik kunnen opmaken dat mijn bezorgdheid als zou OVAM geen enkel alternatief hebben gezocht in de voorbije maanden, verkeerd was en dat daaraan reeds vele maanden werd gewerkt.

Mijnheer de Minister, toch wens ik u te zeggen dat het in de toekomst wellicht beter zou zijn wanneer beslissingen worden getroffen en medegedeeld, ook de alternatieven worden medegedeeld. U zal het met mij eens zijn dat heel wat ongerustheid, teleurstelling en deining in vele gemeenten is ontstaan omdat de beslissing van sluiting werd medegedeeld, maar de alternatieven een heel eind later zijn gekomen. Die deining had kunnen worden vermeden indien men het ene aan het andere had gekoppeld.

Minister J. Lenssens : Ter zake zijn er reeds besluiten sedert één jaar.

De heer P. Peeters : Ik meen begrepen te hebben uit wat u zoëven zegde dat de afval van de Eternitfabriek in de toekomst met gesloten vrachtwagens dient te worden vervoerd.

Mijn concrete vraag is : wat bedoelt u met „gesloten vrachtwagen” ? Er zijn

P. Peeters

inderdaad in de streek van mijn gemeente vervoerbedrijven die sedert verschillende jaren het vervoer doen van de afvalstoffen van de Eternitfabrieken. Wanneer u het begrip „gesloten vrachtwagen” zó zou omschrijven dat de vrachtwagens waarmede de afvalstoffen dienen te worden vervoerd volledig gesloten moeten zijn, zodanig dat de vrachtwagens met zeil niet zouden voldoen, zullen zij zich plots voor een enorme investering geplaatst zien. Wat bedoelt u concreet met „gesloten vrachtwagen” ?

Minister J. Lenssens : Ter zake heb ik geantwoord op de vraag van de heer Geyselings. Ik heb letterlijk gezegd : ik noteer echter de suggestie van de heer Geyselings om het transport van de afvalstoffen van eternit-asbest-cementafval met gesloten wagens te laten doen. Ik noteer die suggestie omdat ik hier niet bij machte ben onmiddellijk de technische mogelijkheden ter zake op te sommen. De vergunningsverlenende overheid, in eerste instantie, de bestendige deputatie van Antwerpen, moet de voorwaarden van de vergunning bepalen. In beroep is deze overheid, zoals u weet, de Executieve. Ik heb verwezen naar het voorbeeld van Prayon-Rupel, dat sedert jaren met open vrachtwagens het fosfogips heeft getransporteerd, met alle gevolgen van dien voor de dorpen in de Rupelstreek. Vijf weken geleden kon men plots, op onze vraag, wel een dekzeil op de vrachtwagens aanbrenge. Dit gaat niet. Daarom wordt zeer zorgvuldig de suggestie van de heer Geyselings genoteerd. Dit is echter geenszins met de bedoeling er geen werk van te maken, maar wel in functie van de technische mogelijkheden. Wij gaan de bedrijven geen onmogelijke zaken opleggen.

De heer P. Peeters : Mijnheer de Voorzitter, mag ik aan de heer Geyselings vragen wat hij bedoelt met een gesloten vrachtwagen ?

De heer F. Geyselings : Bij voorkeur, mijnheer Peeters, zouden dat containers moeten zijn. Vergeet niet dat bijvoorbeeld asbest zeer gevaarlijk is. In Amerika heeft men daar enorm veel problemen mee. Onlangs heb ik aan Minister Aerts een parlementaire

vraag gesteld en die zal eveneens maatregelen treffen in verband met het asbestprobleem. Wanneer men open wagens gebruikt, kan die asbest de hele tijd wegvliegen en dat is enorm gevaarlijk voor de bevolking, want asbeststofdeeltjes kunnen na twintig jaar nog zeer gevaarlijk zijn. Het dient dus in gesloten wagens, bij voorkeur in containers, vervoerd te worden.

De heer P. Peeters : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, ik ben het met de heer Geyselings niet eens. Ik meen dat hij het probleem ten zeerste overdrijft. Het is trouwens bekend dat het afval uit de Eternitfabrieken vervoerd wordt wanneer het afval vochtig is of nat gemaakt werd, zodat het wegstuiven ervan wordt tegengegaan. Ik kan mij er echter akkoord mee verklaren dat dit vervoer niet in open vrachtwagens zou gebeuren, want bij stormweer bijvoorbeeld zou het afval naar overall worden weggeblazen. Het vervoer zou best gebeuren in volledig afgedekte wagens, zodanig dat geen stofdeeltjes door de wind kunnen worden weggeblazen.

De heer F. Vanderborght : Die gesloten wagens worden slechts sedert de laatste maanden gebruikt.

De heer P. Peeters : Neen, mijnheer Vanderborght, sinds vele jaren zijn er heel wat vervoerondernemingen die dit soort afval vervoeren in gesloten wagens. U weet trouwens ook dat voor dit soort vervoer containers werden gebruikt die meer dan 70 of 80 cm hoger waren dan het afval werd gestort, zodanig dat door de middelpuntvliedende kracht het onmogelijk was dat het stof eruit werd weggeblazen.

In ieder geval hoop ik dat de Minister deze vervoerondernemingen niet zal verplichten volledig gesloten containers te kopen, want dat zou met zich brengen dat weer heel wat bedrijven in onze streek over de kop zouden gaan. **(Applaus)**

De Voorzitter : De heer Vanderborght heeft het woord.

De heer F. Vanderborght (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's,

wij danken de Minister voor het antwoord dat hij heeft verstrekt. Wij hopen echter dat hij op bepaalde vragen meer gedetailleerd zal antwoorden, individueel of via bepaalde andere mogelijkheden waarover hij beschikt.

Dit neemt niet weg dat op dit ogenblik onze twijfel ten overstaan van OVAM blijft bestaan. Wij weten dat getwijfeld wordt aan het bestaan van alternatieve voorstellen, onder andere vanwege industrieën gevestigd in het havengebied. De petrochemische nijverheid zou een alternatief voorstellen dat zeer degelijk is, maar aan de onderneming veel geld kost en dat op het gebied van milieuvriendelijkheid alle waarborgen zou bieden, maar er wordt getwijfeld om daarvoor thans de goedkeuring te geven. Dat doet bij ons de vraag rijzen of men ook die bedrijven, niettegenstaande er een alternatief is gevonden door de ondernemers zelf, niet zal verplichten te blijven storten hetzij op de Hoge Maey, hetzij op het OVAM-stort. Die twijfel blijft voor ons bestaan.

Praktisch alle sprekers hebben gezegd dat niet enkel superstort of polyvalent stort, maar het stort van 35 ha met een potentiële capaciteit van 150 ha en met aan stortmogelijkheid van 45 miljoen m³, mijnheer de Minister, vragen doet rijzen.

Minister J. Lenssens : Mijnheer Vanderborght, u moet redelijk en correct blijven. Als u de ganse Rupelstreek gaat beschouwen als potentiële stortcapaciteit, komt u misschien tot 2000 ha. In mijnen hoofde en in die van de Executieve gaat het over een oppervlakte van 35 hectare, met name de putten van de firma Tobback en Heylen.

De heer F. Vanderborght : Met mogelijkheid tot uitbreiding en dat heeft OVAM zelf verklaard.

Minister J. Lenssens : Mogelijkheid tot uitbreiding is er altijd. Zo kan men blijven praten. Ik vind dat men correct moet zijn en de bevolking voorlichten zoals het hoort.

De heer F. Vanderborght : Maar wij houden rekening met de teksten van OVAM, waarin sprake is van mogelijkheid tot uitbreiding.

Minister J. Lenssens : Wat ik verklaar

Lenssens

is de politieke beleidslijn. Dat is duidelijk. Daar moet u rekening mee houden. Voor mij gaat het bij de putten Tobback en Heylen op dit ogenblik over 35 ha en geen vierkante centimeter méér.

Wij hebben zeven jaar tijd en intussen zal er heel wat water door de Rupel vloeien en waarschijnlijk ook veel gips door de pijpleiding van Prayon-Rupel. Intussen kan men andere oplossingen zoeken. Ik wil dit niet op al te lange termijn plannen. Dat is gewoon onmogelijk.

De heer F. Vanderborght : De tweede bezorgdheid die tot uiting komt is de kwestie van de reisroute die men zal volgen. Men is zeer duidelijk : indien die reisroute moet gebeuren langs de drie dorpskernen Boom – Terhaegen – Rumst, dan is zulks onuitvoerbaar.

Minister J. Lenssens : Ik heb geantwoord dat wij op dit ogenblik met OVAM alles in het werk stellen om een alternatieve route te vinden die zo min mogelijk de bewoonde dorpskernen zou doorkruisen. Maar, men moet ook aanvaarden dat het niet via helikopters kan aangebracht worden.

Ik herhaal het, het gips komt nooit meer met vrachtwagens in uw streek, dit vergeet en verzwijgt men te veel, dat was het grootste probleem. Dus het gaat om 450.000 ton. Het kan zijn dat er enkele tienduizende tonnen andere afval bijkomen maar dit zal op een selectieve wijze gebeuren. Ik herhaal nogmaals dat OVAM niet gelijk welk soort afval van gelijk waar afkomstig zal aanvaarden. Dit zal selectief gebeuren in functie van de alternatieven die er zijn voor degenen die afvalstoffen komen aanbieden. Ik geloof dat men die zaak echt moet relativiseren en de bevolking een dienst zou bewijzen door dit te doen omdat die mensen eindelijk verlost zouden zijn van die miserie maar ook van het defaitisme dat hun kenmerkt, en dat is het slechtste van al. Een streek moet zichzelf optillen.

U krijgt nu de kans en als verantwoordelijke, verkozen door de bevolking, moet u daaraan meewerken en positief de zaken stellen vanuit de moge-

lijkheden die het beleid heeft. Ik begrijp perfect dat de mensen van de Rupelstreek alleen hun streek zien. Ik vraag evenwel ook begrip voor de positie van de Executieve die moet trachten gans Vlaanderen ordentelijk te besturen.

De heer J. Van Elewyck : En die in de Rupelstreek een paar bedrijven heeft laten failliet gaan.

Minister J. Lenssens : Mijnheer Van Elewyck, dat is een schuine opmerking die niet ter zake dient.

Het is niet de fout van de Executieve dat de Boomse Metaalwerken over de kop zijn gegaan. Het is een voorbeeld van een slechte overheidsparticipatie in de industrie.

De Voorzitter : Dames en heren, mag ik u erop wijzen dat de heer Vanderborght het woord heeft.

De heer F. Vanderborght : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, ik wil besluiten door erop te wijzen dat wij enorm veel belang hechten aan de inspanningen die werden gedaan door de Minister en door de Vlaamse Executieve. Maar, neem er nota van dat wij onze bezorgdheid in deze hoge vergadering willen uitdrukken. Wij hopen in elk geval dat de Vlaamse Executieve met de bemerkingen die hier werden gemaakt en die voldoende zijn bekend zullen rekening houden, dan denk ik dat wij naar nieuwe mogelijkheden gaan in de Rupelstreek, die wij graag allemaal zullen aangrijpen. (**Applaus bij de VU en de CVP**)

De Voorzitter : De heer Geyselings heeft het woord.

De heer F. Geyselings (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, ik heb daar straks gesteld dat jaarlijks 450.000 m³ gips wordt gestort en ik heb van de Minister vernomen dat het storten ongeveer zeven tot negen jaar zou kunnen duren zodat dit een enorme afvalberg zal worden.

Ik vraag mij af of dit geen gevaar voor het milieu met zich gaat brengen. Ik denk onder meer aan arsenicum, cadmium, fosfaat, fluor. Welke invloed zal dit hebben op het milieu ? Is dit al

nagecheckt ? Kan men nu reeds zeggen wat dit in de toekomst met zich zal brengen ?

Er is nog een tweede punt dat ik wil aanstippen. Indien gipsafval geen of heel weinig radioactiviteit bevat dan bestaat er ook zeker geen probleem om gipsafval terug te gebruiken in alle andere materialen en ik denk hier onder andere aan bouwmaterialen, wegenmateriaal enz. Indien dit zo is dan geloof ik ook dat het spoedig mogelijk moet zijn gips te hergebruiken en wij geen twee jaar moeten wachten om daarvoor een oplossing te vinden.

Er is nog een andere zaak die ik zou willen onderstrepen. Waarom hebben de fabrikanten – in dit geval Prayon-Rupel – niet vroeger maatregelen getroffen om de afval opnieuw te gebruiken ?

Nu pas, nu het probleem zich scherp stelt, zijn zij geneigd oplossingen te zoeken. Vroeger reeds werden zij herhaaldelijk gewezen op het feit dat zij die maatregelen dienden te treffen maar zij zijn er toen nooit op ingegaan.

Inzake asbest wil ik de Minister danken omdat hij daar zeer veel aandacht wil aan besteden. Wanneer wij weten dat asbest zo gevaarlijk is dat zelfs bij wagenvervoer er nog asbeststof kan vrijkomen, zich langs de wegen kan opstapelen en, terug droog, door de bevolking kan worden ingeademd, dan neem ik aan dat het probleem belangrijk genoeg is om daarvoor een aangepast vervoer te vinden.

Tot slot wil ik de Minister nog danken voor zijn initiatieven en grote inspanningen om een eind te maken aan het rijk van de „stortbaronnen” en zo vele andere bevuilers.

De Voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? (Neen)

Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer L. Vanvelthoven tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, water-

Voorzitter

beleid en onderwijs, over de voortdurende stankoverlast te Lommel en de werking van de plaatselijke waterzuiveringsinstallatie

De Voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Vanvelthoven tot de heer Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs, over de voortdurende stankoverlast te Lommel en de werking van de plaatselijke waterzuiveringsinstallatie.

De heer Vanvelthoven heeft het woord.

De heer L. Vanvelthoven (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, waarde collega's, het gemeentelijk zuiveringsstation van Lommel is in gebruik sinds 1976. Het werd gebouwd voor de zuivering van huishoudelijk en industrieel afvalwater. Naast het huishoudelijk afvalwater en het afvalwater van enkele kleinere bedrijven zoals het gemeentelijk slachthuis, de kliniek, worden eveneens de afvalwaters van de bedrijven „Teepak” en „Prefrite” op het industrieterrein „Maatheide” (Netebekken) naar het zuiveringsstation (Maasbekken) verpompt.

Hier toe werd in 1973 een leiding aangelegd, met als onderdelen : een pompstation, een lage drukleiding, een evenwichtsdruktoren, een gravitaire leiding. Reeds in 1979 werd voorzien in een 100 procent-financiering voor een bedrag van 46.385.400 frank ten laste van artikel 60.01A van de Vlaamse regionale begroting, omdat deze industriële lage drukleiding zwaar aangetast werd bevonden en dringend diende ontdebeld na ongeveer zes jaar in gebruik te zijn geweest.

Tevens werd vastgesteld, uit de continue controle, dat het bedrijf Teepak in een periode van drie jaar een twintigtal keer accidenteel geloosd had buiten de lozingsvoorwaarden.

Op een schriftelijke vraag van 26 juli 1982 werd mij geantwoord dat een aantal technische maatregelen werden getroffen om dergelijke ongeoorloofde lozings te voorkomen. Zo zouden automatische vlinderkleppen

op het Teepak-terrein en in het gemeentelijk pompstation worden aangebracht. Tevens werd medegedeeld dat de nieuwe polyethyleenleiding de ontsnapping van H₂S-gas langs onderzoeksschouwen onmogelijk zou maken. De netto-kostprijs van de nieuwe leiding werd in 1982 door de Minister op 7.852.000 frank, gedeelte Teepak-Pompstation Maatheide, en 19.535.790 frank, gedeelte Evenwichtsdruktoren-RWZI, geschat.

Aan twee industriële bedrijven werden ondertussen lozingsvergunningen toegestaan.

In antwoord op een schrijven van 5 april 1973 van het gemeentebestuur van Lommel, deelde de Dienst voor Zuivering van Afvalwater mee dat geen graten werden gezien in het verlenen van een lozingsvergunning aan Teepak. Een respectabel aantal voorwaarden werden opgelegd. Aan het tweede bedrijf Prefrite werd eveneens een lozingsvergunning toegestaan in 1979. Ook aan dit bedrijf werden een vrij groot aantal voorwaarden opgelegd door de Dienst voor Zuivering van Afvalwaters.

Tot in de zomer van 1981 werden via het industrieel riool alleen de afvalwaters van Teepak Productie nv naar het zuiveringsstation afgevoerd. In augustus 1981 werden de afvalwaters van het aardappelverwerkend bedrijf Prefrite op dit riool aangesloten.

Sinds deze aansluiting zijn de problemen in verband met stankhinder op verschillende punten van het industrieel riool en op het zuiveringsstation erg toegenomen.

Herhaaldelijk werd gedurende de voorbije twee jaren, de aandacht van de overheid gevestigd op de verpestende geuren, die de industriële afvalwaters vergezellen vanaf het industrieterrein tot op het zuiveringsstation, om daarna de wijk Lommel-Barrier te dompelen in een sfeer van verbittering en moedeloosheid omdat zij nu reeds meer dan twee jaar lang het slachtoffer moeten zijn van een verpestende stankoverlast, veroorzaakt door een zuiveringsstation, dat eens een milieuvriendelijke opdracht kreeg toebedeeld. De mensen krijgen braakneigingen ; kinderen worden

ziek ; oudere mensen en zieken krijgen angst ; overal rijzen klachten. De stankhinder blijft in de woningen, winkels en klaslokalen hangen.

Handelaars zien hun omzetcijfer dalen omdat winkelen of iets drinken of eten in de buurt verre van aangenaam is.

Een autobusuitbater krijgt klachten omwille van de doordringende geur, die in zijn autobussen hangt.

Het openbaar vervoer durft op bepaalde ogenblikken nauwelijks de autobushaltes aandoen om reizigers in of uit te laten stappen. De bevolking vraagt zich af in welke mate deze gang van zaken de gezondheid, al of niet definitief, belast.

Aan het zuiveringsstation wordt gesleuteld maar ondertussen blijft alles draaien.

Steeds maar werd en wordt gestudeerd en thans wordt, na de overname door de Vlaamse Waterzuiveringsmaatschappij, gewacht op de resultaten van een optimalisatiestudie.

De oorzaken van deze stankoverlast waren eigenlijk van meet af aan bekend. Na een reeks metingen en analyses werd immers vastgesteld dat een samengaan van twee fenomenen de oorzaak was van de stankhinder.

Ten eerste is er de overbelasting van het station, ten tweede de vermenging van twee industriële afvalwaters, die chemische reacties bevorderen. Het gemeentebestuur van Lommel heeft ondertussen, op advies van Lisec, een aantal werken uitgevoerd om de gevolgen van de H₂S-vorming te voorkomen : de bezoedelde lucht wordt afgezogen en door een compostfilter gezuiverd, de beluchtinstallatie werd volledig nagezien, zodat de zuurstofinbrenging maximaal werd. Een doseringsinstallatie werd aangebracht voor toevoeging van chemische reagentia om H₂S-vorming te verminderen.

Deze week worden twee beluchters in elk der twee bekkens aangepast. Dit alles bracht wellicht reeds verbetering en zal in de toekomst wellicht nog tijdelijk verlichting brengen, alhoewel ondertussen de stankhinder groeit.

Vanvelthoven

Voor een definitieve oplossing, zo wordt gesteld door de Vlaamse Waterzuiveringsmaatschappij is een optimalisatiestudie nodig. Ondertussen wordt het rioleringsplan van de gemeente Lommel uitgevoerd en binnen het jaar, uiterlijk binnen twee jaren, zullen grote wijken zoals de Tuinwijk, Kerkhoven en Kattenbos hun huishoudelijke waters naar hetzelfde, reeds overbelaste zuiveringsstation blijven sturen.

Een verdere analyse van de industriële afvalwaters, de bijdrageplicht voor de ondernemingen waardoor voorzuivering door de ondernemingen wellicht aangewezen zal zijn, vormen andere en nieuwe elementen, die toekomstige beslissingen moeten beïnvloeden.

Iedereen voelt echter aan dat deze optimalisatiestudie reeds in 1981 had moeten worden aangevat.

Na de overname van het zuiveringsstation door de Vlaamse Waterzuiveringsmaatschappij dreigen de klachten een nog bureaucratischer behandeling te krijgen. De afstand bevolking-beleidsorgaan is gegroeid.

Deze gang van zaken houdt in dat de huidige toestand nog enkele jaren zal aanslepen.

Dit is onduidbaar. Dit is onduidbaar en ontoelaatbaar om meerdere redenen.

Ik vernoem :

– de huidige ondraaglijke stankhinder voor één der grootste wijken van de gemeente Lommel ;

– het feit dat momenteel het betrokken zuiveringsstation totaal ontwricht is en de aangevoerde afvalwaters bijgevolg niet meer zuivert, waardoor het station een vergaarbak is geworden van niet-gezuiverde afvalwaters ;

– het feit dat thans, geregeld, afvalwaters ongezuiverd en rechtstreeks in de Dommel worden geloosd.

Kortom, via een erg dure riool worden thans industriële afvalwaters, vanaf het industrieterrein „Maatheide” vervoerd naar een ontwricht en een ener-

gie- en geldopslopend zuiveringsstation, om hier een woonwijk te verpestten, en om vervolgens te verdwijnen, meestal ongezuiverd, in de Dommel. Dit is de reële situatie. Wat een milieuvriendelijk ke investering had moeten zijn is thans een financieel erg dure en milieuverpestende investering. Waar ligt de oplossing ?

Wie de laatst toegekende lozingsvergunning onderzoekt, komt tot de vaststelling dat de overheid de voorwaarden, waaronder de vergunning werd toegestaan, niet doet eerbiedigen. Zo wordt onder meer gesteld dat het geloosde water geen stoffen mag bevatten die een beletsel vormen voor de goede werking van de pomp: en zuiveringsinstallaties.

De reeds geschetste voorgeschiedenis, het reeds uitgevoerde onderzoek door Lisec, wijzen erop dat de lozing van de Prefrite-afvalwaters wel degelijk dergelijk beletsel vormen.

Deze gang van zaken druist trouwens eveneens in tegen artikel 19, 6°, c van het koninklijk besluit van 3 augustus 1976. Artikel 19, 10°, van hetzelfde koninklijk besluit bepaalt dat de pH van het geloosde water tussen 6 en 9,5 begrepen moeten zijn. Ook de lozingsvergunning vereist dit.

Uit een onderzoek van Lisec, in verband met de afvalwatersamenstelling, uitgevoerd in september-oktober 1981, blijkt dat de afvalwaters van Prefrite een pH vertonen, schommelend tussen 3,9 en 4,4. Geen reactie van de overheid ! Uit een zelfde onderzoek in februari 1982 blijkt opnieuw de lage pH van het Prefrite-afvalwater, namelijk 4,6. Simultaan met bovenvermelde onderzoeken, werd de belasting van het zuiveringsstation gemeten. De cijfers tonen aan dat de belasting duidelijk gestegen is na de aansluiting van Prefrite.

Hoe dan ook, in ieder geval kan gesteld worden dat de belasting van de zuiveringsinstallatie sinds de aansluiting van het Prefrite-afvalwater de ontwerp-capaciteit van het station, namelijk 35.000 inwoner/equivalent in belangrijke mate overtreft.

Ondanks deze onderzoeksresultaten, worden er toch weer geen reacties van de overheid gemeld ! Noch van de ge-

meentelijke, noch van de Vlaamse of nationale overheid. Uit al deze gegevens blijkt duidelijk dat de lozingsvergunning blijkbaar aan Prefrite verstrekt werd zonder dat werd nagegaan of de industriële afvalwaters op een doeltreffende manier behandeld konden worden.

Tot besluit wil ik een aantal voor de hand liggende vragen stellen, namelijk

1. Werd reeds onderzocht, zoals toegezegd, op welke wijze de chemische reactie, oorzaak van de hinder, kan worden tenietgedaan of verhinderd ?

2. Liggen andere oorzaken aan de basis van de stankhinder zoals slechte werking van het station door overbelasting ?

3. Dient de inplanting van een voorzuiveringsinstallatie of van een zuiveringsstation voor industriële en huishoudelijke afvalwaters op het industrieterrein Maatheide niet overwogen te worden, gelet op de toekomstige nood aan zuiveringscapaciteit voortvloeiend uit de uitbreiding van het rioleringsnet van Lommel en eventuele industrievestigingen op Maatheide ?

4. Wordt de uitbreiding van het huidige zuiveringsstation op korte termijn overwogen ? Zo ja, is dit wel de meest gezonde oplossing, gelet op de nabijheid van een woonzone ?

5. Hoeveel hebben de aanpassingswerken sedert 1981 reeds gekost en hoeveel hebben de bedrijven sedert hun aansluiting reeds betaald ?

6. Zijn er degelijke interim-oplossingen mogelijk in verband met de stankhinder zoals :

– het toevoegen van waterstofperoxyde ?

– voorzuivering van het industrieel afvalwater ?

– aanpassing installaties Teepak en/of Prefrite ?

– aanpassingswerken in het huidige waterzuiveringsstation ?

– afhaken van industrieën door intrekking van de vergunning op basis van de reeds geciteerde artikelen. Wie is gemachtigd dergelijke vergunning te schorsen of in te trekken ?

Vanvelthoven

7. Dient het zuiveringsstation te beschikken over een **exploitatievergunning**, gelet op het decreet inzake afvalstoffen van 2 juli 1981? Immers, als slibproducerende installatie is het zuiveringsstation een hinderlijke inrichting Klasse 1. Zo ja, werd dergelijke exploitatievergunning afgeleverd door de bestendige deputatie? Wie kan dergelijke vergunning schorsen of intrekken?

8. Onder welke voorwaarden werd het zuiveringsstation overgenomen door de Vlaamse Waterzuiveringsmaatschappij?

Is het inderdaad zo dat bijvoorbeeld noch het industrieel riool, noch de besproken lozingsvergunningen werden overgenomen?

9. Is de heer Minister ervan op de hoogte dat, in het verleden, het zuiveringslib gestort werd op het gemeentelijk stort? Is dit slib onderzocht op aanwezigheid van bijvoorbeeld giftige metalen? Bestond er terzake een stortvergunning?

Ten slotte wens ik erop te wijzen dat er mijn inziens slechts één **onmiddellijke** oplossing is voor een hernieuwde goede werking van het station namelijk het afhaken van de afvalwaters van Prefrite om reeds genoemde redenen. Voor deze afvalwaters dient een andere ernstige oplossing gezocht en wel op korte termijn.

Naar de toekomst toe, en gelet op de geplande uitbreiding van het **rioleringsnet** in Lommel, dient gedacht aan de oprichting van een **zuiveringsstation** voor industriële en huishoudelijke afvalwaters op Maatheide én voor zover dan nog nodig een vergroting van het huidig zuiveringsstation, voor zover dit mogelijk is, gelet op zijn ongelukkige inplanting in een **woonwijk**.

Het afhaken van Prefrite stelt ons voor het beruchte dilemma **economie-ecologie**.

Begrip voor de moeilijke situatie van een bedrijf mag niet leiden tot onbegrip voor de levensomstandigheden van de bevolking in de buurt van het zuiveringsstation. Ik pleit daarom

voor onmiddellijke maatregelen.

1. Op korte termijn wordt, in overleg met de directie van het bedrijf, gezocht naar andere lozingsmogelijkheden voor Prefrite, in afwachting van definitieve maatregelen.

2. Het zuiveringsstation wordt dan terug op punt gesteld.

3. De optimalisatiestudie wordt bespoedigd, teneinde, met prioriteit, definitieve maatregelen te kunnen treffen voor de industriële afvalwaters van Teepak en Prefrite, vooral gelet op de toekomstige voltooiing van het gemeentelijk rioleringsnet.

Mijnheer de Minister, enkel op deze wijze kunnen de **afvalwaterproblemen** in Lommel op doeltreffende wijze opgelost worden.

De Voorzitter : De heer Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs heeft het woord.

Minister J. Lenssens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, collega's, de interpellatie van collega Vanvelthoven - waarvan ik de analyse bevestig - heeft aangetoond hoe in de **milieu**-sector soms paradoxale dingen kunnen gebeuren. Een bij uitstek milieuvriendelijk instrument als een zuiveringsstation heeft voor heel wat hinder gezorgd. Het gaat hier om het station voor rioolwaterzuivering in Lommel, dat gebouwd werd met een capaciteit voor 35.000 inwoner-equivalent. Door de aansluiting van afvalwater van plaatselijke industriële bedrijven bedraagt de huidige belasting ongeveer 70.000 inwoner-equivalent, het dubbele van de geïnstalleerde capaciteit.

Zulks had een dubbel effect tot gevolg. Enerzijds was er overbelasting en anderzijds was er een vermenging van industrieel met huishoudelijk afvalwater, wat tot een aantal scheikundige reacties leidde. Deze overbelasting en scheikundige reacties gaven in de jongste jaren aanleiding tot **geurhinder**.

Collega Vanvelthoven, als lid van het Lommelse gemeentebestuur, zult u wel weten dat in de periode 1981-1983 toen de gemeente het station nog **ex-**

ploiteerde en er nog eigenaar van was, zij een aantal maatregelen heeft getroffen. Zo werden de open kanalen aan de zandvangens en de vijzels afgedekt met luchtafzuiging. Men heeft toen ook beslist om regelmatig waterstofperoxyde toe te voegen om de vorming van zwavelwaterstof, oorzaak van de geurhinder, tegen te gaan. Men heeft ook beslist om de oude **luchtinblazers** door nieuwe te vervangen om aldus de zuurstoftoevoer in het **beluchtingsbekken** te vergroten.

Die maatregelen hebben tijdelijk een verbetering gebracht want gedurende een zekere periode was de **stankhinder** zo goed als verdwenen. Tegelijkertijd had de gemeente ook een paar studieopdrachten gegeven. Ten eerste, het scheikundig onderzoek naar de werking van het station. Dat onderzoek heeft uiteraard geleid tot de conclusie dat het station overbelast was. Dat is duidelijk. Ten tweede, de optimalisatiestudie in verband met de mogelijke uitbreiding van de installatie.

De Vlaamse Waterzuiveringsmaatschappij heeft de installatie op 1 november 1983, dus zeer recent, overgenomen. Terloops wens ik nog op te merken, want u heeft allusie gemaakt op de vrij grote afstand tussen die maatschappij en de bevolking en daar is iets van, dat die maatschappij met vier buitendiensten werkt en dat Lommel bediend wordt door de buitendienst Leuven. Ik ben het met u eens dat de afstand te groot is maar ik meen te weten dat de raad van beheer eerlang een voorstel aan de Executieve zal voorleggen om ook in Limburg, waarschijnlijk in Hasselt, een buitendienst op te richten. Mocht dit voorstel van de raad van beheer van de Vlaamse Waterzuiveringsmaatschappij worden gedaan, dan kan ik u zeggen dat ik in beginsel daarmee geen enkel probleem heb en dat ik aan de Executieve zal vragen het voorstel te bekrachtigen.

De Vlaamse Waterzuiveringsmaatschappij heeft de installaties overgenomen, dit wil zeggen, het station zelf met de leningslasten en exploitatiekosten. Dat is duidelijk. Ook het pompstation en de collectoren die de afvalwaters aanvoeren zijn daarin **ver-**

Lenssens

vat.

De collector die de industriële afvalwaters van de bedrijven Prefrite en Teepak aanvoert werd niet overgenomen. Waarom niet ? Omdat deze collector in zeer slechte staat was en er bovendien herstellingswerken bezig waren die trouwens gesubsidieerd worden door collega Akkermans in het kader van de toelagen aan industrieterreinen van nationaal belang. Na de herstellingen zal de Vlaamse Waterzuiveringsmaatschappij die collector wel overnemen omdat hij in feite inherent verbonden is aan de zuiveringsinstallatie.

De contracten die de gemeente had afgesloten met de twee betrokken bedrijven, met name Prefrite en Teepak, werden door de Vlaamse Waterzuiveringsmaatschappij evenmin overgenomen. Terloops kan ik hier zeggen dat de gemeente de industriële afvalwaters van die beide bedrijven zuivert tegen betaling van een tussen de beide partijen bedongen prijs. De Vlaamse Waterzuiveringsmaatschappij heeft die contracten niet overgenomen, omdat dit juridisch niet kan.

De Vlaamse Waterzuiveringsmaatschappij steunt op de wet van 26 maart 1971, op de bescherming van de oppervlaktewateren tegen verontreiniging. Daarin is bepaald dat de industrie moet bijdragen in de werkingskosten van de maatschappij in verhouding tot de vervuilende vracht die zij loost, tenzij het industrieel bedrijf beslist zelf zijn afvalwaters te zuiveren om te voldoen aan de sectoriële lozingsnormen alvorens deze te lozen in een waterloop.

Begin december 1983 heeft zich een nieuwe stankontwikkeling voorgedaan en wel van die aard dat de burgemeester en zijn bestuur beslisten onmiddellijk de installatie stil te leggen. Ik heb onmiddellijk opdracht gegeven aan de Vlaamse Waterzuiveringsmaatschappij om supplementaire beluchtingselementen te installeren. Zoals u waarschijnlijk weet, mijnheer Vanvelthoven, werd deze installatie gisteren afgewerkt en uitgetest.

De installatie heeft de ganse nacht

met goed gevolg gedraaid en het zuiveringsstation zelf is pas deze namiddag opnieuw in werking gesteld.

Nu ben ik van oordeel – en de leiding van de VWZ met mij – dat dit maar werken is aan symptomen, dat het geen structurele oplossing is, dat we hiermede de oorzaken van het kwaad niet kunnen bestrijden. Om dit structureel te kunnen doen moeten drie belangrijke elementen uit de wet van 1971 op mekaar inspelen en gelijktijdig worden verwezenlijkt. Dat kan nu omdat de VWZ pas nu operationeel wordt en haar rodageperiode als het ware voorbij is.

De drie wettelijke aspecten die de Vlaamse Waterzuiveringsmaatschappij gelijktijdig moet vervullen zijn de volgende.

Ten eerste, de strenge controle op de lozingsvergunningen en de naleving van de voorwaarden daarvan.

Ten tweede, de uitbouw, het beheer en de exploitatie van de infrastructuur inzake waterzuivering.

Ten derde, – dat is heel belangrijk – de inning van de bijdrage in de werkingskosten die krachtens de wet door de industrie dient te worden betaald.

U weet dat het mijn uitdrukkelijke bedoeling is dat dit vanaf 1984 zou gebeuren. De gezinnen in Vlaanderen betalen sinds 1983 een milieuheffing voor de waterzuivering via hun provinciale taks om. Ik zou het onrechtvaardig vinden dat de industrie nog langer van die bijdrage wordt gespaard, die de wetgever van 1971 – het is goed daaraan even te herinneren – reeds had ingesteld. Ik heb dus goede redenen om aan te nemen dat de twee maatschappijen, de Waterzuiveringsmaatschappij van het Kustbekken en de Vlaamse Waterzuiveringsmaatschappij in de loop van dit jaar effectief tot de inning van die industriële bijdrage zullen overgaan.

In verband met de situatie in Lommel hangen de verschillende mogelijke structurele oplossingen af van de keuze die de twee industriële bedrijven moeten doen, want op grond van de wetgeving van 1971, zijn zij vrij zelf een keuze te doen. Ofwel wensen ze

zelf hun afvalwaters te zuiveren – dat kunnen ze doen door een eigen investering – en wanneer dan het afvalwater aan de voorwaarden van de lozingsvergunning voldoet, dan kan worden toegestaan dat dit afvalwater rechtstreeks in de Dommel wordt geloosd. In dat geval dienen de bedrijven geen bijdrage te betalen aan de Vlaamse Waterzuiveringsmaatschappij. Dan vervalt eveneens het contract met de gemeente. In de hypothese dat de bedrijven zelf hun afvalwater zuiveren, is de installatie van Lommel groot genoeg om, zelfs in een vrij verre toekomst, de zuiveringsbehoeften van de enkel huishoudelijke afvalwaters op te vangen en met goed gevolg te verwerken.

De timing voorziet dat, indien de bedrijven zouden beslissen zelf hun afvalwaters te zuiveren, men nog anderhalf jaar nodig heeft om de installatie in de bedrijven te verwezenlijken en dat dus in de tweede helft van 1985 de verbetering merkbaar zal zijn.

In het ander geval laten de bedrijven hun afvalwaters door de maatschappij zuiveren. Wat zegt de wet dan ? Dan moeten zij natuurlijk aan de lozingsvoorwaarden beantwoorden om het afvalwater via riolering en collector naar het waterzuiveringsstation te brengen en dienen zij hun bijdrage te betalen. Bijdrage die voor alle bedrijven per eenheid dezelfde is. Volgens de huidige stand van zaken, zijnde 12 frank per inwoner-equivalent voor 1984, zou dit voor het bedrijf Teepak een bijdrage van 440.000 frank per jaar betekenen – dat is ongeveer het bedrag dat zij nu aan de gemeente betalen – en voor Prefrite zou de bijdrage 4.545.000 frank belopen, wat veel meer is dan dat wat zij nu betalen.

In dat geval en dit is om technische redenen en gelet op de huidige overbelasting van het zuiveringsstation, dan ook het meest aangewezen, kan de Vlaamse Waterzuiveringsmaatschappij overwegen, zoals u suggereerde, mijnheer Vanvelthoven, een eigen station bij te bouwen op het industrieterrein zelf. Men kan deze beslissing slechts nemen wanneer de twee bedrijven een keuze hebben gemaakt. Zij zullen hun keuze pas maken wanneer zij hun eerste aanslagbiljet in de

Lenssens

loop van dit jaar ontvangen. Dit is de toestand waarin wij verkeren. als de Vlaamse Waterzuiveringsmaatschappij een installatie zou bouwen op het industrieterrein, wordt de collector overbodig en moet hij zelfs niet worden overgenomen.

Deze afzonderlijke zuivering kan echter ook als voorzuivering worden opgevat, waarna de rest via de industriële collector in het bestaande station wordt verwerkt. In dit geval kan de industriële collector verder dienst doen, en overgenomen worden door de maatschappij.

De timing voor de realisatie van de oplossing in het geval de bedrijven niet zelf zuiveren, is ten vroegste einde 1985. Ik vrees dat dit die overheid moet volgen alvorens een investering kan worden uitgevoerd.

Collega Vanvelthoven, u hebt een paar vragen gesteld in verband met vergunningen. Beide bedrijven hebben lozingsvergunningen gekregen van de dienst Zuivering van Afvalwater van het Ministerie van Volksgezondheid. U weet dat deze dienst thans niet meer bestaat. U weet ook, nu de twee waterzuiveringsmaatschappijen zijn opgericht, dat het de directeurs van deze maatschappijen zijn die de vergunningen in de toekomst afleveren. De voorwaarden van de vergunning kunnen door de directeur van de maatschappij op elk ogenblik worden aangepast en ook gewijzigd in functie van de noodwendigheden. Het is duidelijk dat, als een bedrijf de productiecapaciteit of het productieproces aanpast of grondig wijzigt met andere effecten op de afvalwaters, de directeur van de maatschappij de voorwaarden van de vergunning van lozen van afvalwaters moet aanpassen. Worden de voorwaarden niet nageleefd en wordt zulks officieel door de toezichthoudende ambtenaar bij proces-verbaal vastgesteld, dan is het de directeur die aan de bevoegde Minister de nodige maatregelen voorstelt. De Minister kan dan de vergunning schorsen en kan ook verbieden dat de installaties of toestellen die oorzaak zijn van de verontreiniging nog verder worden gebruikt.

Mijnheer Vanvelthoven, u hebt een precieze vraag gesteld over de investeringskost van de laatste jaren. Sinds 1981 werd door de gemeente twee en een half miljoen frank uitgegeven voor de aanpassingswerken, die ik bij het begin van mijn antwoord heb geciteerd. De twee bijkomende beluchtinstallaties kosten 2.608.480 frank, inclusief de BTW. Deze kosten zijn ten laste van de Vlaamse Waterzuiveringsmaatschappij die daarvoor een 100 procent toelage krijgt. Ik wil eraan toevoegen dat de installatie verplaatsbaar is, zodanig dat zij desgevallend elders door de maatschappij kan worden gebruikt. Bovendien moet jaarlijks voor enkele honderdduizenden franken waterstofperoxyde worden aangekocht ten einde op die manier de stankoverlast te vermijden.

Sinds de ingebruikneming van de installatie is in totaal van 1976 tot einde 1982 ongeveer drie en een half miljoen frank uitgegeven,

De exploitatievergunning werd op 21 mei 1981 afgeleverd door de bestendige deputatie van de provincie Limburg voor een duur van 30 jaar, als hinderlijke inrichting klasse 1, op naam van het gemeentebestuur van Lommel. Bij overname van de installatie op 1 november laatstleden werd deze vergunning ook overgedragen aan de Vlaamse Waterzuiveringsmaatschappij. Het Algemeen reglement voor de arbeidsbescherming dat hierop van toepassing is, voorziet dat de gouverneur deze vergunning kan schorsen of intrekken. In noodsituaties, met name wanneer de volksgezondheid op een acute manier in het gedrang komt, kan ook de burgemeester de vergunning tijdelijk schorsen of intrekken.

In verband met uw vraag moet ik bevestigen dat het slib afkomstig van het zuiveringsstation inderdaad vrij veel zware metalen bevat, zodat dit niet geschikt is om in de landbouw gebruikt te worden, wat in sommige andere zuiveringsstations wel het geval is. Vandaar dat dit slib moest gestort worden. Dit gebeurde deels na mechanische slibontwatering door een zeefbandpers en deels na thermische droging. Bij wijze van voorbeeld in 1982, werd aldus in totaal 382 m³ slib naar de stortplaats gevoerd.

Wat de tijdelijke oplossingen betreft is het toevoegen van waterstofperoxyde in de huidige situatie waarschijnlijk totaal onvoldoende om het probleem op te lossen. De voorzuivering van het industrieel afvalwater gebeurt voor een klein gedeelte, maar wij menen dat dit moet kunnen uitgebreid worden, zelfs op vrij korte termijn. Ik geef opdracht aan de Vlaamse Waterzuiveringsmaatschappij om hierover met Prefrite op korte termijn onderhandelingen te voeren en om een uitvoeringstermijn in geval van akkoord te bepalen.

De aanpassingswerken aan het station die gisteren werden beëindigd zullen in afwachting van een structurele oplossing de eerstkomende dagen of weken grondig geëvalueerd worden. Mocht tussen dit en twee weken blijken dat de stankoverlast geheel of grotendeels zou weggenomen zijn, dan zou dit ongetwijfeld ook u verheugen. Dit geeft ons uiteraard een marge om structurele oplossingen te plannen.

Het afhaken van één van de twee bedrijven is theoretisch altijd mogelijk. Als de burgemeester of de directeur van de maatschappij de vergunning intrekt, dan moet men een alternatieve lozing voorzien. Ik ben bereid dit met de maatschappij te onderzoeken maar op het eerste gezicht lijkt mij dit niet mogelijk op legale manier. Het is vrij ingewikkeld. In het andere geval betekent dit de sluiting van het bedrijf. Wanneer de lozingsvergunning van een bedrijf ingetrokken wordt, en wanneer dit zijn afvalwater niet kwijt kan, dan moet het sluiten. Ik weet niet of er een tussentijdse oplossing bestaat om dit te vermijden. Ik hoef u niet te zeggen, mijnheer Vanvelthoven, dat in Limburg de dramatiek van de werkloosheid al hoog genoeg is en dat wij moeten trachten nog meer werkloosheid te vermijden.

Tot besluit kan ik stellen dat ik in functie van de exploitatie van de bijkomende beluchtinstallatie die nu geplaatst werd, de bevoegde diensten en de maatschappij samen met het bedrijf naar tussentijdse alternatieve lozingsmogelijkheden zal laten zoeken, ingeval de tijdelijke oplossing die wij nu hebben betracht niet voldoende zou zijn.

Lenssens

Ik heb goede redenen om aan te nemen dat dit wel het geval zou zijn. In het andere geval, mijnheer Vanvelthoven, kan u rekenen op mijn steun om een oplossing te betrachten. Ik dank u.

De Voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? **(Neen)**

Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer J. De Mol tot de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, over de beleidsopties en de beleidsuitwerking ten aanzien van de bescherming van landschappen

De Voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer De Mol tot de heer Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, over de beleidsopties en de beleidsuitwerking ten aanzien van de bescherming van landschappen.

De heer De Mol heeft het woord.

De heer J. De Mol (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen is dringend aan herziening toe ; dit is niet alleen het gevolg van de regionalisering maar het is tevens dringend om een actieve en haalbare bescherming van waardevolle landschappen te waarborgen. Alhoewel deze wet voor bepaalde delen reeds gewijzigd is bij de decreten van 13 juli 1972, 3 maart 1976 en 17 november 1982, is er ten aanzien van de bescherming van de landschappen nog niets fundamenteels gebeurd. Niettegenstaande de vele pogingen om na het decreet tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten van 3 maart 1976 over te gaan tot een decreet houdende bescherming van landschappen, zijn er op dit ogenblik geen tastbare resultaten aanwezig. Op een mondelinge vraag van collega André

De Beul over het uitblijven van een ontwerp van decreet houdende bescherming van landschappen, antwoordde u : „Ik geloof, gezien de huidige stand van zaken, dat het realistisch is te zeggen dat het ontwerp van decreet eerlang aan de Vlaamse Executieve kan voorgelegd worden”. In dit antwoord treft me vooral één woord : eerlang. Het woord „eerlang” wordt door u op dit terrein van de bescherming van landschappen nogal veelvuldig gebruikt. Het is passend om u eraan te herinneren dat eerlang betekent : weldra, binnenkort, spoedig. Wanneer we de lijdensweg van dit ontwerp bekijken, dan betekent eerlang, eerde onbepaald. Alhoewel reeds degelijk werk verricht was tijdens de vorige legislatuur, inzonder door Minister Galle, is men zinnens dit werk in 't lang en breed over te doen. Hoe moeten we anders het door u gegeven chronologisch overzicht begrijpen. U startte met een ontwerp-decreet op de bescherming van de landschappen, reeds op 3 maart 1982. Met uw collega Akkermans kwam u blijkbaar niet op dezelfde golfengte te zitten en u legde op 17 maart 1982 – blijkbaar zonder tastbaar resultaat – dezelfde ontwerp-tekst voor aan de Executieve. Als gevolg van een vergadering op 9 september 1982 – waarop alle betrokkenen of belangengroeperingen aanwezig waren – hebt u een nieuw ontwerp-decreet opgesteld. U stelde dat de nadruk in dit ontwerp zou liggen op twee punten :

1. een vlotter verloop van de procedure inzake vergunningen ;
2. het opmaken van beheersplannen.

Blijkbaar was op basis van deze tekst een overeenkomst met het kabinet Akkermans mogelijk. Op 16 november 1983 zou deze tekst – na verdere „bilaterale gesprekken” tussen uw kabinet en dat van Gemeenschapsminister Akkermans eerlang voorgelegd worden aan de Vlaamse Executieve. De basiselementen van dit ontwerp zijn reeds ruim behandeld in kranten en tijdschriften. Dit ontwerp zal de lang verwachte bescherming van landschappen niet bevorderen, integendeel ! In dit ontwerp worden zoveel ontsnappingsmogelijkheden ingebouwd dat enerzijds de bescherming zeer moeilijk wordt en ander-

CVP-Senator F. Vanderborght tijdens het debat rond de stortproblematiek in de Rupelstreek, waarbij hij als mede-interpellant optrad

zijds zonder moeite de bescherming van een landschap kan uitgehold worden. Zo wordt voorzien dat voor „de uitvoering van werken of handelingen die niet in overeenstemming zijn met de algemene en specifieke beperkingen en voorschriften of die niet in overeenstemming zijn met het goedgekeurde beheersplan, een machtiging vereist is”. In feite wordt het mogelijk van de inherent met het beschermingsbesluit verbonden verbodsbepalingen en erfdiensbaarheden, via een gunstig advies of een ontbreken van het advies van de bevoegde Gemeenschapsminister, af te wijken. Het hoeft nauwelijks onderstreept te worden dat hierdoor de poort voor het ondernemen van de bescherming wagenwijd opengezet wordt. Dit alles wordt nog sterker wanneer men weet dat dit bindend advies binnen de dertig dagen na ontvangst van de aanvraag tot uitvoering van werken en handelingen, moet uitgebracht worden. Dat op deze korte termijn schier nooit een gemotiveerd advies kan worden uitgebracht, is zo duidelijk. Dat men via een gewilde vergetelheid in staat is om een gunstig advies te ontvangen, is totaal onaanvaardbaar : men wijkt hierdoor, via

De Mol

een stilzwijgende vergunning af van de formele verbodsbepalingen van het beschermingsbesluit. Op deze wijze worden de verbodsbepalingen en de erfdiensbaarheden die van levensbelang zijn voor het te beschermen landschap, omgezet in het al dan niet verlenen van een gunstig advies ten aanzien van bepaalde vergunningen.

Het is totaal onaanvaardbaar dat het beschermingsbesluit wordt ondergraven door afgeleverde vergunningen.

De gestelde termijnen zijn – zoals we reeds hoger vermeld hebben – niet haalbaar. Hoe kan immers de Koninklijke commissie voor monumenten en landschappen binnen 30 dagen geconsulteerd worden? Dit is praktisch onmogelijk; men kan zich tevens de vraag stellen of dit niet de bedoeling is? Zal de Koninklijke commissie immers nog om advies gevraagd worden wanneer men weet dat het te verlenen advies het mogelijk maakt om het beschermde landschap totaal te ondermijnen? Zal de Koninklijke commissie nog een rol te spelen hebben? En, zal überhaupt de Rijksdienst voor monumenten- en landschapszorg nog een rol van betekenis kunnen en mogen spelen?

Het vooropgestelde beheersplan lijkt op het eerste zicht een goeie zaak te zijn, maar wanneer men weet dat het beheersorgaan vooral een zaak van eigenaars zal worden, moet men hierbij grote vraagtekens plaatsen. Het is immers het beheersorgaan dat het beheersplan vaststelt en de uitvoering ervan organiseert. Vermoedelijk zal er op korte termijn weinig van het beschermde landschap overblijven; het beheersplan is immers dermate juridisch opgebouwd dat het zal kunnen afwijken van het beschermingsbesluit. Een goedgekeurd beheersplan zal prevaleren op het besluit van bescherming. Mijnheer de Minister, indien u op deze wijze uw decreet op de bescherming van de landschappen wenst op te bouwen, dan meen ik hier voldoende aangetoond te hebben dat u op deze wijze elke bescherming totaal verbodig maakt. Dit is reeds voor verschillende klasseringen. Ik meen zonder overdrijving te mogen

stellen dat u uw collega Akkermans duidelijk naar de kroon steekt; mogelijk kan men de titel „natuurramp voor Vlaanderen” beter aan u overdragen. Het groot aantal ontsnappingsclausules en de soepele afwijkingmogelijkheden die in dit decreet worden voorzien, stellen u in staat om daadwerkelijk te wedijveren met uw collega Akkermans. Deze laatste ondergraaft door allerlei pseudo-wetgevingen, interpretaties... de bij koninklijk besluit vastgestelde gewestplannen. U zal hetzelfde doen met de beschermde landschappen: via adviezen en beheersplannen zullen de bij decreet beschermde landschappen totaal ondergraven en uitgehold worden. Indien het uw bedoeling is uw collega op dit vlak te evenaren, dan bent u op de goede weg.

Uw huidige beleidsuitwerkingen zijn de beste illustratie van de beschermingswijze zoals deze in de ontwerp-tekst van decreet tot uiting komt. Uw beleidsuitwerkingen staan in schril contrast met uw voorgangers mevrouw Rika De Backer en de heer Mark Galle. In 1980 en 1981 werden respectievelijk 23 en 28 landschappen beschermd, terwijl u erin slaagt om op ongeveer anderhalf jaar 17 besluiten te ondertekenen. Als verontschuldiging kan u aanvoeren dat het verplichte advies van Minister Akkermans bijna steeds negatief is, maar dit is ver van een afdoende verklaring. Het zogenaamd opgedrongen protocol betekent immers dat Minister Akkermans enkel een adviesrecht heeft en dat het van u afhangt of een dossier het in de Vlaamse Executieve haalt. Het hangt duidelijk af van uw politieke wil om een bescherming krachtadig te verdedigen.

Het is aan u om het negatieve advies van uw collega Akkermans te doorprikken; het is u genoegzaam bekend dat een ligging van een te rangschikken landschap in een groen-, natuur- of reservaatgebied, geen voldoende waarborg biedt. Minister Akkermans' tweede argumentatie steunt op de bewering dat een te beschermen landschap niet mag gelegen zijn in andere dan groen-, natuur- of reservaatgebieden, zoals u weet berust deze werking op geen enkele juridische grond, integendeel! Wanneer u deze kennis hebt

en u zich zeker verschuilt achter het negatieve advies van Minister Akkermans, dan is dit enkel te wijten aan uw gebrek aan vastberadenheid en aan de afwezigheid van de wil om een krachtadig beschermingsbeleid te voeren. Hoe kan men anders verklaren dat voor een aantal landschappen de definitieve bescherming niet gebeurt; in bijna alle gevallen is de periode van voorlopige bescherming voorbij. Om welke reden, mijnheer de Minister, worden onder meer volgende gebieden niet beschermd:

Put van Roksem te Oudenburg, de Slangenbeekbronnen te Zonhoven, een Demermeander te Rotselaar, de Golf van Sint-Martens-Latem, de Dendermonding te Dendermonde, het Zennegat-Battelbroek te Mechelen, het Begijnenborrebos te Dilbeek, het Bos van Hannecart te Koksijde, de Vallei van de Molenbeek te Geraardsbergen, de Vallei van de Zwarte Beek te Beringen, de landduinen van Heusden-Destelbergen, de Scheldeschorren te Moerzeke-Kastel, het Hageven te Neerpelt, de Welen van Beveren, het Groot-Buitenschoor en Galgenschoor te Zandvliet en Lillo, enzovoort.

Voor vele gebieden is een definitieve bescherming dringend noodzakelijk omdat bescherming door het gewestplan totaal onvoldoende is. Ter ondersteuning citeer ik een deel van de redevoering die de heer Verheyen, ondervoorzitter van de koninklijke commissie voor monumenten en landschappen te Brussel hield op 24 november tijdens de jaarvergadering van de koninklijke commissie:

„Voor wat de definitieve rangschikking betreft waarvoor de KCML een gunstig eindadvies heeft gegeven en waarvoor de Rijksdienst een ontwerpbesluit voor de Vlaamse Executieve heeft overgemaakt, verzoeken wij de heer Gemeenschapsminister de ontwerp-besluiten te willen ondertekenen en met kracht van argumenten te bepleiten bij de Vlaamse Executieve. Van belang hierbij is onze overtuiging dat het zeer waardevolle landschappen betreft die zonder klasseringsbesluit, en ondanks de gewestplannen en de bestaande plannen van aanleg, door allerlei ontwikkelingen snel kunnen en ook zullen degraderen.”

De Mol

Mijnheer de Minister, u was op deze vergadering aanwezig ; het is me niet bekend of u de redevoering van uw ex-kabinetschef nog hebt beluisterd. Ik citeer deze tekst om aan te tonen, dat uw beleid dringend moet **geheroriënteerd** worden.

Niet alleen worden er weinig waardevolle landschappen definitief beschermd maar tevens bent u zich een reputatie aan het opbouwen als „deklasseerder”. Het aantal **deklasserings** neemt onrustwekkend toe ; veelal gaat het om het toestaan van uitzonderingen in beschermde landschappen. Het is ons niet duidelijk voor wie u hier zwicht ; ten minste, we hebben u hiervoor nog geen „argumentatie” weten opbouwen. Wat we wel weten is, dat dit alles integrerend deel uitmaakt van uw „wanbeleid” ten opzichte van het beschermen van landschappen. Niet alleen van uw huidig beleid maar vooral van het toekomstig beleid zoals dit tot uiting komt in de ontwerptekst van het decreet. Wat u deed in het Ven onder de Berg te Maasmechelen, in de Lage Moere van Houtave-Meetkerke, Brugge, in het duingebied Groenendijk-Monobloc te Oostduinkerke en te Westende, heiderelicten, is niets anders dan de afspiegeling van uw toekomstig beleid : klasseren om te deklasseren. Als typisch voorbeeld kan hier de bescherming van de oude Dender worden aangehaald. U verklaarde dat u zinnens bent de ganse oude Dender te beschermen ; u overhandigde me zelf hiervan het plan. Maar wat doet u dan doodgevoerdereerd : in plaats van ondersteunende erfgoedwaardigheden, wenst u erfgoedwaardigheden toe te staan die de bescherming van het landschap totaal zullen ondergraven. Via erfgoedwaardigheden wil u verschillende vergunningen reeds vooraf inbouwen. Deze vergunningen betreffen infrastructuurwerken die de bescherming totaal zinloos maken ; zo voorziet u in de geklasseerde Dendermondong een **gelijk** grondse parking, vaste oeverbedekking, de bouw van een **ringlaan** enzovoort. Elk normaal mens zou denken dat hier een masochist aan het werk is ; inderdaad, hoe legt men het klasseren om te deklasseren anders uit. Hier past geen logische

verklaring meer : dit is de aanfluiting van elke vorm van logisch denken. Normaal zou dit beleid op de lachspieren moeten werken ; maar het is te indroevig wanneer men het resultaat voor de waardevolle landschappen beschouwt.

Samenvattend kan men stellen dat men uw beleid ten opzichte van de bescherming van de landschappen, bezwaarlijk als positief kan ervaren. In eerste instantie beschermt u het absolute minimum ; u verschuift zich achter het negatieve advies van uw collega Akkermans, ook al bent u het die het lef ontbeert om met vastberadenheid en kennis de te beschermen landschappen op de Executieve te verdedigen. Het is in dezelfde zin dat de zogenaamde vier remmen u een zeer welgekomen alibi verschaffen ; geen bescherming indien er geen positief advies is van de Koninklijke commissie voor monumenten en landschappen, van de eigenaars, van stedenbouw en van het gemeentebestuur. En om het sarcastisch te zeggen : er moet al heel wat fout gaan wil niet één van deze personen er geen positief advies aan de bescherming onthouden ; zodoende, mijnheer de Minister, zit u op dit vlak op rozen : steeds kan u één of andere paraplu bovenhalen om geen beschermingsbesluit af te kondigen. Indien het dan toch moet, kan men met erfgoedwaardigheden en het beheersplan, het beschermingsbesluit totaal uithollen en waardeloos maken. In uw beleidsopties zou u één duidelijke zin moeten opnemen ; een zin die uw beleid op het vlak van bescherming samenvat : klasseren als het niet anders kan en deklasseren als het maar enigszins kan. Iemand die op deze wijze een loopje neemt met eigen bevoegdheden en verplichtingen, kan men bezwaarlijk ernstig nemen. Ik zou willen besluiten met een zin die in middens van natuurbeschermers nogal opgang maakt en die de waardering van uw beleid ten opzichte van de landschappen verwoordt : natuurbehoud deklasseert **Poma**.

De Voorzitter : De heer Geyselings heeft het woord.

De heer F. Geyselings (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de

Minister, geachte collega's, van half 1982 tot heden heb ik Minister Poma een tiental parlementaire vragen gesteld nopens verschillende natuurgebieden, waarvoor reeds geruime tijd een klasseringsaanvraag werd ingediend maar waarvan definitieve klassering uitblijft.

Dat er in de beleidsopties en beleidsuitwerking ten opzichte van de bescherming van landschappen een en ander schort, is juist. Iets anders beweren is de waarheid geweld aandoen. Ik wil bij deze gelegenheid onderstrepen dat het aantal afgewerkte klasseringsdossier het laatste anderhalf jaar sterk is teruggelopen vergeleken bij vorige jaren, zoals collega De Mol heeft opgemerkt.

En ten slotte zij ook gezegd dat de afwerking van de klasseringsdossiers tergend traag en op een eigenaardige manier verloopt. Ter bevestiging van dit laatste wil ik enkele klasseringsdossiers als voorbeeld aanhalen.

Met mijn parlementaire vraag nr. 212 van 14 oktober 1982 liet ik de Minister weten dat op 9 februari 1973, aan de koninklijke commissie van landschappen en monumenten een compleet dossier werd overgemaakt met verzoek tot de klassering van de **Kesselse Heide** over te gaan. Ik vroeg Minister Poma of van deze klasseringsaanvraag ooit nog iets zou terechtkomen. De Minister antwoordde mij dat de Rijksdienst voor monumenten en landschapszorg momenteel – dat was oktober 1982 of 9 jaar na het indienen van de klasseringsaanvraag – een voorstel van rangschikking als landschap voor het gebied de Kessel Heide en Het Goor uitwerkt.

Het dossier ter verantwoording van het rangschikkingsvoorstel is vrijwel afgewerkt en kan wellicht begin van volgend jaar – daarmee werd bedoeld begin 1983 – reeds aan de Minister ter akkoord worden voorgelegd. Volgens hetzelfde antwoord kan dan de rangschikkingsprocedure, na de bij wet voorziene administratieve gegevens vergaard te hebben, worden ingezet.

Op 7 december 1982 stelde ik aan Minister Poma een nieuwe parlementaire vraag nr. 53 in verband met hardnekkige geruchten die de ronde deden

Geyselings

als zouden de klasseringsaanvragen van natuurgebieden voorlopig in de koelkast gestopt zijn. Ik stelde in mijn vraag drie klasseringsdossiers die reeds lang werden ingediend, aan de orde, namelijk : de Kesselse Heide, de Abdij van **Beatrijs** van Nazareth te Lier en de Zennegatvaart te Mechelen.

Het antwoord voor wat de Kessel Heide betreft was quasi identiek aan dit van 14 oktober 1982.

Voor wat de Abdij van Nazareth betreft, werd geantwoord dat het ontwerp van lijst op 15 december 1982 is getekend en dat de procedure tot definitieve rangschikking is ingezet.

Voor de Zennegatvaart te Mechelen werd me geantwoord dat Zennegat-Battenbroek – fase I – bij koninklijk besluit tot rangschikking als landschap op 9 september 1980 werd getroffen en dat het ontwerpbesluit van de Executieve houdende definitieve rangschikking van **Zennegat-Battenbroek – fase II** – aan de Vlaamse Executieve werd overgemaakt.

Op 23 november 1983 ten slotte wenste ik bij herhaling van de Minister de stand van zaken te kennen van de reeds eerder geciteerde klasseringsgebieden. In verband met het klasseringsdossier van Kessel Heide werd geantwoord dat het voorstel tot rangschikking als landschap is afgewerkt en op 17 november 1983 ter advies werd voorgelegd aan de koninklijke commissie voor monumenten en landschappen, waarop een gunstig advies voor het globaal voorstel werd verleend. Door dit feit, aldus de Minister, kan de bij wet van 7 augustus 1931 – op het behoud van monumenten en landschappen – voorziene administratieve procedure tot rangschikking als landschap worden aan-gevat.

Voor wat de Abdij van Nazareth betreft, antwoordde de Minister : het ontwerp van ministerieel besluit voor de bescherming van de Abdij van Nazareth werd mij op 18 november 1983 door mijn administratie ter ondertekening voorgelegd, zodat ik hierover

spoedig een beslissing kan nemen. En ten slotte antwoordde de Minister inzake het dossier van de Zennegatvaart te Mechelen – fase II – dat het voorstel na aanpassing aan de bemerking van de Vlaamse Executieve – voor wat een aantal erfdiensbaarheden betreft – aan hem voor beslissing werd overgemaakt. De Minister beloofde hierover spoedig te beslissen.

Mijnheer de Voorzitter, collega's, het is duidelijk dat deze drie klasseringsdossiers, die respectievelijk dateren van 1973, 1979 en 1978 sterk in hun afwerking worden afgeremd.

Mijnheer de Minister, ik weet dat de integrale vertraging van deze en nog andere dossiers niet uitsluitend aan uw beleid toe te schrijven zijn, maar indien uw administratie logisch wilde zijn, zou ze eerst de oudste dossiers bij voorrang moeten afwerken in plaats van deze onder 't stof te laten zitten. En dit gebeurt, mijnheer de Minister, want in uw antwoord op mijn parlementaire vraag nummer 53 van 7 december 1982 geeft u eerlijk toe dat het voorstel tot rangschikking als landschap, dat dateert van 1973, nog niet werd ingediend als gevolg van het feit dat omwille van bepaalde elementen prioriteit werd gegeven aan een ander voorstel tot rangschikking als landschap, namelijk het gebied „het dal van de Kleine Nete” tussen Emblem en Lier – een dossier van 1979 – dus 6 jaar later als dat van de Kesselse Heide. De bij wet voorziene administratieve fase van de procedure van het Dal van de Kleine Nete neemt zoveel tijd in beslag dat al die tijd het dossier van de Kesselse Heide onaan-geroerd is gebleven.

Mijnheer de Minister, het dossier Kessel Heide dateert van 1973 en is begin 1984 nog niet afgewerkt, het dossier van het Dal van de Kleine Nete, ingediend in 1979, is evenmin afgewerkt omdat er moeilijkheden zijn, de definitieve beslissing van de Abdij van Nazareth en fase II van Zennegat-Battenbroek te Mechelen wachten ook nog altijd op een definitieve beslissing.

Ik kan rekening houdend met wat ik hier heb aangehaald, en wat anderen reeds hebben gezegd, niet spreken

van een vlot beleid, eerder van een logge administratieve trein die af en toe nog tot stilstand komt.

Tot besluit nog volgende vragen.

Ten eerste, hoever staat het nu met de klassering van het dal van de Kleine Nete ?

Ten tweede, werd al een definitieve beslissing getroffen voor de klassering van de Abdij **Beatrijs** van Nazareth te Lier en de Zennegatvaart, fase II te Mechelen ? (**Applaus bij de SP**)

De Voorzitter : De heer Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, heeft het woord.

Minister K. Poma (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, aansluitend bij zijn interpellatie meen ik vooraf te mogen zeggen dat de geachte collega blijkbaar een vrij grote affiniteit bezit voor welkdanige negatieve kritiek in welksoortige publicaties ook, inzake het „klassiek geworden” beschermingsbeleid van de laatste decennia, maar dat hij bovendien blijkbaar ook niet kan weerstaan aan een dwingende impuls om „a priori” en vooral voorbarig harde kritiek te uiten op een ontwerp-decreet ter zake dat zich thans pas in de eindfase van de volle groeiperiode bevindt en waarvan de eindredactie nog niet bekend is, laat staan verspreid is.

Deze harde negatieve kritiek uit hij ook ten opzichte van het beleid in het algemeen.

Ik moge in dit verband inderdaad verwijzen naar mijn antwoord op de mondelinge vraag van collega De Beul, gesteld in deze Raad op 16 november 1983, hij heeft erop gealludeerd, waarin ik zeer duidelijk een overzicht heb gegeven van de procedurele stappen die reeds zijn gezet met het oog op de bespreking van dit ontwerp-decreet over de bescherming der landschappen, eerst binnen de Vlaamse Executieve, later hier in deze Raad.

Bovendien wil ik er toch nog op wijzen dat voormeld ontwerp op het inhoudelijk vlak reeds enige jaren ernstig en grondig wordt voorbereid ; dat

Poma

ikzelf, evenals mijn voorgangers, bij de verschillende instanties reeds adviezen ter zake hebben ingewonnen en dat de basis van het huidig ontwerp-document precies het resultaat is van de convergentie van al deze gegevens.

Ik ben het helemaal niet eens met de interpellant wanneer hij het heeft over, ik citeer : „ontsnappingsclausules” en „afbouwen en ondergraven van een beschermingsbesluit”.

De jarenlange ervaring op dat vlak, heeft immers geleerd dat de klasseringswet van 1931 een te stug instrument is om in onze moderne maatschappij aan een aangepast en zinvol landschapsbeleid te kunnen doen.

De wet is inderdaad tot stand gekomen op een ogenblik dat elke klassering uit den boze was.

Sinds jaren reeds heeft men namelijk in zeer vele besluiten een aantal erfgoedwaarden moeten inbouwen om tegemoet te kunnen komen aan één of ander dwingende noodzakelijkheid binnen de te beschermen entiteit.

Wanneer ik zeg sinds jaren, dan betekent dit lang vóór mijn tijd.

Wij leven niet alleen met landschappen, wij leven ook in landschappen. Zij maken een integrerend deel uit van ons dagelijks leefpatroon.

Het geachte lid zal wellicht begrijpen dat de levensomstandigheden van 1931 niet meer vergelijkbaar zijn met die van 1984, vooral op het vlak van de ruimtelijke ordening. Vandaar dat, vertrekkend en in functie van de feitelijkheid, een aanpassing van de wetgeving ter zake absoluut noodzakelijk is.

Vanuit deze optiek, ik durf natuurlijk na uw inleiding het woord eerlang niet meer gebruiken, zal ik een ontwerp-decreet over de bescherming van de landschappen aan de commissie en later aan de Vlaamse Raad voorleggen en verdedigen.

Ik wil ten slotte, wat het huidig beschermingsbeleid betreft mij in geen geval verschuilen, zoals u beweert,

achter iets of iemand.

Ik stel gewoon vast dat in de huidige constellatie elk beschermingsbesluit afzonderlijk aan de goedkeuring moet onderworpen worden niet van één minister, in casu de Gemeenschapsminister van cultuur, zoals dat vroeger het geval was, maar via de Executieve, aan negen ministers.

Deze procedure zal trouwens na het beeindigen van de legislatuur veranderen. Want dan zal er een nieuwe Executieve zijn, die zal werken zoals de nationale regering en waarbij elke minister zijn verantwoordelijkheid zal kunnen opnemen. Het is dus in deze overgangperiode van vier jaar dat de Executieve collegiaal beslist omdat zij een afspiegelingscollege is.

Na vier jaar zal de Executieve werken, zoals de nationale regering en zoals vroeger het geval was. Dan moet de Minister van cultuur, die op dat ogenblik in functie zal zijn, niet meer naar de Executieve gaan om zijn definitieve besluiten voor te leggen ; dan kan hij opnieuw afzonderlijk handelen. De huidige procedure is inderdaad zeker niet van aard om de dossiers sneller te laten afhandelen. Het ligt trouwens geenszins in mijn bevoegdheid om aan deze manier van besluitvorming eenzijdige wijzigingen aan te brengen. U weet dat ik in die zin reeds voorstellen heb gedaan om aan die eenzijdige besluitvorming wijzigingen aan te brengen. ik heb daarvoor echter geen meerderheid gevonden.

Ten slotte wens ik te zeggen dat ik waardering kan opbrengen voor de fundamentele bekommernis van de achtbare interpellant en van de heer Geyselings inzake het behoud van ons natuurschoon. Daarmede komt hij wellicht tegemoet niet alleen aan de betrachting van ons allen, maar ook aan een betrachting die de mijne is. Zoals u weet ben ik zelf drie jaar Staatssecretaris voor het leefmilieu geweest en was mijn kabinetschef, de heer Verheyen waarmede ik trouwens nog uitstekende relaties heb.

Inzake het decreet moeten wij binnen afzienbare tijd met concrete maatregelen komen, opdat de beschermingen vlot en zonder veel implicaties zouden verlopen. Dat is de bedoeling

van het ontwerp van decreet dat aan u zal worden voorgelegd.

Tot slot hebt u een aantal documenten, niet geklasseerde dossiers voorgelegd. Ik had graag gehad dat u mij de lijst had laten geworden – dat geldt ook voor de heer Geyselings – van de documenten die u wenste te bespreken. Het is voor mij onmogelijk, zonder documentatie, van op mijn bank, op elk naar voren gebracht element te antwoorden. Daarvoor zou ik in het bezit moeten zijn van het dossier. Ik wil daarop graag antwoorden, wanneer ik bij voorbaat weet dat u over de Kesselheide of over een ander dossier zal spreken.

Er werd hier gesproken over het dossier inzake de Golf van Sint-Martens-Latem. Dat is een dossier dat wel degelijk werd geklasseerd. Wanneer u die lijst in een ijtempo opsomt, kan ik u daarop niet onmiddellijk antwoorden. De Golf van Sint-Martens-Latem komt mij bekend voor omdat mijn vrouw van Sint-Martens-Latem is en omdat ik wel weet dat dit dossier geklasseerd werd. U zegt van niet ; er is ter zake blijkbaar een communicatiestoornis.

U hebt tevens gesproken over de Kesselheide en andere dossiers, daterend van 1976, 1978 en 1979. Ik ben slechts sedert 1982 op Cultuur. Dat wil dus ook zeggen dat alle lof wordt toegewezen aan mijn voorgangers, omdat zij alle dossiers goed en vlug klasseerden. Er waren hier nochtans ook dossiers daterend van 1973, die ik dan in 1982 heb gevonden en op dat ogenblik niet afgehandeld waren.

De heer F. Geyselings : Ik heb dat trouwens gezegd.

Minister K. Poma : Dat is juist. Indien u dat wil, kan ik op alle preciese vragen ook een precies antwoord geven. Ik kan echter niet zeggen waarom dit dossier nog niet afgehandeld is. Alles is niet steeds mijn schuld, zoals de heer De Mol heeft laten uitschijnen. De Minister kan slechts een dossier goedkeuren wanneer het tot zijn eindfase gekomen is. Ik kan alleen mijn administratie aanmanen sneller te werken of vragen wat de redenen zijn waarom een bepaald dossier nog niet bij mij is terechtgekomen. Het is niet

Poma

allemaal zo eenvoudig. De heer Gey-selings heeft nogal veel begrip opgebracht voor de situatie, maar het is niet zo simplistisch als de heer De Mol heeft beweerd.

In verband met het ontwerp van de-creet weet u hoe het er op een bepaald ogenblik aan toegaat wanneer een ontwerp klaar is en hoe de Boeren-bond, de Eigenaarsbond, verdedigers van het leefmilieu, verdedigers van alles en nog wat, zowat iedereen er zijn zeg wil over hebben. Men verdedigt de meest uiteenlopende stellingen. Ik als Minister moet ten slotte trachten de grootste gemene deler te vinden om te komen tot een ontwerpbesluit dat in de grootste mate voldoening geeft en waarin ook rekening gehouden wordt met de adviezen van de tegenstanders. Wanneer ik naar de Vlaamse Raad kom met een ontwerp van besluit, is het mijn bedoeling dat het goedgekeurd wordt. Wanneer ik met een eenzijdig ontwerp voor de dag zou komen, weet ik dat het niet aangenomen zal worden. Daarom neem ik zoveel voorzorgen. **(Applaus)**

De Voorzitter : De heer De Mol heeft het woord.

De heer J. De Mol (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, ik zal beginnen met een van de laatste gedeelten van de repliek van de Minister, waar hij zegt dat hem een mondelinge lijst werd meegedeeld. Dat is te informatieve titel gebeurd en het is een niet limitatieve lijst. Daarmee bedoel ik dat er nog heel wat meer dossiers liggen te wachten.

Minister K. Poma : U hebt de indruk dat dit niet helemaal in orde is, maar ik kan daar niet op antwoorden. Wat betreft het dossier van Sint-Martens-Latem kan ik zeggen dat ik het ken. U zegt dat er geen klassering is, maar ik zeg dat zulks wèl het geval is.

De heer J. De Mol : In november laatstleden was dat nog niet het geval, mijnheer de Minister.

Wat de grond van de zaak betreft, heb ik slechts één facet van uw beleid behandeld. Uw beschermingsbeleid be-helst voor mij slechts het kleinste ge-

deelte van het geheel.

Het belangrijkste daarvan en waar ik niets over terugvind in uw **beleidsop-ties**, is de landschapszorg. Dit bete-kent meer dan het louter beschermen van landschappen door middel van een beschermingsbesluit. In mijn in-terpellatie had ik het enkel over de wijze waarop u die besluiten treft.

U zegt, mijnheer de Minister, dat ik blijkbaar beschik over een grote affi-niteit voor negatieve kritiek. Indien ik echter iets positiefs in uw beleid had kunnen terugvinden, zou ik dat hier ook gezegd hebben. Ik heb echter niets positiefs gevonden.

Een tweede element is, mijnheer de Minister, dat ik zou toegeven aan een dwingende impuls van voorbarige kri-tiek ten aanzien van het ontwerp van decreet. U zegt dat het niet door bui-tenstaanders is gekend, maar ik heb daarover in verschillende periodieken en tijdschriften gelezen en een kopie van de tekst van het ontwerp-decreet van deze mensen gekregen.

Minister K. Poma : Ja, mijnheer De Mol, ik heb hetzelfde fenomeen moe-ten vaststellen tijdens de interpellatie van de heer Van Elewyck. De vertrou-welijke nota's die slechts door drie of vier personen van de BRT gekend zouden mogen zijn, had de heer Van Elewyck ook in zijn bezit. Het waren nota's waarvan de Regeringscommis-sarissen zelfs nog niet wisten dat zij bestonden. Wij leven in een totaal an-dere wereld dan 20 jaar geleden. De deontologie is totaal gewijzigd, dat geef ik toe. Op dat vlak ben ik waar-schijnlijk nog van de oudere stempel. Ik dacht dat men nog steeds rekening moest houden met een zekere **deonto-logie**, maar blijkbaar verdwijnen de meest vertrouwelijke nota's en zijn die enkele uren later door iedereen gekend.

De heer J. De Mol : Ik weet niet of dat zeer vertrouwelijke nota's zijn.

Wanneer zij gepubliceerd worden in tijdschriften denk ik daar ook kennis van te mogen nemen. In feite is dat een weinig fundamentele kritiek. Het gaat hier gewoon om de inhoud van het decreet. Hoe ik het heb gekregen heb ik u hier onmiddellijk gezegd.

Op inhoudelijk vlak zegt u dat daar reeds veel is gebeurd en dit vroeger ernstig en grondig werd voorbereid.

De basis van het ontwerp is het resul-taat – zoals u dat noemt – van conver-gerende verschillende meningen. Ik denk inderdaad dat dit zo is maar het is ook zo dat een zeer zware druk wordt uitgeoefend van bepaalde zijde. Ik heb dit duidelijk in mijn interpellatie verwoord. De kritiek gaat uiteraard daar naartoe. Als u zegt dat ik affini-teit heb voor negatieve kritiek dan zou u – ten minste zo moet u het begrij-pen – vanuit de kritiek zou u elemen-ten moeten halen om dat ontwerp van decreet te verbeteren.

Ik kan u anders nog een aantal andere kritische bedenkingen formuleren.

Minister K. Poma : Mijnheer De Mol, u weet zeer goed dat indien ik alleen was en er geen parlement bestond, ik een heel ander ontwerp zou opstellen. Dat weet u zeer goed. U weet dat mijn oorspronkelijk ontwerp werd gewij-zigd. Maar, ik heb u gezegd dat wan-neer een ontwerp-decreet wordt neer-gelegd ik ook wens dat het gestemd wordt. Om gestemd te kunnen wor-den moet er een meerderheid zijn. Ik heb het hier niet over een politieke meerderheid, maar over een consen-sus die dient tot stand te komen. In-dien men geen consensus kan vinden wordt het ontwerp gekelderd.

De heer J. De Mol : U wil een consens, te allen prijze...

Minister K. Poma : Niet te allen prijze.

De heer J. De Mol : . . . waarin uw eigen basisbeginselen die u zegt te ver-dedigen, opgeeft. Ik noem er hier een-tje. U zegt dat de erfdiensbaarheden altijd aanwezig zijn geweest, dat is juist.

Maar het verschil bestaat erin dat het steeds ging om onderbouwende, steu-nende erfdiensbaarheden. Ik heb het voorbeeld van de Dender gegeven, en die erfdiensbaarheden vormen juist de uitholling van het **beschermings-besluit** ; van de beschermde Dender gaat niets meer overblijven. Dat kan u toch niet meer ernstig noemen.

Minister K. Poma : Maar u kent ook erfdiensbaarheden in de andere

Poma

richting. Dat moet ik u niet zeggen.

De heer J. De Mol : Op de kritiek die ik heb geformuleerd inzake uw ontwerp van decreet heeft u niet geantwoord. Ik veronderstel dat hetgeen hier werd gezegd over de inhoud van het decreet wel juist is.

Mijnheer de Minister, is u zinnens – u kan mij daar eventueel straks op antwoorden – om dat decreet, dat vanuit verschillende kringen werd bekritiseerd, te wijzigen en er nieuwe aanpassingen in aan te brengen ?

Hoe zal het decreet er uiteindelijk uit zien ? Wanneer het later in de commissie voorligt zal ik dit wel kunnen bestuderen maar het zou nuttig zijn dit nu reeds te vernemen.

Wat uw huidig politiek beleid betreft zegt u dat u zich niet moet „verschuilen”. U zegt dat het huidige besluit aan de Executieve moet worden voorgelegd. Ik neem aan dat dit gebeurt maar ik heb u een tekst geciteerd van uw vroegere kabinetschef die gewoon bevestigt hetgeen ik uitgebreid heb naar voor gebracht. Het zal met name grotendeels van u afhangen of het in eerste instantie in de Executieve komt – want het moet daar eerst komen – en ten tweede moet u het er ook verdedigen. Dat zijn twee zaken die ik niet altijd terugvind.

Daaraan zou ik een aantal vragen wil-

len koppelen. Hoeveel besluiten heeft u reeds in de Executieve gebracht ? Ik herhaal dat ik u heb aangetoond – ook de heer Geyselings heeft het gedaan – dat zowel door de Koninklijke commissie als door uw eigen diensten een aantal adviezen zijn afgewerkt. Hoeveel daarvan werden negatief geadviseerd in de Executieve ? Ik ben van oordeel dat die verhouding heel anders ligt dan u laat vermoeden en er niet zo heel veel negatief werden geadviseerd.

U zegt dat, mocht alles van u alleen afhangen de situatie heel anders zou liggen. Dat kan zijn, ik weet het niet maar ik zie daarvan geen enkele bevestiging in uw antwoorden op schriftelijk en mondelinge parlementaire vragen en interpellaties.

Mijnheer de Minister, zoals bij de aanvang van mijn betoog wil ik u vragen dringend uw beleid te verruimen. Ik vind het zeer slecht. Inzake bescherming en inzake landschapszorg vind ik gewoon niets terug. Ik meen te mogen zeggen dat uw beleid op dat stuk dringend aan herbronning toe is, voor zover er ooit een bron is geweest.

De Voorzitter : De heer Geyselings heeft het woord.

De heer F. Geyselings : Mijnheer de Voorzitter, ik wil nog even kort tussenbeide komen en aan de Minister vragen of het niet mogelijk is bij voorrang de oudste klasseringsdossiers aan te pakken, met name deze van

1973-1978-1979. Ik vind dat het hiervoor de hoogste tijd is. Overigens heeft uzelf gezegd dat de klasseringswet van 1931 is voorbijgestreefd. Mag ik dan ook aandringen opdat daaraan ten spoedigste wat wordt gedaan ten einde tot de huidige situatie te komen. Ik dank u hiervoor bij voorbaat.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De Voorzitter : Hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden.

De volgende openbare vergadering zal plaatshebben op dinsdag 24 januari eerstkomende.

Ik stel voor het bepalen van agenda en uur voor deze vergadering aan het Bureau en uw Voorzitter over te laten.

Geen bezwaar ? (*Instemming*)

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 18.40 uur.*
